Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 509 Wydanie P. Poznań, środa dnia 6 listopada 1935 Rok 30

Poznań, 5 listopada.

Czy początek s'ierowania sporu na właściwe tory?

Czytelnicy nasi znają stanowisko pisma naszego i wogóle całego obozu narodowego w sprawie sporu polsko-czeskosłowackiego: bronić stanowczo Polaków po tamtej stronie granicy, ale nie robić niczego, coby szło na rękę polityce niemieckiej, która czeka tylko na to, by zrobiona została pierwsza wyrwa w podstawach gmachu organizacyjnego Europy środkowej, stworzonego przez traktaty, które zakończyły wojnę światową.

Kto chce bronić Polaków w państwie czeskosłowackiem, ten nie może się odwracać od istniejących możliwości politycznej obrony rodaków naszych, — możliwości, jakie nam dają umowy z Czechosłowacją. Rezygnowanie z tych możliwości, przekreślenie ich byłoby robotą na szkodę tamtejszego żywiołu polskiego

Z drugiej strony awanturnicze metody byłyby nieświadomą robotą na rzecz rewindykacyjnych dążeń narodu niemieckiego, a chyba takie skutki nie są pożądane i ze stanowiska Polaków w Czechosłowacji.

Są to prawdy elementarne, takie, jak to, że dwa razy dwa daje cztery.

Na spór polsko - czeskosłowacki są zwrócone oczy zagranicy, szczególnie oczywiście Niemiec. Pisze o tem Bolesław Koskowski w „Kurjerze Warszawskim", co następuje:

Przez dłuższy czas pisma francuskie i angielskie z wielką dyskrecją traktowały epizody konfliktów na granicy polsko - czechosłowackiej. Dziś wszakże ta godna pochwały rezerwa należy do przeszłości. Zatargami i manifestacjami cieszyńskiemi zajmuje się już cała prasa europejska.

Z całą bezstronnością należy stwierdzić, że, nawet pisma, zazwyczaj nam przyjazne, krytycznie komentują metodę postępowania polskich urzędów lokalnych, przyczem wyciągane są bardzo a bardzo rozległe wnioski natury międzynarodowej.

Pan Iksiński wywodził niedawno w znanej cukierni, że opinja zagraniczna powinna nas obchodzić tyle, co zeszłoroczny śnieg. Może jednak rozważne i przenikliwe czynniki polityczne nie podzielą tak samorodnych wywodów?

Na szczególną uwagę zasługuje zachowanie się prasy niemieckiej. Zajmuje się ona pilniej, niż ktokolwiek na Zachodzie, stosunkami cieszyńskiemi, rejestrując najdrobniejsze nawet fakty, ale do ostatnich czasów była naogół dość ostrożna we wnioskach. Dyscyplina bowiem Wilhelmstrasse jest wogóle pełna konsyderacyj dyplomatycznych.

A potem jest w całej tej sprawie i dla Niemców pewien punkt delikatny. Podnoszenie kwestji mniejszości polskiej w Czechosłowacji porusza wręcz automatycznie kwestję takiejż mniejszości w Niemczech. Ludzie pytają: jeśli zachodzi tyle nieporozumień w stosunku do stu tysięcy Polaków w Czechosłowacji, to ileż więcej nieporozumień zaznacza się w stosunku do miljona Polaków w Niemczech? Proporcja tych mniejszości jest 1 do 10. Proporcja ich sytuacji jest jeszcze jaskrawsza.

Ryzyko zbyt gorliwego zajmowania się przez Niemcy sporem polsko - czechosłowackim jest tedy wyraźne.

Mimo to takie pisma, jak „Boersen-Ztg.", „Kreuzzeitung", „Rhein-Westf. Ztg.", osobliwie „Frankfurter Ztg." i „Berliner Tageblatt" informują raz po raz swych czytelników o tym sporze, wyrażając przekonanie, iż nie będzie on załatwiony prędko i gładko i snując niezmiernie daleko idące komentarze: „O, to nie idzie o spór graniczny! — woła np. „Boersen-Ztg." — Tutaj prawdziwe przyczyny sięgają głębiej."

Tak samo prawi pełen wyobraźni organ wojskowy „Die deutsche Wehr".

O niektórych, właśnie fantazyjnych a jawnie radosnych wynurzeniach na ten temat prasy niemieckiej powiadamiano czytelników polskich via P. A. T., szczególnie dbałą w tym wypadku o ścisłość informacyjną. Nie wątpimy, że politycznie myślącym ludziom lektura ta da pobudkę do głębszego zastanowienia się nad źródłami tak dobrego humoru niemieckiego.

Tyle B. Koskowski w „Kurjerze Warszawskim".

W tych warunkach wita opinja publiczna z zadowoleniem wymianę depesz między prezydentami obu państw z okazji święta republiki czeskosłowackiej. Kiedyindziej byłaby to formalność protokołu dyplomatycznego; obecnie depesze te mają charakter polityczny.

Oby oznaczały one początek początku wprowadzenia sporu na właściwe polubowne tory polityczne — ku zmartwieniu Niemiec. Mówimy ostrożnie: początek początku bo zdajemy sobie sprawę z trudności nadal sytuacji z tej przyczyny, że zbyt wiele nagromadziło się już uporu po jednej, a rozgoryczenia po drugiej stronie.

Wyrażamy jednak nadzieję, że nad uczuciami i namiętnościami zapanuje w odnośnych sferach właściwe zrozumienie szeroko pojętego dobra obu narodów.

Otrzymujemy z prośbą o opublikowanie co następuje:

Zarząd Tow. Polsko-Czeskosłowackiego w Poznaniu, jako organizacji społecznej, stojącej zdala od zagadnień polityki bieżącej,

1) potępia szowinistyczne dążności, zmierzające do wynarodowienia Polaków, mieszkających w granicach Republiki Czeskosłowackiej, wierząc, że dążności te ustaną pod wpływem czynników, umiejących wniknąć w potrzeby przyszłości dwu naszych sąsiednich państw słowiańskich;

2) uważa za swój obowiązek stać na straży dobrych stosunków polsko-czeskosłowackich w dziedzinie kulturalnej w myśl stuletniej już tradycji wielkopolskiej, — stąd też uważa za wskazane i pożądane, aby Tow. Polsko-Czeskosłowackie istniało i pracowało dalej.

Włosi pragną skrócić front

Poprzez niezbadane obszary Tigre ku Adi Abo — Druga kolumna dąży do rzeki Takaze Tropikalny żar — Akcja lotnicza nie daje rezultatów

Paryż. (PAT). Według otrzymanych doniesień, na froncie Tigre kolumna włoska, operująca na równinie dankalijskiej, przekroczyła Gabaro, posuwając się w kierunku Dato.

Drugi korpus pod dowództwem gen Maravigna prowadzi akcję w kierunku Adi Abo. Posuwanie się tego korpusu zdaje się wskazywać, że Włosi pragną skrócić linję swego frontu.

Poczynając od punktu, gdzie rzeka Setit oddala się od granicy Erytrei, front tworzy rzeczywiście głęboki łuk wzdłuż linji granicznej, który cofa się następnie ku Tole.

Adi Abo, znajdujące się w najbardziej wysuniętej na wschód części Tigre, znajduje się na obszarach mało zbadanych, niedostępnych w czasie deszczów, przyczem niektóre miejscowości są na poziomie 3 000 metrów.

Co do kierunku obranego przez korpus gen. Maravigna brak dokładniejszych doniesień. Należy jednak zauważyć, że istnieją dwie drogi wychodzące z Aksum: jedna biegnąca przez Setaclaca i Mai Manni dochodzi do rzeki Takaze wpobliżu Adi Aiczeb. Druga prowadzi przez Mariam Debre, oraz Cuvrie i dociera do rzeki Takaze w miejscowości Cella Ceccanu, gdzie znajduje się używany powszechnie bród

Przy obraniu jednej z tych dróg linja frontu byłaby znacznie skrócona Ciągnęłaby się wzdłuż rzek Setit i Takaze, które zresztą poczynając od Omager na pograniczu sudańsko-erytrejskiem, zlewają się razem i dochodzą następnie do Makalle, okrążając masyw Tembien.

Paryż. (PAT.) Ag. Havasa donosi z Asmary, że wojska włoskie posuwają się naprzód, mając przed sobą nieprzyjaciela, unikającego starć i nieuchwytnego.

W tym marszu, prowadzonym przy nieznośnym upale, bierze udział 180 000 ludzi. Armja posuwa się naprzód metodycznie, nie pozostawiając niczego przypadkowi i zabezpieczając się przeciwko możliwościom zasadzek.

Adis Abeba. (INS.) Wśród tutejszych przedstawicieli dyplomatycznych umacnia się przekonanie, że włoskie samoloty nie zagrażają poważnie Abisynji. Mimo bezsprzecznie bardzo wysokiej wartości włoskiego lotnictwa, wyniki akcji są w takim kraju jak Abisynja bardzo nikłe.

Obawa przed atakiem z powietrza wśród ludności tubylczej coraz bardziej zanika, gdyż mieszkańcy po zawarciu pierwszych „znajomości" ze stalowemi ptakami potrafią już teraz chronić się przed niemi. Koszty akcji włoskiej są bardzo wielkie, a rezultat — nikły. Pamiętać bowiem należy, że duża bomba lotnicza warta jest więcej niż cała wieś abisyńska.

Nie należy zapominać, że na olbrzymim terenie Abisynji znajduje się coś ponad tuzin osiedli, które jako tako zasługują na miano miast. Wsie składają się wyłącznie z bardzo pierwotnych lepianek z gliny, albo ubitej trawy i po zniszczeniu przez lotników mogą być prawie natychmiast odbudowane bez strat materjalnych.

Ataki lotnicze nie wyrządzają również poważniejszej szkody wojskom abisyńskim, które przeważnie maszerują w nocy i umieją w czasie pochodu w dzień tak wykorzystywać warunki terenowe, że trudno im coś zrobić. Ostre promienie słoneczne rzucają w górach tak mocne cienie, że mylą lotników. Okazało się, iż kolumny marszowe nie potrzebują specjalnie chronić się, gdyż wystarczy, aby zajęły miejsce w cieniu i już ich lotnik nie dostrzega.

Dotyczy to przeważnie frontu północnego, gdyż w pustyniach Ogaden i Danakil pole widzenia jest lepsze. Lecz i tu rośnie tyle krzewów cierniowych, że tysiące ludzi może się w nich schronić. Ponadto podczas gdy dawniej każdy samolot dziko ostrzeliwano, wskazując tem samem cel lotnikom, obecnie stosuje się taktykę milczenia.

Zajęcie Makale w najbliższym czasie

Londyn. (INS.) Według doniesień z włoskiej kwatery głównej w Asmara zajęcia Makalle należy oczekiwać w najbliższych godzinach. Dwie kolumny maszerujące w kierunku tego miasta połączyły się pod Dongolio, które leży na skrzyżowaniu ważnych dróg karawanowych. W celu opanowania doliny Makalle Włosi muszą poprzednio zająć jeszcze dwa pasma gór. W rzeczywistości jednak Makalle jest okrążone z kilku stron.

Wczoraj w godzinach popołudniowych oddział pierwszego korpusu osiągnął wzgórza Macanesti i zajął miejscowość Bet Mariam. Na lewem skrzydle wojska włoskie pod dowództwem gen. Mariotti obsadziły wsie Lelegeddi, Gato i Derah. Część oddziałów Askari przebyły w dniu wczorajszym 80 km.

Przy tak szybkiem marszu oddziały etapowe muszą pokonywać bardzo wielkie trudności w dostarczaniu żywności, a przedewszystkiem wody.

Rzym. (Tel. wł.) Z zajęciem Makale liczą się tu w czwartek lub w piątek.

W kołach wojskowych wyrażają pewne obawy w związku z wejściem w życie sankcyj, co może się ujemnie odbić na zaopatrzeniu wojska w broń, podczas gdy przeciwnik nadal będzie się mógł zbroić. W północnych Włoszech zamknięto kilka tygodników i innych czasopism, motywując to obawą o brak papieru.

Lot mjr. Karpińskiego

Warszawa. (Tel. wł.) Mjr. Karpiński musiał zatrzymać się w Akjab. (Miasto i port nad zatoką Bengalską w Indjach zagangesowych w prowincji Arakan w Birmie — red.)

Wystartował wprawdzie o godz. 11,55, ale wskutek pogorszenia się pogody, zniknięcia łańcucha górskiego Arakan i nadciągania burzy podzwrotnikowej zawrócił o godz. 1,15. (w)

Obywatelstwo miasta Poznania uprasza się

o wywieszenie JUTRO, W ŚRODĘ, sztandarów narodowych i udekorowanie okien nalepkami

z okazji uroczystości narodowych ku czci

IGNACEGO PADEREWSKIEGO

dla upamiętnienia wielkich czynów i faktów w okresie wyzwalania się Polski

Ku zbliżeniu francusko-niemieckiemu?

Specjalne znaczenie misji de Brinona - Znamienne objawy - Powódź różnych pogłosek

Warszawa. (Tel. wł.) Doniesienia zarówno z Berlina, jak z Paryża stwierdzają, że pomiędzy Francją i Niemcami wznowiono próby zbliżenia.

Depesze nadesłane przez korespondentów „Kurjera Warszawskiego" zaznaczają, że wizyta publicysty de Brinon nie przebrzmiała bez echa. Posiadała ona specjalne znaczenie. Prasa paryska popsuła mu nieco szyki wskutek niedyskrecji, jednak umocniło się przekonanie, że za kulisami prowadzi się jakąś grę.

Dzienniki niemieckie wstrzymują się od ataków antyfrancuskich, a rząd Lavala zapowiedział kary na pisma, napadające na głowy obcych państw, na premjerów i ministrów spraw zagranicznych.

Göring znów w swej mowie w Zagłębiu Saary wskazywał, że naród niemiecki i francuski jednakowo pragną pokoju.

W Berlinie kursowała wczoraj pogłoska, jakoby Laval postanowił nie dopuścić do ratyfikacji paktu sowiecko-francuskiego przez izbę deputowanych. Mówią tam, że Francja musi przerzucić dywizje z nad Renu, dokąd one przybyły z nad granicy włoskiej i posłać je znowu na dawne miejsce.

W prasie paryskiej jest mnóstwo pogłosek na ten temat, jak również w sprawie zbliżenia francusko-niemieckiego i mowy Göringa

„La Croix" zamieściła korespondencję z Berlina, w której autor twierdzi, że Niemcy nie liczą teraz na Polskę, mogąc się obrócić frontem do Francji, aby uzyskać swobodę działania na wschodzie i południu.

Umowa gospodarcza z Rzeszą

Warszawa. (Tel. wł.) Z powodu podpisania umowy gospodarczej polsko-niemieckiej agencja „Iskra" podaje następujące szczegóły:

Dla strony polskiej istotną częścią umowy są postanowienia dotyczące wywozu produktów rolnych. Główne objekty tego wywozu, który sięga poważnej ilości, dotyczą trzody chlewnej, gęsi, masła, jaj i spirytusu.

Kontyngent przywozu, przyznany stronie niemieckiej, dotyczy przedewszystkiem grupy maszynowo-metalowej, chemicznej i tekstylnej, a ponadto uwzględnia również inne wyroby przemysłu Rzeszy.

Ze względu na ograniczenia dewizowe, stosowane w Niemczech, rozrachunki będą się odbywały w drodze obustronnych clearingów. Do ich regulowania powołano ze strony polskiej komisje do handlu kompensacyjnego w Warszawie, a z niemieckiej — oparto sprawę o Bank Rzeszy „Deutsche Verrechnungskasse" w Berlinie.

Poza normalnemi postanowieniami, dotyczącemi terminu działania umowy, jej wygaśnięcia i wypowiedzenia, została wprowadzona do tekstu specjalna klauzula, dająca każdej ze stron możność domagania się w czasie trwania umowy rokowań nad jej rewizją, gdyby stosowanie okazało się w praktyce niekorzystne dla tej strony.

Klauzula ma tem większe znaczenie, że wprowadzenie do umów clearingu jako sposobu rachunków należności wynikających z obrotu towarowego, jest w Polsce rzeczą nową. (w)

Cyklon szalał nad Florydą

Nowy Jork. (Tel. wł.). Nad wybrzeżem Florydy szczególnie nad okolicą Miami i Palmbeach przeszedł niezwykle silny huragan, który wyrządził ogromne spustoszenie. Cyklon pędził z szybkością 120 km na godzinę.

Na kilka godzin przed burzą ostrzegła ludność przed zbliżającym się huraganem stacja meteorologiczna w Jacksonsville. Przedsięwzięto zaraz wszelkie środki zaradcze i temu tylko zawdzięczać należy, że szkody oraz ofiary w ludziach ograniczono do bardzo małych rozmiarów. Mimo to jednak straty są ogromne.

W Forts Lauderdahle cyklon zerwał ze wszystkich domów dachy, roznosząc po okolicy urządzenia budynków, z których powylatywały wszystkie szyby. Z przepływającego w okolicy kanału wicher wyrzucił wodę, która zalała okolicę.

Na wybrzeżu ustał niemal zupełnie ruch parowców. Statek norweski „Sneland" musiał zawezwać pomocy z powodu niemożności manewrowania. Na pomoc wysłano okręty nadbrzeżne. Komunikacja pomiędzy Kubą a portami amerykańskiemi była przez dłuższy czas uniemożliwiona.

Miami (Floryda). Pat. Wskutek huraganu zginęło 4 osoby. Jest wielu rannych.

W pobliżu Miami nadał sygnały wzywające pomocy statek o nieustalonej dotychczas nazwie.

Główny atak na froncie południowym

Londyn. (INS.) Korespondent „Daily Mail" donosi z Dżibuti, że na front południowy przybyły posiłki z frontu północnego w sile 25.000 ludzi. Korespondent wobec tego przypuszcza, że główny atak włoski nastąpi na froncie południowym.

Nadeszłe posiłki przydzielono na skrzydła armji w Ogaden, która obecnie liczy 45—50.000 ludzi. Główne siły znajdują się okolicy Gerlogubi, Garamudu i Gerasleh i stoją naprzeciw wojsk gen. Afe Norke, liczącym około 10.000 ludzi, wśród których znajduje się też około 3000 gwardzistów negusa.

Dowództwo włoskie usiłuje obejść te oddziały z lewego skrzydła w dorzeczu rzeki Webbe Shibela, aby je później przez równoczesny atak z frontu zniszczyć.

Sprawa motoryzacji

Warszawa. (Tel. wł.) Celem ułatwienia rozwoju motoryzacji w Polsce oraz zapewnienia jednolitej polityki w tej dziedzinie zostanie utworzona międzyministerjalna komisja do spraw motoryzacji w kraju.

Zadaniem tej komisji będzie przemyślenie całokształtu zagadnienia, opracowanie wniosków oraz opinjowanie potrzeb i działów związanych z motoryzacją. Będzie ona urzędowała przy ministrze komunikacji. (w)

Z Senatu

Warszawa, (PAT). Dziś przed południem rozpoczęło się plenarne posiedzenie Senatu, na którem sen. Ewert zdał sprawozdanie specjalnej komisji senackiej o rządowym projekcie ustawy, dotyczącym upoważnienia P. Prezydenta do wydawania dekretów. Po przemówieniu referenta zabrał głos p. prezes rady min. Zyndram-Kościałkowski.

Warszawa. (Tel. wł.) Na miejsce płk. Maruszewskiego, który złożył mandat do Senatu, wejdzie prawdopodobnie ks. Walenty Puchała, burmistrz Trębowli. (w)

Warszawa. (Tel. wł.) Dotychczasowy prezes rady nadzorczej Polskiego Radja sen. Śliwiński w niedługim czasie ustąpi z zajmowanego stanowiska wskutek objęcia mandatu. (w)

Wiadomości

W Berlinie koła miarodajne zaprzeczają wiadomości, podanej przez jeden z dzienników zagranicznych, jakoby 1 listopada nadano obywatelstwo niemieckie wszystkim zamieszkałym w Rzeszy austrjackim emigrantom politycznym.

*

Liczne rzesze obywateli angielskich, zamieszkałe we Włoszech, postanowiły wrócić do Anglji z powodu wzmagających się stale manifestacyj antyangielskich w licznych miastach włoskich.

*

Z Kowna donosi „Lietuvos Aidas" o wykryciu w gminie Birże tajnych kółek uczniowskich młodzieży katolickiej. Wskutek tego trzech uczniów wyższych klas zostało wydalonych z gimnazjum.

*

W Hadze zmarł słynny prawnik holenderski dr. Loder, wybitny specjalista od prawa międzynarodowego. Zmarły swego czasu był w ciągu trzech lat przewodniczącym Międzynarod. Trybunału Sprawiedliwości.

*

Na wybrzeżu brazylijskiem, w odległości 100 km na północ od Bahia, samolot pocztowy, odbywający drogę z Santiago de Chile do Natalu, lądował przymusowo. Pośpieszył mu z pomocą samolot francuski, lecz nie mógł znaleźć na wybrzeżu odpowiedniego miejsca dla lądowania. Widziano pocztę leżącą na brzegu morza.

*

Donoszą z Rio de Janeiro, że zaginiony samolot „Air France", został odnaleziony na wybrzeżu Villa Bonde (Bahia), gdzie przymusowo wylądował. Załoga ocalała.

Nagroda m. Warszawy

Warszawa. (Tel. wł.) Nagrodę literacką m. Warszawy otrzyma Pola Gojawiczyńska, autorka „Dziewcząt z Nowolipek", a muzyczną Karol Szymanowski.

Nazwiska laureatów nagrody naukowej i plastycznej nie są jeszcze ustalone. (w)

Zbłąkany „strzelec"

Warszawa. (Tel. wł.) Władze polskie wystąpiły do władz sowieckich o wydanie b. komendanta „Strzelca" w Starym Skałacie Bernata, który w mundurze strzeleckim przeszedł Zbrucz i udał się na stronę sowiecką.

Bernata zatrzymała wówczas straż sowiecka. Cierpiał on od dłuższego czasu na chorobę umysłową. Bezpośrednio przed przejściem granicy Bernat oddał trzy strzały z rewolweru do kierownika szkoły w Starym Skałacie Gączewskiego i ciężko go zranił.

Poza tem usiłował wymusić od właściciela folwarku Hausnera 5 tys. złotych. W majątku Hausnera wypożyczył konia i pocwałował w stronę granicy sowieckiej. Gdy koń nie chciał przejść rzeki, wtedy Bernat sam ją przeszedł i udał się na stronę sowiecką. (w)

Zamknięcie wystawy

Bruksela (PAT). O północy została zamknięta międzynarodowa wystawa w Brukseli.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe Sprawozdanie Targowe Komisji Notowania Cen

Poznań, 5. 11. 1935 r.

Spędzono: wołów 38, buhajów 145, krów 217, świń 1860, cieląt 526, owiec 185, razem 2971 zwierząt.

Płacono za 100 kg. żywej wagi:

Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi.

BYDŁO:

Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgowe	66— 72
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	54— 58
Mięsiste tuczone starsze	48— 52
Miernie odżywione	40— 46
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	58— 64
Tuczone mięsiste	52— 56
Nietuczone dobrze odżywione starsze	44—50
Miernie odżywione	40— 44
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	62— 70
Tuczone mięsiste	50— 56
Nietuczone dobrze odżywione	32— 38
Miernie odżywione	16— 22
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	66— 72
Tuczone mięsiste	54— 58
Nietuczone dobrze odżywione	48— 52
Miernie odżywione	40— 46
Młodzież:	
Dobrze odżywione	40— 46
Miernie odżywione	38— 40
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	84— 90
Tuczone cielęta	72— 80
Dobrze odżywione	66— 70
Miernie odżywione	54— 62
OWCE:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	68— 70
Tuczone starsze skopy i maciorki	58— 64
Dobrze odżywione	46— 50
Miernie odżywione	00— 00
ŚWINIE: (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi:	96—102
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi:	88—94
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi:	82— 86
Mięsiste świnie ponad 80 kg. żywej wagi	74— 80
Maciory i późne kastraty	72— 88

Przebieg targu spokojny.

Kurs dolara. Dziś rano Bank Polski w Warszawie notował kurs dolara 5.29 zł, w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.30½ — 5.31 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 5. 11. 1935 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5 proc. pożyczkę konwers. 66 proc. oraz za 4 proc. premj. dol. 51.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4½ proc. dol. listy zast. 37 proc., natomiast 4½ proc. złotowe listy zast. obracano po 37,25 proc., pozatem ofiarowano 4 proc. listy zast. konwert. po 37¼ proc.

Akcje bankowe bez notowania.

Cedula Urzedowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% Państw. Pożyczka Konwersyjna 66 P.
4% Pożyczka Premj. Dol., serja III, 51 P.
4½% dolar. listy zastawne s. K. z r. 1933 Pozn. Ziemstwa Kredyt. 37 P.
4½% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 Pozn. Ziemstwa Kredyt. 37,25 +
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 37,25 O.

Tendencja spokojna.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 5. 11. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

STANDARTY:

1) żyto	715 g/l.,
2) pszenica	756 g/l.,
3) owies	420 g/l.

Ceny transakcyjne:

Żyto 15 tonn par. Poznań	12,50
Owies 45 tonn par. Poznań	15,75

Ceny orjentacyjne:

Żyto (Usposob spokojne)	12,25— 12,50
Pszenica (Uspos spokojne)	17,50— 17,75
Jęczmień browarowy	15,25— 16,25
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 700—725 g/l.	14,00— 14,50
Jęczmień 670—680 g/l.	13,50— 13,75
Usposobienie spokojne.	
Owies (Usposob. spokojne)	15,75— 16,25
Mąka	
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w.	20,50— 21,25
żytnia gat. I 0-45% wł. w.	19,75— 20,50
żytnia gat. I 0-55% wł. w.	18,75— 19,75
żytnia gat. II 45-55% wł. w.	15,50— 16,50
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat IA 0-20% wł. w.	30,75— 32,50
pszenna kat IB 0-45% wł. w	30,00— 30,50
pszenna gat IC 0-55% wł. w	29,00— 29,50
pszenna gat. ID 0-60% wł. w.	28,00— 28,50
pszenna gat IE 0-65% wł. w.	27,00— 27,50
pszen. gat IIA 20-55% wł. w	26,75— 27,25
pszen gat IIB 20-65% wł. w.	26,25— 26,75
pszen gat. IID 45-65% wł. w.	24,00— 24,50
pszen gat IIF 55-65% wł. w.	22,00— 22,50
pszen gat. IIG 60-65% wł. w.	20,50— 21,00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	8,75— 9,50
Otręby pszen grube stand.	10,00— 10,50
Otręby pszenne średnie st.	9,00— 9.75
Otręby jęczmienne	9,75— 11,00
Rzepak zimowy	42,00— 43,00
Rzepik zimowy	40,00— 41,00
Siemię lniane	38,00— 40,00
Gorczyca	35,00— 37,00
Groch Viktoria	26,00— 32,00
Groch Folgera	21,00— 23.00
Mak niebieski	60,00— 62,00
Koniczyna biała	75,00 95,00
Ziemniaki jadalne	3,50— 4,25
Ziemniaki fabr. za kilo %	20
Makuch lnian w taflach	17,25- 17,50
Makuch rzepakowy w tafl	13,50— 13,75
Makuch słon. w tafl 42/43%	19,50- 20,00
Śrut Soja	19,50— 20,50
Słoma pszenna luzem	1,50— 1,70
„ pszenna prasowana	2,10— 2,30
„ żytnia luzem	1,75— 2,00
„ żytnia prasowana	2,25— 2,50
„ owsiana luzem	2,50— 2,75
„ owsiana prasowana	3,00— 3,25
„ jęczmienna luzem	1,00— 1,50
„ jęczmienna prasow.	1,90— 2,10
Siano zwykłe luzem	6,50— 7,00
„ zwykłe prasowane	7,00— 7,50
„ nadnoteckie luzem	7,50— 8,00
„ nadnoteckie pras.	8,00— 8,50

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 3317,5 tonn, w tem żyta 310 tonn, pszenicy 151 tonn, jęczmienia 240 tonn, owsa 395 tonn.

Akcja lewicy „sanacyjnej"

Świeżo w Warszawie w sali Resursy Obywatelskiej, która w r. 1930 była przedmiotem szturmu bojówki „sanacyjnej" podczas odbywającego się w niej zebrania przedwyborczego Stronnictwa Narodowego, przemawiał do „lewoskrzydłych" „sanatorów" b. ambasador polski w Stanach Zjednoczonych p. Filipowicz.

P. Filipowicz jest piłsudczykiem najstarszego autoramentu z epoki, poprzedzającej „Strzelca" i legjony, z okresu walk Frakcji Rewolucyjnej P. P. S.. Niewielu już takich pozostało. Jednym z nich jest p. Filipowicz, drugim p. Sławek.

Po opuszczeniu przed kilku laty placówki dyplomatycznej i przejściu na emeryturę p. Filipowicz wstąpił w szeregi Partji Pracy, którą ożywił swym temperamentem i której dał aktualny program walki z kryzysem. Jest to program wielkich robót publicznych, wzorowany na programie Roosevelta, którego wykonanie miał p. Filipowicz możność na miejscu obserwować.

Przez dłuższy czas Partja Pracy zwlekała z ogłoszeniem tego programu. Był to skutek nacisku czynników, kierujących podówczas obozem „sanacyjnym", a w szczególności płk. Sławka, który nie dopuszczał do emancypowania się poszczególnych grup z B. B. W. R. A gdy wreszcie w okresie uchwalania konstytucji warszawska organizacja Partji Pracy postanowiła wystąpić ze swym programem, aby zainteresowanie społeczeństwa i czynników decydujących skierować ku zagadnieniom gospodarczym — uległa represjom policyjnym i wkońcu została rozwiązana.

Nie zniechęciło to p. Filipowicza i jego zwolenników. Założyli oni t. zw. Ligę Odrodzenia Gospodarczego Polski, która w dalszym ciągu propaguje program Partji Pracy. Jednym ze środków tej propagandy była wydana niedawno książka p. t.: „Kryzys z nas się śmieje", której autor, p. Wł. Kaszubski proponuje, aby na cele finansowania inwestycyj emitować drugą walutę, zwaną „Lechem". O książce tej zamieściliśmy w swoim czasie w „Kurjerze" artykuł p. t.: „Lechici i ich program".

P. Filipowicz miał już przed 8 miesiącami jeden odczyt w tej samej Resursie Obywatelskiej, w którym wyłożył swój program gospodarczo-finansowy, atakując namiętnie deflacyjną politykę rządu. Natomiast czwartkowy odczyt miał charakter wybitnie polityczny.

W treści politycznej przemówienia p. Filipowicza można rozróżnić trzy następujące pierwiastki: 1) krytyka metod i działalności poprzednich rządów „sanacyjnych", 2) stosunek do obecnego rządu i 3) postulaty, skierowane pod adresem tego rządu.

Stosunek p. Filipowicza do rządów pułkownikowskich i ich systemu jest zdecydowanie ujemny. W zakresie krytyki tego systemu nie powiedział p. Filipowicz nic, czegoby o wiele wcześniej nie powiedziała już opozycja. Tutaj ciekawe było tylko to, że do zawodów z opozycją pod względem ostrości krytyki stanął wybitny członek obozu rządowego.

Zupełnie inaczej odnosi się p. Filipowicz do obecnego rządu, a zwłaszcza do premjera Kościałkowskiego. Wyrazy wdzięczności pod adresem Prezydenta Rzeczypospolitej za mianowanie takiego rządu, jak obecny, miały w ustach p. Filipowicza i w reagowaniu zebranych bardzo charakterystyczną w obecnej dobie politycznej wymowę. Zaufanie p. Filipowicza do obecnego rządu idzie tak daleko, że wierzy on w zrealizowanie przez min. Kwiatkowskiego hasła wielkich robót publicznych, jakkolwiek w programie p. Kwiatkowskiego ta sprawa jest pominięta, a pod tym programem położył swe żyro p. Matuszewski, główny antagonista p. Filipowicza, zwany przez niego „ponurym chorążym deflacji".

Rozumie jednak dobrze leader lewicy „sanacyjnej", że nie wystarczy tu sam ciepły jego ton w stosunku do obecnych ministrów i że nowy rząd powinien czynami dać dowód, że różni się od poprzednich. Przeto wysuwa p. Filipowicz pod adresem tego rządu następujące postulaty:

1. Usunięcie wpływu administracji na sądownictwo, szeroka amnestja i zniesienie obozu izolacyjnego w Berezie Kartuskiej.

2. Zmiana ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu.

3. Odbudowa samorządu.

4. Walka z nadużyciami administracji i wogóle przywrócenie moralności w życiu publicznem.

5. Ograniczenie cenzury.

6. Zmiana metod postępowania z młodzieżą i usunięcie od wpływu na nią dotychczasowych czynników oficjalnych, które starały się pozyskać młodzież środkami demoralizującemi.

Ponadto podkreślił p Filipowicz konieczność zorganizowania się „postępowego" odłamu obozu rządowego na podstawie wyraźnego programu ideowego.

Streszczone wyżej postulaty pokrywają się niemal w zupełności ze stanowiskiem opozycyjnej lewicy, a w szczególności P. P. S. Dla nas, narodowców, chociaż godzimy się niemal na wszystkie wyżej wymienione punkty, jest to program niewystarczający nawet tymczasowo, albowiem przemilcza on zupełnie kwestję żydowską, co — nawiasem mówiąc — wywołało u Żydów zaniepokojenie, jako dowód wyzwalania się polskiej lewicy z pod ich wpływów. Czyją to jest zasługą, o tem Żydzi dobrze wiedzą.

Możnaby na temat tej akcji „sanacyjnej" lewicy dużo powiedzieć o spóźnionem nawróceniu, o tem, dlaczego pewni ludzie obecnie udają ślepego, który dopieroco przejrzał Ale nie o to w tej chwili chodzi. Aktualnie ważniejsze jest pytanie: czy rząd p. Kościałkowskiego spełni postulaty swoich zwolenników w obozie „sanacyjnym"?

Wróżyć tu nie chcemy, wolimy poczekać na fakty. Narazie faktem jest, że rząd Kościałkowskiego przejął ustrojowy i gospodarczy program poprzednich rządów, a także ich kierunek polityki zagranicznej.

M. K.

DWA ŚWIATY

Ludzie, o których mówi cały świat: Z lewej nowy poseł abisyński w Paryżu Blaten Wolde Mariam, który jest jednocześnie delegatem Abisynji w Lidze Narodów, z prawej baron Aloisi, delegat Włoch w Genewie.

Jaki będzie wymiar podatku od uposażeń publicznych?

Projekt podatku od uposażeń funkcjonarjuszów publicznych został opracowany przez min. skarbu

Jak informuje prasa warszawska, min. skarbu opracowało projekt dekretu o specjalnym podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych.

Według tego projektu specjalnemu podatkowi mają podlegać wynagrodzenia wypłacane przez: 1) skarb państwa i skarb śląski, 2) państwowe monopole, przedsiębiorstwa, fundusze, instytucje i zakłady, 3) związki samorządu terytorjalnego i związki międzykomunalne oraz przedsiębiorstwa, banki, instytucje i zakłady tych związków, 4 związki samorządu gospodarczego i zawodowego oraz przedsiębiorstwa, instytucje i zakłady tych związków, 5) publiczno-prawne zakłady ubezpieczeń społecznych i ubezpieczeń od ognia, 6) Bank Polski.

Projekt wedle jego obecnego brzmienia obejmuje wszelkiego rodzaju wynagrodzenia wraz z wszystkiemi dodatkami: z tytułu djet poselskich i senatorskich, stosunku służbowego najmu pracy, udziału we wszelkiego rodzaju radach, komitetach, komisjach i t. p., spełniania funkcyj kontrolnych z ramienia władz nadzorczych z tytułu prawa do emerytury, renty, pensji lub zaopatrzenia.

Od specjalnego podatku mają być wolne: 1) zaopatrzenia weteranów powstań narodowych oraz wdów po nich, 2) zaopatrzenia b. skazanów politycznych oraz pozostałych po nich wdów i sierot, 3) pensje przywiązane do orderu „Virtuti Militari" oraz do odznaki „Krzyża Zasługi za Dzielność".

Przy wynagrodzeniach wolnych od państwowego podatku dochodowego oraz od opłat emerytalnych lub składek na rzecz ubezpieczeń społecznych (t. zw. poborach urzędników stałych) specjalny podatek będzie pobierany prawdopodobnie wedle następującej skali:

przy uposażeniu	do	100 zł mies.	—	5%,
ponad	100 do	150 zł	—	7%,
„	150 „	500 „	—	10%,
„	500 „	1000 „	—	12%,
„	1000 „	2000 „	—	15%,
„	2000 zł		—	20%.

Przy wynagrodzeniach, od których opłaca się państwowy podatek dochodowy, opłaty emerytalne, lub składki na rzecz ubezpieczeń społecznych, albo też niektóre z tych obciążeń, podatek specjalny miałby wynosić:

przy wynagrodzeniu	mies. do	110 zł	—	4,5%,
ponad	110 do	165 zł	—	6 %,
„	165 „	150 „	—	9 %,
„	550 „	1150 „	—	10,5%,
„	1150 „	2300 „	—	12,5%,
„	2300 zł		—	16,5%.

Specjalnemu podatkowi mają podlegać wynagrodzenia: 1) wypłacane w czasie od dnia 1 grudnia 1935 r. do dnia 31 grudnia 1937 r. bez względu na to, za jaki czas wynagrodzenia te przypadają, 2) wypłacane za czas od dnia 1 grudnia 1935 r. do dnia 31 grudnia 1937 r. bez względu na czas wypłaty.

Obowiązek potrącania specjalnego podatku będzie ciążyć na władzach, urzędach, przedsiębiorstwach, zakładach, instytucjach itp., wypłacających wszelkiego rodzaju wynagrodzenia. Do podatku nie będą mogły być pobierane żadne dodatki ani na rzecz skarbu państwa, ani też na rzecz związków samorządowych.

Powyżej zamieszczony projekt dekretu może jeszcze ulec pewnym zmianom w toku dalszego opracowania go przez Radę Ministrów.

UWAGI

Historja się powtarza: dla wywołania pewnych skutków trzeba podobnych metod — niezależnie od miejsca i czasu. Czy był to Piotr Wielki, który chciał na gwałt przefasonować Rosję, czy teraz Kemal Ataturk, który w dziedzinie reform trzyma dziś prym, — metody podobne. Gwałtowne, radykalne, bez pardonu. Obojętne, czy będzie to golenie bród nad Newą, czy topienie fezów w Bosforze.

Bosfor w dniu 20 października: u zbiegu z Złotym Rogiem, gdzie od wczesnego ranka do późnej nocy nie ustaje ruch łodzi, szalup, parowczyków, a u brzegów, gdzie między Galatą a starym Stambułem gną się przeciążone luki mostu, mrowisko ludzkie gęsto obsaadza każdą piędź ziemi na wąskim tym skrawku między Europą i Azją, — dnia tego grobowa cisza.

Nie spotkasz ni ładownych bark, ni bogactwa wehikułów, ani usłyszysz tu wrzawy nawoływań i krzyków przekupniów. Świat jakby zamarł, a ludzie gdzieś się zapadli. Pusto, gdy zmierzasz wąskiemi uliczkami ku Perze, pusto na bulwarach, — wszędzie niesamowita martwota i próżnia.

Tak rozkazał bowiem Kemal, „ojciec Turków" — Ataturk.

Rozkazał, by w jednym tym dniu, od 5 rana aż do zmroku, nikt w całem państwie — nietylko w Stambule — nie ruszył się na krok z domu. Pod ciężką karą nie wolno nikomu opuścić murów domostwa, natomiast czekać trzeba nadejścia specjalnych funkcjonarjuszy państwowych, którzy w tym dniu przeprowadzają na terenie całego państwa — liczenie ludności.

Rząd turecki zaprosił do tej pracy dyrektora szwajcarskiego urzędu statystyki federalnej, uchodzącego za autorytet w swoim fachu. Boć sprawa była trudna. Jakże poskromić wrodzoną ludom wschodnim ruchliwość? Jak sprawdzić orjentalne wybiegi i wykręty? Jak opanować mrowisko ludzkie, które bezustannie rusza się i rozłazi? Było tylko jedno wyjście, radykalne, bezlitosne: „areszt domowy" dla całego narodu. Tak tedy naliczono w całej Turcji tego dnia 16 188 767 istot ludzkich pod kluczem, o dwa i pół miljona więcej niż w r. 1927.

Ktoś słusznie przypomniał dzieje biblijne. Gdy za Heroda, w roku narodzin Jezusa Chrystusa, przeprowadzano spis ludności, dekret rozkazał, aby każdy udał się „do swojego miasta". Tak zdążał również Józef do Betlejem.

W nowoczesnej Turcji wymagano mniej, bo tyle tylko, by każdy pozostał w dniu spisu w domu. Zmiana w zasadzie niewielka. Historja podobna. Wszystko się powtarza...

Z armji niemieckiej

Dnia 1 listopada dokonano pierwszego zaciągu rekruta niemieckiego na podstawie nowej ustawy o powszechnej służbie wojskowej. Dnia 7 nastąpi zaprzysiężenie rekrutów, które odbędzie się we formie szczególnie uroczystej. Tegoż dnia otrzyma armja niemiecka nową flagę wojenną. Ustawa norymberska o nowej niemieckiej fladze narodowej, wprowadzająca flagę ze swastyką w miejsce barw czarno-biało-czerwonych, zapowiadała, że flaga wojenna wydana zostanie później, co właśnie teraz nastąpi.

„Cały naród niemiecki — pisze z tej okazji berlińska „Börsen-Ztg." — bierze w tem wydarzeniu udział. W Niemczech uchodziło zawsze za znak zdrowia moralnego, gdy żołnierz był popularny, a było naodwrót znakiem upadku, gdy żołnierz w latach powojennych został przez naród opuszczony i nawet poniżany. Dzisiaj rodzice wszystkich klas społecznych są dumni, gdy oddają swoje dzieci armji".

Podobnych głosów opinji spotka się więcej. Dowodzą one jedynie skuteczności propagandy, prowadzonej w ostatnich miesiącach, a zmierzającej do spopularyzowania nanowo munduru w oczach społeczeństwa niemieckiego. Przyczynił się do tego również udział armji w różnych poczynaniach partji narodowo - socjalistycznej w ostatnim czasie, jak np. udział armji w paradach norymberskich, pokazy wojskowe na zjeździe chłopów niemieckich w Bückeberg i inne.

Równolegle z usilnie prowadzoną propagandą na rzecz armji w narodzie kierownictwo wojskowe pracuje stale nawewnątrz. W ciągu października nastąpiła reorganizacja terytorjalna armji. W miejsce dotychczasowego określenia jednostek armji według miejsca garnizonu, wprowadzono dawną numerację pułków i samodzielnych bataljonów. Ustalono też definitywnie siedzibę 24 dywizyj sztabów, z czego na pogranicze wschodnie wypadają następujące: Królewiec, Olsztyn, Elbląg, Szczecin, Skwierzyna nad Wartą, Frankfurt n. Odrą, Opole i Lignica, czyli razem jedna trzecia. Sztaby dywizji kawalerji znajdują się odtąd w całych Niemczech trzy: Poczdam, Wrocław i Wystruć w Prusach.

GRÓD CHROBREGO IDZIE DO WYBORÓW

Całe Gniezno w Obozie Narodowym

Prastary nasz gród, pierwsza stolica Polski, staje dnia 17 listopada rb. do wyborów samorządowych. Są w Polsce miasta, które nie mają ani rad miejskich, ani prezydentów, pochodzących z wolnego wyboru ludności. Ale tam nie zarządzono wyborów.

Z wszystkich miast jedno tylko Gniezno będzie wybierało nową radę miejską, która następnie wybierze stałego Prezydenta miasta. Wybory odbędą się na podstawie nowego regulaminu wyborczego.

Cały kraj patrzy na nas! Gniezno, najsztarsza stolica Polski, stało się w tej chwili miastem, ku któremu zwrócone są oczy całego narodu.

Przed całą Polską musimy zdać egzamin polityczny. Musimy zadokumentować, że pragniemy ująć losy miasta we własne ręce! Bo Gniezno powinno być rządzone przez obywateli gnieźnieńskich!

W czasie długiego okresu niewoli wykazaliśmy, że sami mamy ludzi zdolnych do pracy bezinteresownej i kierownictwa w samorządzie. I teraz ich mamy, nie należy im tylko pracy dla dobra społeczeństwa utrudniać.

Położenia gospodarcze kraju jest bardzo ciężkie. Kryzys wtargnął i do naszego miasta. Szerokim warstwom społeczeństwa dokucza niedostatek i nędza, a wielu rodzinom zagraża poprosto głód.

W takich razach jest bezwzględnym nakazem zespolić samorząd z obywatelstwem i oprzeć go na zaufaniu i współpracy wszystkich warstw. Oto hasło Obozu Narodowego. Niema tu miejsca na fałszywe deklamacje o miłości miasta i na podszywanie się pod obrońców Gniezna. Gnieźnianie się bardzo dobrze orjentują, kto był i jest obrońcą Wielkopolski i kto bezinteresownie kocha nasze miasto. Obóz Narodowy domaga się, by praca była przedewszystkiem dla ludzi miejscowych i bez względu na przekonania polityczne. Domagamy się rozumnej i oszczędnej gospodarki.

Samorząd oparty na zaufaniu obywateli mógłby złagodzić ostre skutki kryzysu. Niestety! Miasto nasze nie posiada pełnego, normalnego samorządu.

Na ratuszu gnieźnieńskim niema już od kilku lat prezydenta z wyboru. Jego miejsce zajmują mianowani, tymczasowi komisaryczni prezydenci. W takich warunkach nie może być mowy o stałym i szerokim programie gospodarki miejskiej.

„Tymczasowość" w samorządzie Gniezna powinna skończyć się jak najprędzej. Walka z kryzysem i bezrobociem nie może być oparta na „tymczasowości". Gród nasz, mający za sobą długie stulecia pracy dla Polski, musi otrzymać samorząd normalny, trwały, oparty na woli szerokich warstw obywatelskich.

Obóz Narodowy domaga się zniesienia tymczasowych rządów w mieście i chce dać rządy stałe. Idea Obozu Narodowego zwycięża i uzyskuje większość w całej Polsce, w robotniczej Łodzi jak w starym Poznaniu. A Gniezna miałoby w tym szeregu zabraknąć? Podszywanie się przeciwników pod hasła Obozu Narodowego nikogo już nie zmyli.

Obywatele! W niedzielę, dnia 17 bm., pójdziemy wszyscy do urny wyborczej, ażeby dać naszemu kochanemu miastu nową, energiczną radę miejską i stałego prezydenta, wybranego przez przedstawicieli ludności. Wszyscy wezmiemy udział w wyborach! Wszyscy chcemy przyczynić się do naprawienia gospodarki miejskiej! Wszyscy musimy dążyć do tego, aby gospodarkę wyprowadzić ze stanu tymczasowości. Nie uszczęśliwią nas żadne projekty różnych politycznych „cudotwórców". Ich metody zbankrutowały już całkowicie.

Obywatele! My sami musimy wziąć losy miasta w swoje ręce. Jest to nasze prawo i obowiązek. Prawa tego i obowiązku nie możemy się wyrzec! Dlatego do urny wyborczej musi iść całe Gniezno w Obozie Narodowym.

Komitet Wyborczy Obozu Narodowego

Ks. infułat Styczyński Tadeusz, — ks. kanonik Formanowicz Leon, — Andersz, Tomasz, kupiec — Bilski Jan, kupiec — Bysikiewicz Władysław, mistrz garncarski — Bogajewski Bronisław, przemysłowiec — Burek Franciszek mistrz rzeźbiarski — Bogajewski Józef, mistrz stolarski — prof. Cembrowicz — Cynalewski Witold — Cierniewski Wacław, mistrz fryzjerski — Cieśliński Stefan, kupiec — Elantkowski Edmund, kupiec — Engler Zefiryn, kupiec — Fikowski Juljan, em. naczelnik Urz. Skarb. — Gatniejewski Piotr, drogerzysta — Giernatowski Seweryn, mistrz piekarski — Górski Władysław, mistrz piekarski — Galantowicz Franciszek, mistrz rzeźnicki — Grobelny Stefan, stolarz — Harwich Stanisław, em. nacz. stacji — Janicki Antoni, mistrz ogrodniczy — Jerzak Stanisław, mistrz krawiecki — Jakubowski Ignacy, em. nauczyciel — Jaźwiecki Kazimierz, dziennikarz — Komka Ignacy, robotnik — Kostuchowski Stefan, em. kasjer rzeźni — Kowalski Michał, wł. nieruchomości — Kluczyńska Zofja — Krukowska Marja — Kropidłowski Bernard, kupiec — Konieczyński Władysław, mistrz malarski — Kowalski Stanisław, wł. nieruchomości — Konieczny Ludwik, em. kierownik szkoły — Kurzawski Ignacy, szofer — Koczorowski Czesław, kupiec — Koczorowski Tomasz, mistrz krawiecki — Langowska Marja — Ławniczak Wincenty, mistrz kamieniarski — Łęgowska Anna — Łukaszyk Edmund, adwokat — Morawska Helena — Migdałek Zygmunt, kupiec — Makowski Stefan, robotnik — Majewski Antoni, elektromonter — Mikołajczak Łucjan, drogerzysta — Maciejewski Bogdan, aplikant adwokacki — Mielcuszny Stefan, urzędnik pryw. — Naprawski Franciszek, mechanik — Neumann Feliks, książkowy — Nowak Michał, dyrektor banku — Ormiński Alfons, kupiec — Dr. Pietrowicz Stefan, adwokat — Przybyszewski Józef, przemysłowiec — Perlikiewicz Franciszek, wł. nieruchomości — Perlikiewicz Władysław, zegarmistrz — Perż Kazimierz, adwokat — Ptschyody Leon, kupiec — Pejka Bronisław, mistrz szewski — Pełczyński Zefiryn, ogrodnik — Piotrowski Łucjan, kupiec — Przybysz Feliks, robotnik — Różakolski Bolesław, kupiec — Rezulak Tomasz, wł. nieruchomości — Rasiewicz Juljan, dentysta — Roloff Wojciech, mistrz blacharski — Rurek Szczepan, robotnik — Szałkowska Marja — Śmielecka Halina — Sacha Stefan, redaktor — Scholtz Seweryn, dyr. garbarni — Słodzinka Franciszek, mistrz piekarski — Sokolińska Zofja — Sych Alfons, adwokat — Dr. Szałkowski Walery, lekarz — Śmielecki Józef, architekt — Smelkowski Zygmunt, mistrz szewski — Strojna Agn. — Sych Leonard — Sambergerówna Władysława — Trzaskawka Antoni, robotnik — Urbańska Halina — Dr. Urbański Wiktor, lekarz — Waniorek Leon, aptekarz — Wesołkowa Juljana — Właźliński Józef, mistrz krawiecki — Wiśniewski Adam, murarz — Wojtkowiak Józef, szofer — Wasielewski Antoni, robotnik — Wiśniewski Józef, malarz — Zgaińska Bożena — Dr. Zgaiński Tadeusz, adwokat — Żórawska Marja — Żurawski Jan, mistrz rzeźnicki.

Projekt obniżenia czynszów — a właściciele domów

Tematem bardzo ożywionego nadzwyczajnego walnego zebrania Stow. Właścicieli Domów i Nieruchomości w Poznaniu było zamierzone obniżenie stawek komornianych o 15 proc. W celu przedstawienia postulatów władzom rządowym, wyjechała do Warszawy z ramienia stowarzyszenia właścicieli nieruchomości w Wielkopolsce delegacja, złożona z pp.: prezesa Małkiewicza i dr. Bubieńskiego. Delegacja ta pracuje w ścisłem współdziałaniu z zrzeszeniami właścicieli nieruchomości Pomorza i Górnego Śląska, oraz zarządem głównym w Warszawie.

Jak wiadomo, w tej sprawie odbył się w niedzielę w Warszawie ogólnopolski zjazd własności nieruchomej, na którym przedstawiono ujemne skutki, które pociągnie za sobą wprowadzenie obniżki stawek czynszowych o 15 procent, a mianowicie obniżenie wartości budynków czynszowych.

Obradom wczorajszym, które odbyły się w sali p. Hayduckiego, przewodniczył wiceprezes poznańskiego Stow. Właścicieli Nieruchomości p. Wiktor Gładysz, który przedstawił zwięźle powód zwołania nadzwyczajnego walnego zebrania i poinformował o zabiegach, podjętych przez zarząd.

Po bardzo ożywionej dyskusji, w której przemawiali m in. dr. Grochowski, Mikołajewski, inż. Kasprowicz, przyjęto jednomyślnie rezolucję, streszczającą postulaty właścicieli nieruchomości zachodniej Polski.

W rezolucji, którą delegacja przedłoży rządowi, mówi się o projektowanem przez rząd obniżeniu czynszu w mieszkaniach, podlegających ustawie o ochronie lokatorów. Ponieważ w projektach rządowych nie było wzmianki o odrębnych stosunkach mieszkaniowych byłej dzielnicy pruskiej, zachodzi obawa, że rząd zamierza we wszystkich województwach zastosować jednolitą stawkę obniżki czynszu. Stwierdza się, że stawki komorniane w poszczególnych dzielnicach nie są równomierne, a w byłej dzielnicy pruskiej stosunkowo niskie i wynoszą połowę czynszu, płaconego w innych dzielnicach, mimo, że mieszkania są tu więcej komfortowe.

W dalszym ciągu rezolucji wskazuje się, że na niską stawkę komornianą w b. dzielnicy pruskiej wpływały uprzywilejowanie budownictwa mieszkaniowego przez niskoprocentowe kapitały, tanie koszta budowy, protekcyjna polityka terenowa i niepobieranie państwowego podatku od nieruchomości W obecnych warunkach właściciele domów czują się pokrzywdzeni, gdyż pozostały czynsze przedwojenne, ciężary natomiast są zrównane z innemi dzielnicami, przyczem w byłej dzielnicy pruskiej płacą właściciele nieruchomości miejski dodatek od państwowego podatku dochodowego. Wskazuje się ponadto, że zamierzony projekt obniżenia czynszów w małych mieszkaniach dotknie najbardziej niezamożnych właścicieli nieruchomości, ponoszących i tak już duże świadczenia społeczne przez przymus dostarczania bezpłatnych mieszkań dla bezrobotnych.

W końcu zwrócona do rządu rezolucja zawiera prośbę o wyłączenie od projektowanych obniżek właścicieli nieruchomości w byłej dzielnicy pruskiej, ze względu na odrębność stosunków, przytoczoną w obszernie umotywowanej rezolucji.

Zebranie przyjęło uchwałę, zmierzającą, w razie niepoparcia przez związek centralny odrębnych postulatów własności nieruchomej w Wielkopolsce, do wystąpienia ze związku i polecającą zakomunikowanie tej uchwały telegraficznie bawiącej w Warszawie delegacji. (kl)

Stanowisko zjazdu w Warszawie

Odbyty w niedzielę nadzwyczajny zjazd przedstawicieli Miejskiej Własności Nieruchomej z całej Polski, w którym uczestniczyło około 900 osób pod przewodnictwem dr. Artura Potockiego, po dłuższych i bardzo ożywionych obradach zajął stanowisko przeciwne projektowanej obniżce czynszów

W uchwalonych rezolucjach, które mają być przedłożone rządowi, powiedziano, że obniżenie komornego spowoduje w większości wypadków deficytowość nieruchomości miejskich oraz ich dalszy upadek gospodarczy i będzie przyczyną uszczuplenia wpływów podatkowych. Zjazd domaga się powołania specjalnego organu z udziałem przedstawicieli Polskiego Związku Zrzeszeń Własn Nieruchomej Miejskiej dla gruntownego zbadania całokształtu zagadnienia.

Obchód 17-tej rocznicy niepodległości

Wczoraj w sali rady miejskiej odbyło się pod przewodnictwem dowódcy 14 dywizji piechoty wielkopolskiej gen. Włada posiedzenie, mające na celu ukonstytuowanie się komitetu obchodu 17-tej rocznicy odzyskania niepodległości. Przewodniczącym wybrano b. kuratora Bernarda Chrzanowskiego. W skład komitetu wykonawczego wchodzą pp.: płk. Wiśniewski, rtm. Basiński, dr. Latoszewski, dyr. Boelke i Jurkowski.

Program uroczystości przewiduje: w przeddzień rocznicy, t. j. w niedzielę, 10 bm., wieczorem capstrzyk orkiestr wojskowych na Placu Wolności. O godzi. 20 uroczyste przedstawienie w Teatrze Wielkim.

W dniu 11 listopada o godz. 10 odbędzie się nabożeństwo przed gmachem dowództwa okręgu korpusu z udziałem wojska i przysposobienia wojskowego. Po nabożeństwie defilada przy Pomniku Wdzięczności. Wieczorem w auli U. P. akademja, na której przemówienie wygłosi dowódca O. K. VII gen. Knoll-Kownacki. W ciągu dnia odbędzie się poświęcenie kamienia węgielnego pod „Dom Żołnierza Polskiego" w Poznaniu. (kl)

Uroczystość 25-lecia zgonu ks. patrona Piotra Wawrzyniaka

W sobotę, dnia 9 listopada, odbędzie się w Poznaniu uroczysty obchód ku czci śp. ks. Patrona Wawrzyniaka Obchód zakreślony jest na szeroką skalę. Utworzył się komitet, złożony z przedstawicieli instytucyj, których ks. Patron Wawrzyniak był założycielem lub kierownikiem. Dzięki staraniom komitetu obchodu, protektorat nad uroczystością raczył przyjąć J. Em. ks. kardynał August Hlond; w skład komitetu honorowego wchodzą przedstawiciele władz, duchowieństwa i obywatelstwa. Program obejmuje następujące punkty:

Godz. 9.30: pontyfikalna msza św. żałobna za śp. ks. Patrona Piotra Wawrzyniaka w kościele kolegjaty poznańskiej św. Marji Magdaleny (fara);

10.45: odsłonięcie płyty pamiątkowej na kościele św. Marcina: a) Moniuszki „Dzięki Ci, przedwieczny Panie" — odśpiewa chór kościoła Św. Marcina pod dyrekcją p. Wincentego Kulczyńskiego, b) przemówienie i odsłonięcie płyty pamiątkowej — p. dyr. Adolf Legis.

12.00: akademja w auli Uniwersytetu Poznańskiego, przy ul. Wały Wazów 26: a) Psalm Gomółki „Błogosław Duszo Moja Pana" — odśpiewa chór męski pod dyrekcją ks. dr. Wacława Gieburowskiego, b) otwarcie akademji p. prezes dr. Włodzimierz Seydlitz, c) referat p. t. „Ks. Piotr Wawrzyniak, wódz i krzewiciel żywotnych i zdobywczych sił społeczeństwa polskiego w dobie niewoli" — wygłosi J. Eks. ks. biskup Stanisław Adamski, d) „Gaude Mater Polonia" Gorczyckiego — odśpiewa chór męski pod dyrekcją ks. dr. Wacława Gieburowskiego.

W niedzielę, dnia 10 listopada, urządzają w województwie poznańskiem spółdzielnie, których patronem był ks. Piotr Wawrzyniak, lokalne obchody. Na szczególne podkreślenie zasługuje uroczystość, zorganizowana przez komitet obywatelski miasta Mogilna, gdzie m. in. nastąpi uroczyste złożenie wieńców na mogile ks. Piotra Wawrzyniaka.

Postać ks. Piotra Wawrzyniaka jest wśród społeczeństwa wielkopolskiego a przedewszystkiem wśród spółdzielców tak znana, wyniki jego pracy tak doniosłe, że uroczystość poświęcona jego pamięci wywołuje głębokie echo u wszystkich. Komitet obchodu rozsyła na uroczystość zaproszenia, które służą jako karty wstępu. Komitet obchodu liczy się jednak z tem, że nie zdoła rozesłać zaproszeń wszystkim, którzyby chcieli brać udział w uroczystościach, wobec czego prosi o zwrócenie się do Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych im. ks. Piotra Wawrzyniaka w Poznaniu, Plac Wolności 18, IV ptr., wzgl. do księgarni Św. Wojciecha, w których to instytucjach można otrzymać bezpłatnie zaproszenia.

Procesy narodowców

Łopienno. Sąd grodzki w Wągrowcu rozpatrywał sprawę przeciw 3 członkom Str. Narodowego z Łopienna, a mianowicie St. Purulakowi, Fl. Klabeckiemu i J. Pokorskiemu, oskarżonym o kolportaż ulotek p t. „Polacy" i „Nie głosujemy". Sąd uwolnił oskarżonych od winy i kary. Bronił adwokat Wrzyszczyński. (lj)

FELJETON KULTURALNY

Cześnika z rejentem literacki pojedynek

Napisał dr. Stanisław Pigoń, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego

Z powodu wznowionej „Wychowanki" — Fredro, który zamilkł — Starcie na posiedzeniu — Fredro rozumiał to inaczej — Goszczyński narzędziem cudzej zemsty — „Pan Aleksander" jako sobek i sknera — Czesnik nierychliwy, ale pamiętliwy — „Pan Zefiryn" jako szubrawiec — Piękne za nadobne.

znowienie w teatrze krakowskim (po latach 60!) jednej z mniej znanych komedyj Fredry — „Wychowanki", daje sposobność zwrócić uwagę na ostatnie cięcie w długotrwałej zawziętej szermierce literackiej między autorem „Zemsty" a śpiewakiem „Uczty zemsty": między Fredrą a Goszczyńskim. Starcie to naogół znane jest dobrze, ale raczej w stadjum początkowem, mało się wie o tem, że przeciągało się ono latami.

*

Wiemy więc, że Goszczyński w jadowitym artykule z r. 1835 odsądził był Fredrę od talentu, od humoru, a utwory jego od ducha narodowego. Wiemy też, że Fredro, urażony tą napaścią — zamilknął na lat dwadzieścia. Tak o tem wspomniał później w wierszu „Pro memoria":

Aż jakiś Minos powstał i zaszczekał wściekle,
Chciałby moich pięć tomów w piątem widzieć piekle . . .
A kiedy nikt się mojej nie podjął obrony,
Nie mogłem pojąć, zgadnąć: czy rada, czy zdrada?
I zrozumiałem tylko, że milczeć wypada.

Jednakowoż przyczyny owej napaści krytyka mniej są jasne. Obaj zainteresowani różnie je tłumaczą. Goszczyński przyznaje z rozbrajającą szczerością — że ów jego sąd literacki był w pewnym stopniu porachunkiem osobistym. Starł się on był niedawno z Fredrą wręcz na posiedzeniu komitetu, organizującego planowane czasopismo. Fredro nie taił tam, że miał go za sjewcę nienawiści społecznej; „a ja — powiada Goszczyński — straciłem dlań szacunek i okazałem to mu kilka lat później w rozprawie".

Fredro tymczasem inaczej to rozumiał. Miał on Goszczyńskiego za narzędzie tylko, którem się przeciw niemu posłużył ktoś znaczniejszy i to ktoś, co miał wobec Fredry dług wdzięczności. „Połamałem moje pióro — pisze w swych „Trzy po trzy" — nie, jak mniemano, dla równie złego, jak głupiego artykułu, bezimiennie ogłoszonego, — bo autor przedał się obcej nieprzyjaźni, i to nieprzyjaźni za przyjaźń, za ważną nawet usługę"... Tak rzecz rozumując, musiał oczywiście żywić zawziętość na instygatora, a wzgardę dla jego narzędzia.

Tak się więc zawiązała ta nieprzyjaźń literacka. Trafiła kosa na kamień, zaciekłość na zaciekłość; stanęli przeciw sobie Cześnik z Rejentem na ziemi udeptanej.

*

Dalsze stadja starcia obu antagonistów mniej są — jak się rzekło — znane. Mało się wie o tem, że Goszczyńskiemu niedość było jednego cięcia, że za jakiś czas wymierzył — znowu anonimowo! — drugie. Już niedość mu było tym razem przygany literackiej; posłużył się... paszkwilem.

W r. 1840 umieścił on w „Pszonce", humorystycznem piśmie emigracyjnem, udramatyzowany obrazek p. t. „Szlachcic z głupia frant". Przedstawił tam, jak to w Galicji do dworu „Pana Aleksandra, dziedzica" (tj. Fredry), gdzie właśnie bawi w gościnie „Pan Janusz, jego przyjaciel" (tj. Wincenty Pol), przyjeżdża emigrant — emisarjusz paryskiego Towarzystwa Demokratycznego z wezwaniem do składki, i jak dziedzic wysila całą chytrość, by emisarjusza tego co rychlej wyprawić z kwitkiem. Zręcznie więc wciąga go w rozmowę na temat pańszczyzny, a stwierdziwszy, że jest on zwolennikiem uwłaszczenia, powstaje na niego jako na apostoła gwałtu, niesprawiedliwości i łupiestwa; poczem wręcz wyprasza go z domu. „Darujesz pan — powiada — mojej polskiej otwartości, ale, przy takiej różności opinij politycznych, mój dom nie byłby dla niego przyjemnym pobytem". Osiągnąwszy zamierzony skutek, przechwala się „Pan Aleksander" przed przyjacielem, że gdyby trafił na emisarjusza czartoryszczyka, byłby udał demokratę — w tym samym celu: żeby nic nie dać. Jednem słowem, Fredro przedstawiony tam został jako sobek i sknera z pod ciemnej gwiazdy, obojętny na potrzeby narodu.

Czy bohater paszkwilu mógł czytywać „Pszonkę" i czy ta złośliwość doszła do jego wiadomości, nie da się napewno powiedzieć; wydaje się to jednak raczej wątpliwe. Tem bardziej więc uderzyć musi, że pamiętliwy Fredro po długich latach przełamał swe wzgardliwe milczenie, za tamto pierwsze piękne zapłacił równie nadobnem — odciął się Goszczyńskiemu naodlew takimże samym akurat paszkwilem.

*

O sposobność nie było trudno, kiedy po wieloletniem milczeniu Fredro wrócił do pióra i do komedjopisarstwa. Nowo zawiązujące się przed wyobraźnią utwory trzeba było zaludnić typami rozmaitemi, nie wyłączając najmarniejszych. Bez trudu więc „urządził" przeciwnika. Skarykaturował go złośliwie właśnie we wspomnianej „komedji serjo": w „Wychowance".

We dworze Morderskiego, gdzie się rozgrywa akcja komedji, na łaskawym chlebie dziedzica, figury trochę słabej, więcej podławej, siedzi dwóch rezydentów, prościej powiedziawszy — pieczeniarzy. Jeden, poza tem, że darmozjad, nic osobliwego. Drugi ma imię prawie, że Goszczyńskiego: Zefiryn, i właśnie jest poetą, poetą oczywiście nędznym. Mimo, że żyje na łasce pańskiej, jest przytem zaprzysięgłym wrogiem arystokracji; sarka na nią i złośliwie przypina łatki, oczywiście chyłkiem i poza plecami, kiedy nie słyszą ci, co słyszeć tego nie powinni; nie omija przytem ani chlebodawcy, ani ogo rodziny. Nie tai zresztą, że i tego „arystokraty" trzyma się dopóty, dopóki mu się na dobre noga nie powinie. Całkiem — powiada —

. . . . zgadzam się w tej mierze:
która strona zwycięży, z tą zrobim przymierze.

Jako „poeta" celuje w rzemiośle paszkwilanckiem; coraz się komu innemu odgraża:

Jak się sposobność zdarzy, wezmę go na pióro.

W tem rzemiośle też — jest on do wynajęcia, daje się użyć za narzędzie:

Kogo wskaże Jenerał, — ja wezmę na pióro.

I wcale nie traci rezonu, gdy mu jedna z osób komedji, uczciwy Wacław, rąbnie prawdę w oczy:

Weź, weź! Zato nakarmią, zato cię ubiorą...
Niech wszystko, co nie twoje, splugawione ginie!
Pisz, pluj, gryź, ty wzorowy, wielki Zefirynie!

Nie ulega wątpliwości, że w tych spotwornionych karykaturalnie rysach (nietylko w imieniu) demokratycznego poety-pieczeniarza można się dopatrzyć pewnego odbicia realnej postaci Goszczyńskiego, oczywiście takiej postaci, jaka się przedstawiała przesłoniętym urazą i złością oczom Fredry. W szczególności rys, wytknięty w „Trzy po trzy": gotowość oddania pióra na narzędzie cudzej złości i zemsty, wyolbrzymiony tu został do niemożliwości i wysunięty na czoło.

Nie trzeba tracić dwóch słów na wykazywanie, że insynuacje, zawarte w paszkwilach jednego czy drugiego przeciwnika były równie niesłuszne, jak krzywdzące. Żaden z nich przecie nie chciał odmierzać swej pasji miarką sprawiedliwości; pragnął natomiast dopiec adwersarzowi do żywca, żeby mu aż w pięty poszło. Akurat jak Cześnik i Rejent. To też możnaby przysiąc, że, pisząc w „Wychowance" drobne scenki z Zefirynem, stary Fredro mruczał pod wąsem z zadowoleniem lokucję Raptusiewicza:

Pozna szlachcic po festynie,
Jak się panu w kaszę dmucha!

Stanisław Pigoń.

Kraków

U osób przygnębionych, wyczerpanych, niezdolnych do pracy, naturalna woda gorzka **Franciszka-Józefa** pobudza obieg krwi, wzmacnia zdolność myślenia i chęć do pracy.
Tg 2051

Pod dozorem policyjnym

Odolanów. Kierownik placówki Młodych Str. Nar. w Sulmierzycach p. Dutkiewicz, znajduję się od dwóch tygodni pod ścisłym dozorem policyjnym i musi dwa razy w tygodniu zgłaszać się na miejscowy posterunek P. P. (oj)

Dra LUSTRA
Specjalna zasypka dla dzieci
„MIRACULUM"

Zasypka firmy „Miraculum" z przepisu Doktora Lustra, zawierająca ustalona ilość estrów kwasu p-oxybenzoesowego oraz surowce najnowszych wynalazków, posiada znaczne własności antyseptyczne i ochronne, jest preparatem cennym i ze wszech miar godnym polecenia przy pielęgnacji zarówno noworodków jak i dzieci starszych. Preparat ten może mieć zastosowanie także jako środek łagodzący przy zadrażnieniu skóry u dorosłych

Dyrektor Zakł. Higjeny Uniw. Jagiell.
W. Gądzikiewicz
(Prof. Dr Witold Gądzikiewicz)

Tg 2 052

W pół drogi do Australji

Mjr. Karpiński, który wystartował z Poznania do lotu etapowego do Australji, przebył już blisko połowę trasy. Na załączonej mapie wykreślone są poszczególne etapy lotu mjr. Karpińskiego

TRASA LOTU

z datami przylotu do poszczególnych miejscowości. Obecnie nastąpiła w locie mjr. Karpińskiego przerwa. W dotychczasowych etapach mjr. Karpiński przeleciał blisko 10 tysięcy kilometrów.

Znaczenie powrotu monarchji w Grecji

Paryż. (PAT.) Przywrócenie monarchji w Grecji, zdaniem „Le Journal", posiada nietylko znaczenie z punktu widzenia wewnętrzno-politycznych stosunków greckich, które ulegną konsolidacji, ale również będzie miało dużą wagę międzynarodową ze względu na to, że wzmocni wpływy W. Brytanji na morzu Śródziemnem.

Grecka rodzina królewska jest blisko spokrewniona z dynastją angielską. Fakt ten zasługuje na szczególną uwagę, zwłaszcza teraz, gdy problem śródziemnomorski wysuwa się na pierwszy plan. Włochy bowiem zostały potępione w Genewie właśnie z tego powodu, iż odważyły się wbrew woli W. Brytanji na rozpoczęcie własnej polityki.

Podobno nieporozumienia francusko-angielskie są wynikiem tego, że Londyn nie chce się zgodzić na niezależne od niego porozumienie francusko-włoskie na morzu Śródziemnem.

We wschodniej części decydujące znaczenie ma Grecja. Historja ostatnich kilkudziesięciu lat świadczy o tem, że Grecję zawsze spotykały niepowodzenia, ilekroć próbowała przedsięwziąć cokolwiek bez aprobaty Anglji. Stwierdzenie tego faktu może rzucić interesujące światło na przyszłość.

Orkan na morzu Czarnem

Wiedeń. (Tel. wł.). Z Bukaresztu donoszą o szalejącym od kilku dni na morzu Czarnem orkanie, który prawie całkowity uniemożliwił ruch statków pomiędzy wybrzeżami. Z portów rumuńskich od kilku dni nie odszedł żaden statek.

W bardzo krytycznem położeniu znalazł się jeden ze statków tureckich, zapełniony do ostatniego miejsca emigrantami z Rumunji ponieważ większość jego pasażerów zabrała bardzo ograniczoną ilość zapasów żywnościowych. Statek mimo burzy usiłował wydostać się na pełne morze. Jednak już za portem fale rzuciły go o skały. Tylko dzięki bohaterskiej postawie załogi i jej niezwykłej przytomności umysłu, uniknięto katastrofy.

Port w Konstancy zapełniony jest wszelkiego rodzaju parowcami, które schroniły się w porcie przed wzburzonem morze. Statek rumuński „Bucuresti" na pełnem morzu walczy z orkanem, posuwając się naprzód z szybkością jednej mili na godzinę.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Listopad
6
ŚRODA

Kalendarz rzym.-kat.
Środa: Leonarda w.
Czwartek: Engelberta m.
Kalendarz słowiański
Środa: Wszewlada
Czwartek: Żytomira
Słońca: wschód 6,56
zachód 16,15
Długość dnia 9 g. 19 min.
Księżyca: wschód 14.05
zachód 1,10
Faza: 4 dzień przed pełnią.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: dziś plus 0,97 mtr.

Przepowiednia pogody na środę: Jeszcze przeważnie pogodnie, w nocy mróz.

NOCNA SŁUŻBA APTEK

Śródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Ratajczaka 12. — Apt. św. Piotra, pl. św.-Krzyski. — Apt. pod Orlem, Stary Rynek 41. — Apt. przy Grobli, W. Garbary 41. — **Jeżyce:** Apt. im. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10. — Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76. — **Łazarz:** Apt. Plucińskiego M. Focha 72. — Apt. im. Matejki, ul. Matejki 1. — **Górczyn:** Apt. Karpińskiego, M. Focha 158. — **Wilda:** Apt. Fortuna, Górna Wilda 96. — Apteka przy Bramie, Górna Wilda 3. — **Śródka:** Apt. Rynek Śródecki 1. — **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19 — **Sołacz:** Apt. ul. Mazowiecka. — **Starołęka:** Apt. miejscowa.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Opłaty na kursach zawodowych.** Celem uprzystępnienia dokształcania zawodowego Min. W. R. i O. P. ustaliło ostatnio niskie opłaty za naukę na kursach dokształcających. Wyniosą one np. na żeńskich kursach kroju i szycia 5 zł miesięcznie, na wędrownych zaś wiejskich, organizowanych przez państwowe szkoły żeńskie, 2 zł. Pożądanem byłoby jednak, aby tych wędrownych kursów było więcej, wieś bowiem w większości swej nie może sobie wobec ciężkich warunków finansowych pozwolić na kształcenie swych dzieci w miastach. (sk)

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Do Krakowa** pociąg popularny w piątek 8 bm.; odjazd o godz. 19,50.

— * **Kalendarzyk łowiecki.** Na zasadzie przepisów łowieckich, obowiązujących na terenie całego kraju (oprócz woj. śląskiego), w grudniu przypada czas ochrony na następującą zwierzynę i ptactwo: łosie-byki, łosie samice i cielęta, jelenie-byki, daniele-rogacze, jelenie i daniele-samice i cielęta, sarny-kozły (w województwach poznańskiem i pomorskiem), sarny-kozy i koźlęta, niedźwiedzie (do 15 grudnia), niedźwiedzice z małemi, rysie, norki, borsuki, głuszce-koguty, głuszce-kury, cietrzewie-kury, bażanty-kury, kuropatwy, czarne bociany, dropie, dropie-kamionki (strepety), żubry, bobry, kozice i świstaki. (n)

KRONIKA MIEJSCOWA

Komunikat Orbisu. Do WARSZAWY od 9—12 listopada. Zniżka tam 50% spowrotem gratis karty uczestnictwa indywidualne **w ORBISIE, Poznań,** Plac Wolności 9, tel. 52-18.

ng 17 663

— * **Nowy zakład fryzjerski,** jako filja Centrali przy pl. Wolności nr. 13, został otwarty przy ul. Wodnej nr. 7. Właścicielem jest p. Roman Michalak, mistrz damsko - fryzjerski, znany w kołach zawodowych fachowiec. Długoletnie fachowe doświadczenia, nabyte zagranicą, dają rękojmię rzetelnej obsługi. (n)

— * **Serdeczna prośba.** Inwalida, dotknięty od 12 lat ciężką chorobą, którą lekarze uważają za nieuleczalną, pragnie udać się do cudownej groty Matki Boskiej w Lourdes i jest pełen wiary, że odzyska tam zdrowie. Ministerstwo przyznało mu już na tę podróż bezpłatny paszport zagraniczny, a Konsulat Francuski obiecał ulgową wizę. Biedny chory, ojciec nieletnich dzieci, prosi litościwe serca o datki na tę podróż, która ma mu przywrócić zdrowie. Datki przyjmuje „wydział ofiar" w administracji naszego pisma.

— * **Przed poświęceniem nowego kościoła na Osiedlu.** Kiedy we wrześniu 1929 roku, na pustych polach przy szosie warszawskiej, spółka bud. „Dom Własny", zorganizowana przez członków Stron. Narod., pierwsze stawiała domy pod nową dzielnicę naszego miasta, nikt nie spodziewał się zapewne, że inicjatywa ta tak pomyślne da rezultaty. Dziś, po sześcioletniej pracy budowlanej t. zw. Osiedle, na 244 parcele, ma 180 parceli zabudowanych. Zarząd miasta w trosce o pomyślny rozwój Osiedla doprowadził do nowej dzielnicy światło gazowe i elektryczne, wodociągi i kanalizację, zapewniając tem samem higjeniczną rozbudowę Osiedla. W tych warunkach Osiedle w krótkim stosunkowo czasie osiągnęło liczbę około 3 tysięcy mieszkańców.

Wobec tego rozwoju nowej dzielnicy powstała w gronie obywatelstwa myśl, wybudowania na miejscu, kościoła. Wybrano komitet, który w krótkim stosunkowo czasie zdołał myśl budowy kościoła zrealizować. Kosztem 40 000 zł przy wydatnej pomocy J. Em. Ks. Kardynała Prymasa, Kurji Arcybiskupiej, Funduszu Pracy, zarządu miejskiego, a przedewszystkiem ofiarnego kupiectwa i obywatelstwa, wybudowano kościółek, który pomieścić może około 500 osób. Budowa kościółka jest pomyślana w ten sposób, że po wybudowaniu większego kościoła, będzie można kościółek zamienić na „Dom Katolicki". Poświęcenie kościoła — będącego pod wezwaniem Chrystusa Odkupiciela — dokona w przyszłą niedzielę J. Em. Ks. Kardynał Prymas.

W ubiegłą niedzielę natomiast, przy licznym udziale mieszkańców Osiedla, poświęcił ks. prob. Chilomer z Głównej organy i dzwon, ofiarowany dla nowego kościoła przez p. C. Kujawską. Po dokonaniu tego uroczystego aktu odegrał p. Fibak Preludium Guillmauta, poczem pod jego kierownictwem zorganizowany chór, odśpiewał szereg pieśni kościelnych. — Z okazji tej uroczystości, złożyli chrzestni, tak organów jak dzwonu, ogółem 800 zł na potrzeby kościoła. (jar)

— * **Złoty łańcuch,** który p. prof. Chmielewski otrzymał w niedzielę w nagrodzie za swą artystyczną pracę na niwie śpiewu chóralnego, jest darem nietylko chóru mistrzów rzeźnickich, lecz wspólnym upominkiem wszystkich chórów, kierowanych przez niego. (pt)

— * **Sprostowanie.** W ogłoszeniu żałobnem śp. Leonarda Kubickiego od Zarządu Miejskiego w Poznaniu, zamieszczonem w „Kurjerze Poznańskim" nr. 505 z dnia 3 bm. na stronie 24, zaszedł błąd drukarski, a mianowicie wydrukowano mylnie, że śp. Leonard Kubicki zmarł dnia 30 października 1934 roku, zamiast **1935** roku, co niniejszem prostujemy. (n)

— * **Ceny detaliczne nabiału,** notowane w dniu 30 października. Mleko niezbierane 1 litr cena najniższa 22 gr, cena najwyższa 26 gr, cena najczęstsza 24 gr. Jaja 1 szt. 10 gr. Twaróg 1 kg. 70 gr Masło 1 kg. solone 3,00 zł, mleczarskie 3,20—3,60 zł.

W TROSCE O WYGLĄD POZNANIA

— * **Nowa nawierzchnia na drodze do Ławicy.** Zwracaliśmy często uwagę na okropny stan niezwykle ruchliwej drogi, a właściwie ul. Dąbrowskiego, prowadzącej do Ławicy. Obecnie przystąpiono do naprawy wyboistej jezdni, która otrzyma całkowicie nową nawierzchnię z granitowej kostki. Niestety naprawie ulegnie tylko niewielki odcinek pod Ławicą. Reszta ulicy, za Jeżycami, nadal będzie niemożliwą dla pojazdów. (wel)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Doniczka na głowę przechodnia.** Na Wierzbięcicach z okna domu pod liczbą 30 wypadła doniczka i spadła na głowę przechodzącego tam Wawrzyńca Kłosiaka (Wierzbięcice 40). P. Kłosiak został zraniony w głowę. (kl)

— * **Zwłoki noworodka** płci męskiej znaleziono w dole żwirowym w pobliżu ul. Kolejowej. Odstawiono je do zakładu medycyny sądowej. (kl)

— * **Płonące sadze.** Na ul. Szkolną 7-8 wezwano dziś pogotowie miejskiej straży pożarnej. Powodem alarmu było zapalenie się sadzy. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Na fałszowany kwit.** Szofer Marcin Chudy (ul. Półwiejska 15) zgłosił w policji, że od p. Marji Przybylskiej pobrał nieznany osobnik na fałszowane pismo 12 złotych. Jak się w dochodzeniach okazało, kwotę tę podjął Leon Rutkowski, mieszkający w ogródkach działkowych przy ul. Bukowskiej. (kl)

— * **Czyje rzeczy?** W komisarjacie VI znajdują się 3 story na okna, oraz płaszcz męski, kasetka żelazna, grający zegar i szczotka w niklowej oprawie. Po odbiór przedmiotów mogą się zgłosić ewentualni właściciele. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Skazanie za oszczercze artykuły.** W dniu dzisiejszym stanął przed sądem okręgowym w Poznaniu Emil Mayer, b. redaktor odpowiedzialny wychodzącego w zeszłym roku pisma „Przegląd Codzienny", oskarżony przez pp. Kazimierza Przybyłę i Bojeckiego o zniesławienie. Akt oskarżenia zarzucał, że w dwóch numerach wspomnianego czasopisma z 27 lipca i 1 sierpnia ub. r. oskarżony umieścił artykuły: „Oszustwo w Centrali Przemysłu Rzeźnickiego — jak p. Przybyła rozporządzał się groszem publicznym", oraz „Najdroższa fotografja na świecie", w których zarzucał np. Przybyle i Bojeckiemu rzekome działanie na szkodę centrali przemysłu rzeźnickiego. W ten sposób artykuły te przez oszczercze wieści podrywały dobrą opinję oskarżycieli.

Na rozprawie oskarżony wniósł o powołanie w charakterze świadka Bolesława Kierczyńskiego, współpracownika „Dziennika Porannego", wskazując przytem, że to on był autorem inkryminowanych artykułów. Sąd, przychylając się do sprzeciwu pełnomocnika okarżycieli prywatnych, adw. dr. Stanisława Celichowskiego, wniosek odrzucił. Pełnomocnik oskarżycieli w przemówieniu swem podkreślił, iż p. Przybyła jest sumiennym pracownikiem, poważanym obywatelem i nietylko nie przyczynił się do strat Centrali Przemysłu Rzeźnickiego, lecz przeciwnie starał się wyprowadzić i wyprowadził firmę z kłopotów finansowych. W tym stanie rzeczy sianie jakichkolwiek oszczerczych wieści w prasie jest wysoce karygodne. Adwokat Celichowski wniósł o surowe ukaranie oskarżonego.

Sąd, po godzinnej blisko naradzie, ogłosił wyrok, uznający oskarżonego Emila Mayera winnym zniesławienia i skazał go na łączną karę 3 tygodni aresztu, 150 zł grzywny oraz ogłoszenia na koszt skazanego sentencji wyroku w „Kurjerze Poznańskim" i „Dzienniku Poznańskim". (m.)

— * **Krwawa zemsta narzeczonego.** Głośnem echem odbiła się swojego czasu krwawa tragedja miłosna, która rozegrała się w dn. 28 maja 1935 we wsi Łubowie pow. gnieźnieńskiego. Stało się to wśród następujących okoliczności: Niejaki Wilhelm Jan Olszewski zawarł w r. 1931 bliższą znajomość z mieszkanką Łubowa Heleną Leśną. Olszewski, mając zamiar wejść z nią w związki małżeńskie, kupił jej w marcu 1934 r. pierścionek. Do małżeństwa nie doszło. Leśna poznała niej. Stanisława Włoszcza i zerwała z Olszewskim, nadsyłając mu list, w którym donosiła, że fotografję jego wrzuciła do kosza, a pierścionek odesłała do kościoła. Zdradzony Olszewski postanowił się zemścić, przygotował plan zbrodni, zaopatrzył się w broń i czekał okazji. W dniu 27 maja rb. przybył pod dom Leśnej i tu oczekiwał ukazania się jej, aby dokonać aktu zemsty. Jednak Helena Leśna, ostrzeżona przez ojca, nie opuszczała mieszkania. Następnego dnia przybył powtórnie pod dom Leśnej i, ukrywszy się w zbożu, czatował na niewierną narzeczoną. O godz. 6 rano Helena Leśna wyszła z domu i skierowała się do obory. Olszewski wybiegł z ukrycia i wpadł do obory, trzymając rewolwer w ręku. Leśna, widząc to, zaczęła krzyczeć i porwała się do ucieczki. Wtedy Olszewski oddał do niej jeden strzał, który ugodził Leśną w okolicę serca. Do leżącej na ziemi ofiary strzelił jeszcze trzykrotnie, trafiając ją w nogę.

Olszewski, dokonawszy zbrodni, zbiegł i ukrył się w lasach czerniejewskich, gdzie tego samego dnia został ujęty przez policję.

Świadkami całego zajścia byli Mellerowie, którzy w tym czasie przejeżdżali około zagrody Leśnych. Widzieli oni uciekającego Olszewskiego, a gdy przybyli do obory, zastali Leśną już konającą.

Kronika towarzyska

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca **bezpłatnie** salę nowo-odrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.
dg 3124

Przed sądem okręgowym w Gnieźnie osk. Olszewski przyznał się do oddania strzałów, twierdził jednak, że padły one w czasie szamotania się. Nie miał bowiem zamiaru zabić Leśną, chciał tylko się z nią rozmówić. Sąd okręgowy w Gnieźnie, po przeprowadzeniu rozprawy, skazał osk. Olszewskiego wyrokiem z dn. 2 września 1935 r. na 8 lat więzienia. Sąd apelacyjny w Poznaniu, do którego odwołał się osk., wyrok ten zatwierdził. (m)

Składki i pokwitowania

W administracji naszej złożono w dalszym ciągu:

Na Okr. Pozn. „Caritas": Dnia 4 bm. wypłaciliśmy 370 zł. — Na nowo złożono: Wyższa Szkoła Handlowa zamiast wieńca na trumnę ś. p. Seweryna Samulskiego 100 zł; — Dr. Włodzimierz Seydlitz zamiast wieńca na trumnę ś. p. Seweryna Samulskiego 20 zł; — razem 120 zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: M. P. z podziękowaniem za doznane łaski i dobrodziejstwa w ub. mies., z prośbą o dalszą pomoc 2 zł; — Tasiemscy, Poznań 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 144 zł.

Na Ochronkę dzieci rodzin bezdomnych na Komandorji: R. S. 10 zł; — razem 10 złotych.

CO MÓWIĄ NAZWY ULIC W POZNANIU

X.

Ulica Łukaszewicza

Józef Łukaszewicz urodził się 30 listopada 1799 r w Krąplewie pod Stęszewem. Początkowo kształcił się u OO. Franciszkan w Pyzdrach i u pastora Rothwieda

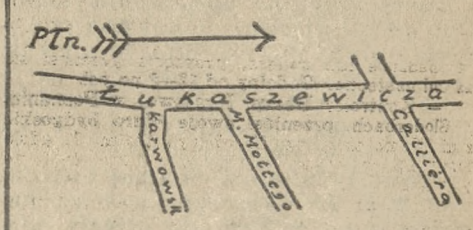

Ulica Łukaszewicza na Łazarzu

w Bninie, ucząc się tam dobrej łaciny, tu języka niemieckiego. Świetnie opanowany język klasyczny zachęcił Łukaszewicza do przełożenia 10-tomowej historji naturalnej Pliniusza i Kwintyljana 12 tomów o krasomówstwie. Obrał sobie drogę bibljografji i historji, nie ostatnio pod wpływem hr. Edw. Raczyńskiego, dla którego zwiedzał archiwa w Niemczech i Królestwie, odkrywając wiele rzadkich książek i rękopisów. Gdy w r. 1829 otwarto Bibljotekę Raczyńskich, Łukaszewicz objął w niej stanowisko bibljotekarza. Był nim przez 23 lata i prowadził zarazem wydawnictwa Raczyńskiego. Niejedno z dzieł tego wydawnictwa wyszło zpod pióra Łukaszewicza, który jednak w swej skromności i delikatności ukrywał się za nazwiskiem swego protektora. Mimo tak intensywnej pracy, Łukaszewicz miał czas do współpracy redakcyjnej w „Przyjacielu Ludu", „Tygodniku Literackim" i „Orędowniku naukowym", czasopismach historyczno-krytycznych. Znane jest dwutomowe jego dzieło: „Obraz historyczno-statystyczny miasta Poznania". „Piśmiennictwo polskie nie ma drugiej tego rodzaju monografji, którąby obok tej stawić mogło", to przyznawają nawet jego współzawodnicy z tej dziedziny. Pisał też prace o historji szkół, wydał trzytomowe dzieło o kościołach diecezji pozn., a do sprawy dysydentów powracał wielokrotnie. Prace Łukaszewicza wyróżniają się bezstronnością, krytycznością i bogactwem szczegółów. W r. 1852 przypadł mu przez żonę w spadku majątek Targoszyce. Jako właściciel ziemski spędził ostatnie lata życia, pisząc monografję powiatu krotoszyńskiego. Nieoczekiwaną fortunę hojną ręką rozdawał na cele publiczne. Umarł po długiej i ciężkiej chorobie 13 lutego 1873 r.

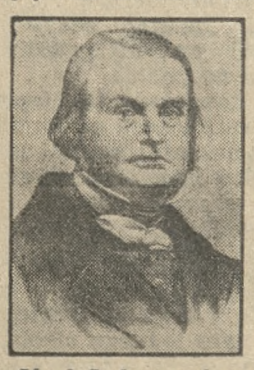

Józef Łukaszewicz (według fotografji Muzeum Miejskiego).

Ul. Łukaszewicza — dawna Zeppelinstrasse — odgałęzia się przy zbiegu ul. Granicznej i Małeckiego i prowadzi w stronę nowoprojektowanych ulic w południowo-wschodniej części św. Łazarza (pt)

Dom Powstańca Wlkp. stanie na Miasteczku

Od chwili, gdy Towarzystwo Uczestników Powstania Wielkopolskiego im. Ign. Paderewskiego, jako pierwsze, rzuciło hasło budowy Domu Powstańca Wielkopolskiego, zainteresowane czynniki miejskie rozpoczęły badać możliwości, gdzie mógłby dom taki stanąć. Zarząd Tow. ze swej strony proponował miejsce na Miasteczku, na terenie zniesionego ogrodu Bractwa Kurkowego. Chodziło mianowicie, by w domu tym ulokować starych powstańców, liczących ponad 60 lat, obarczonych chorobą. Dom ma być czemś w rodzaju zakładu Garczyńskich na Wildzie. Brano pod uwagę także Maltę, względnie Dolinę Świętojańską. Z uwagi jednakże na wiek powstańców i ich zasługi, ta propozycja nie była aktualną.

W celu ostatecznego ustalenia miejsca pod budowę Domu Powstańca Wielkopolskiego, zebrała się wczoraj, w poniedziałek przed południem specjalna komisja, złożona z przedstawicieli zarządu miejskiego i delegatów Tow. Ucz. Powstania Wielkopolskiego z pp. prezydentem Ratajskim, radcą Cybichowskim, radcą Zalewskim, dr. Dalborem i prezesem Tow. Kochem na czele. Komisja wyjechała na Miasteczko, gdzie po zbadaniu planów i warunków zdrowotnych uznano, że najstosowniejszem miejscem pod dom będzie właśnie proponowane przez Towarzystwo miejscowe, w dawnym ogrodzie Bractwa Kurkowego. P. prezydent Ratajski wyraził życzenie, że dom taki mogłoby postawić miasto własnym sumptem, tembardziej, że chodzi tu o powstańca. Wznosi się bowiem domy dla zwykłych, niezasłużonych ubogich, a o najlepszych synach ojczyzny najczęściej się zapomina. (wel)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

W NAUKOWYM POZNANIU

Poznańsko-Pomorskie Koło Związku Bibljotekarzy Polskich odbędzie dzisiaj we wtorek, dnia 5 listopada o godz. 20,15 zwyczajne zebranie w Bibljotece Uniwersyteckiej.

Na porządku obrad: referat p. dr. Zofji Kaweckiej p. t.: „Ks. O. Kopczyński na tle najnowszych badań".

Zrzeszenie Opiekunów Kół Miłośników Przyrody przy Oddziale Poznańskim Ligi Ochrony Przyrody odbędzie zebranie dziś, we wtorek, dnia 5 listopada br. o godz. 18 w Zakładzie Botaniki Ogólnej U. P. ul. Słowackiego 4/6. Zebranie poświęcone będzie zagadnieniom grzyboznawczym i demonstrowane będą rzadkie okazy grzybów zachodniej Polski, sposoby konserwowania zbiorów wraz z omówieniem literatury grzyboznawczej naukowej i dydaktycznej. Liczny udział nauczycielstwa i zainteresowanych pożądany. Wstęp wolny.

DR. B. SUCHODOLSKI W POZNANIU

Na zaproszenie Koła Polonistów S. U. P. wygłosi prof. dr. Bogdan Suchodolski odczyt pt. „Wielkość sztuki a odrodzenie kultury". Odczyt ten odbędzie się w sobotę, 9 listopada br. o godz. 20 w sali 17 Coll. Minus.

Zjazd medjatrów i mikrobiologów. Z Łodzi donoszą nam (wp): W dniach 1—3 listopada odbył się w Łodzi V Zjazd Polskiego Tow. Pedjatrycznego oraz VI Zjazd Mikrobiologów i Epidemjologów. W zjeździe brało udział ok. 300 lekarzy z całej Polski, a wśród nich wielu wybitnych uczonych. Zjazd odbywał się w nowowybudowanym gmachu J. M. C. A. i w lokalu Łódzkiego Tow. Lekarskiego. Wygłoszono cały szereg referatów. Uczestnicy Zjazdu zwiedzili szpital dla dzieci Anny Marji, budujące się urządzenia kanalizacyjno-wodociągowe, wystawę p. n. „Opieka nad dzieckiem i młodzieżą w Łodzi i województwie Łódzkiem" zorganizowaną z okazji zjazdu i in. W wystawie bierze udział 65 instytucyj działających w wojew. łódzkiem. Wystawa dzieli się na sekcje: niemowląt, dzieci w wieku przedszkolnym, dzieci w wieku szkolnym, młodzieży od lat 14—18, młodzieży pracującej i oświaty pozaszkolnej, sekcję organizacyj społecznych, dzieci i młodzieży fizycznie, umysłowo i moralnie upośledzonej i wreszcie na sekcję lecznictwa, profilaktyki i higjeny.

MUZYKA

Dzisiaj koncert symfoniczny. Przypominamy dzisiejszy koncert w teatrze Wielkim. Orkiestra Symfoniczna m. Poznania wykona pod batutą warszawskiego dyrygenta Józefa Ozimińskiego szereg ciekawych dzieł, w tem po raz pierwszy suitę Halvorsena „Vasantasena", oraz Kurpińskiego uwerturę do opery „Maciejowa w Seraju". Dopełnią programu warjacje Noskowskiego na temat preludjum A-dur Chopina: „Z życia narodu".

Solistą będzie p. Hugo Kolberg, pierwszy koncertmistrz Filharmonji berlińskiej. Odegra on koncert skrzypcowy Czajkowskiego.

A Poznań? Polskę objeżdża teraz fenomenalna śpiewaczka Marion Anderson, o której parokrotnie była w Dziale mowa. P. Anderson jest murzynką, posiada kontralt, będący unikatem co do skali i brzmienia, a jest ponadto pieśniarką najzupełniej wyjątkową w muzycznem pogłębieniu i w ekspresji. Występowała właśnie w Warszawie, teraz zapowiedziano jej koncert w Wilnie. O Poznaniu nic dotychczas nie słychać.

OCHRONA ZABYTKÓW

Starosłowiańskie osiedle w Biskupinie będzie na zimę zabezpieczone sitowiem i piaskiem. Prace wykopaliskowe zaczną się znów na wiosnę.

Odnowienie kaszubskiego kościoła. Wieża zabytkowego kościoła w Pogódkach na Kaszubach groziła runięciem. Obecnie została zabezpieczoną. Niedługo będzie odnowiony cały ten kościół pocystersowski.

CO SŁYCHAĆ PRZEZ RADJO?

Symfonika w Radio francuskiem. Słuchacze radja wiedzą już, do jakiego stopnia poprawiła się Francja w emisjach radjowych co do techniki. Stacje takie jak Lyon, Lille, Grenoble wychodzą u nas czysto i jasno, nie mówiąc o Paryżu. Teraz wzbogacono program symfoniczny. Cztery razy w tygodniu, od godziny 17 — 20 będą wszystkie stacje państwowe nadawały koncerty symfoniczne czterech orkiestr paryskich, a mianowicie orkiestry Pouleta, Paryskiej Orkiestry Symfonicznej pod batutą Piotra Monteux, wreszcie orkiestry Pasdeloup, pod batutą Alberta Wolffa. Koncerty będą odbywały się co poniedziałku, wtorku, środy i czwartku. Ma się rozumieć, niezależnie od wielkich koncertów wieczornych.

TEATR POWSZECHNY NA DUŻĄ SKALĘ

Z Warszawy donoszą nam (tw):

Już za parę dni zacznie się na peryferjach Warszawy kampanja teatralna niemałego wymiaru. W pięciu salach, rozrzuconych po wszystkich krańcach miasta, zaczyna grać tz. Stołeczny Teatr Powszechny, zorganizowany przez Towarzystwo Krzewienia Kultury Teatralnej. Będzie grał 35 razy w miesiącu. Posiada osobny zespół i osobnego kierownika, którym jest Iwo Gall, artysta-malarz i człowiek teatru. W sali na ul. Młynarskiej będzie wystawiona Słowackiego „Balladyna", zaś w innych Dickensa „Świerszcz za kominem".

Ciekawe, jak się powiedzie ta, na ogromną skalę pomyślana impreza? Teatry ludowe nieraz już organizowano w Warszawie, ale z mniej lub więcej krótkotrwałym efektem. Najlepiej stosunkowo funkcjonował i najdłużej przetrwał teatr na Pradze, zainaugurowany w czasie Wielkiej Wojny i dobrze poza nią przeciągnięty. Nigdy jednak nie posiadał teatr ludowy takich środków i takich możliwości jak obecnie. Dość powiedzieć, że bilet najtańszy będzie kosztował 30 groszy, najdroższy zaś 80 i to już razem z szatnią i programem. Licząc za szatnię 30 groszy, otrzymamy rezultat z którego wynika, że już program otrzyma widz za darmo, a przedstawienie w dodatku...

Interesująco zapowiada się ta impreza ze względu na osobę kierownika Iwo Gall, artysta-malarz, syn tyle zasłużonego muzyka Jana Galla wszedł w teatr przed dwudziestu mniejwięcej laty, pojąwszy za żonę przedwcześnie potem a tragicznie zgasłą Różę Łuszczkiewiczównę, nieodżałowany do tej pory talent tragiczny o niezwykłym wymiarze. Kilkoletnia praktyka w Reducie, gdzie był dekoratorem, zbliżyła go do problemów inscenizacyjnych i reżyserskich. Przed paru laty objął w Częstochowie Teatr Kameralny i w najskromniejszych warunkach poprowadził go tak artystycznie, że gdy zarysował się plan obecnego Teatru Powszechnego, było jasnem ,że jest najbardziej na kierownictwo tych scen predestynowany.

Junosza w Krakowie. Dobiega końca dwumiesięczna prawie gościna w teatrze krakowskim Junoszy - Stępowskiego. Na ostatnie występy obrał on rolę w komedji angielskiej „Stare wino szumi", ale gra dalej „Iwana Groźnego" i „Rozbitków.

Co grają w Wilnie? Teatr miejski na Pohulance wystawił komedję Acharda „Fotograf i tancerka".

Nowy Langer. Znany i w Polsce czeski pisarz dramatyczny Franciszek Langer, autor „Na peryferji", napisał i wystawił w teatrze Miejskim w Pradze „Patrol kawalerji". Sztuka jest osnuta na tle walk legjonów czeskich na Syberji w okresie Wielkiej Wojny.

RUCH REGJONALISTYCZNY

Jak się rozwinął Śrem, najlepiej świadczą dane statystyczne zebrane i omówione w ostatnim zeszycie „Pierwiosnka", czasopisma regjonalnego miejscowej młodzieży szkolnej. Autor artykuliku p. t. „Ludność Śremu w XIX wieku" H. Walter sięgnąwszy do archiwum parafjalnego zebrał sporo ciekawych danych. Z wywodów jego dowiadujemy się, że Śrem liczący w 1809 r. — 1500 mieszkańców, pomnożył ich liczbę po 80 latach do 4154. Dowiadujemy się także, iż przyrost ludności wynoszący w 1834 r. 21 głów, podniósł się w 1848 do 63. Gdy dodamy do tego wiadomości zebrane o urodzeniach, zgonach itp. to istotnie zarysuje się nam pewien odcinek życia miasta Śremu w ubiegłym stuleciu. Pozatem zeszyt zawiera opis wesela w Konarskiem z przed 140 lat, przysięgę obywateli śremskich na wierność konstytucji 3 maja, oraz wiadomości z życia śremskiej młodzieży szkolnej. (J. St.)

LITERATURA

Nowy debiut autorski. Nakładem „Roju", który przeprowadził w tym roku również debiuty Wincentego Burka („Droga przez wieś") i Bogusława Kuczyńskiego („Kobiety na drodze") ukazała się pierwsza powieść Romana Tuszowskiego p. t. „Upały". Tłem akcji jest „modne" obecnie środowisko wiejskie, ukazane tym razem od strony dworu; tematem stosunek dziedzica z dziewczyną chłopską, powodujący szereg konfliktów wewnętrznych. „Upały" zazdrości komplikują tak ów związek, że po szeregu prób unormowania go, wygasa zupełnie. Krytyka wyraża się naogół niepochlebnie o książce debiutanta, zarzucając głównie jednostronność przedstawienia i papierowość postaci, a także zbyt blade traktowanie tła i środowiska. (A. M.)

Książki nadesłane

Antoni Wrzosek: „Z geografji komunikacyjnej Pomorza". Toruń, 1935. Wyd. Instytutu Bałtyckiego.

Mieczysław Rybczyński: „Drogi wodne na Pomorzu". Toruń 1935. Wydawnictwo Instytutu Bałtyckiego.

Mieczysław Dereżyński: „Józef Chociszewski w Inowrocławiu". Inowrocław 1935.

WARSZAWSKIE DIMINUENDO...

W Filharmonji upada zainteresowanie — Hofman oczarował, ale podniósł wymagania... — Znakomity pianista o przesadnym moderniźmie — Wywiad przez radjo — W operze niezbyt szczęśliwie — „Goplana", której nie było i „Halka" która była — Powtórki zamiast nowości — Operetka górą — Skoncentrowany atak — Na ostrzu satyry — Czy te projekty się ziszczą? — „Miłe złego początki", ale czy „niemiłe, dobrego?".

Warszawa, 3 listopada.

Nasze warszawskie życie koncertowe i operowe nie zapowiada się w tym roku nadzwyczaj obiecująco. W Filharmonji po jednym koncercie z orkiestrą i dwu recytalach Józefa Hofmana następuje odprężenie zajęcia widoczne. Wiolonczelista Mainardi i skrzypek Milstein, artyści doskonali, siły atrakcyjnej nie posiadają, toż samo i dyrygenci pp. Dołżycki i Bierdiajew, zwłaszcza, jeżeli pałeczka ich nie wprowadza na estradę jakichś nowych interesujących utworów. Więc jakże się tu dziwić słabej frekwencji? A jeżeli Hofman trzy razy wypełnił publicznością salę Filharmonji, i wzbudził niebywały entuzjazm, to równocześnie podwyższył skalę wymagań ogromnie, a już w szczególności w stosunku do pianistów. Nawet tacy ulubieńcy Warszawy jak Casadesus, Webster lub France Ellegaard (wspaniała pianistka) muszą się teraz bardzo ostro trzymać.

Hofman grał także przed mikrofonem tym razem. Rzecz prosta, że ułożył program, dla szerokich mas radjosłuchaczy jak najprzystępniejszy. Grał c-moll warjacje Beethovena, Szopena Nokturn Fis-dur, kilka walców i XII Rapsodję Liszta, same bardzo ograne utwory. Ale niewdzięcznych rzeczy wystrzega się on podobnie, jak to czynią zresztą wszyscy pianiści, dbający o liczne audytorjum. Mała ich część zaledwie, odważa się wprowadzać na program muzykę nowoczesną. Hofman zaś jest poprostu najbardziej stanowczym przeciwnikiem pianistycznego modernizmu.

Po audycji w Radjo, w której znakomity wirtuoz już samym programem zaznaczył się dostatecznie jako konserwatysta, radjosłuchacze dowiedzieli się z odczytu (przemilczanego autora) o zapatrywaniach Hofmana artystycznych, zeznanych na wywiadzie. Zarzuca on wszystkim dzisiejszym kompozytorom nowoczesnym — nieszczerość sposobu wypowiadania się przed słuchaczem, obliczoną na sztuczny efekt, a nie na poczucie muzyczne, naturalne i proste. Wygłaszając takie zdanie, Hofman musi z pewnością mieć za sobą dużo w życiu przykładów i doświadczeń. Ale wydawałoby mi się raczej, że tu nietyle nieszczerości jest w tej muzyce, ile próżności na punkcie imponowania słuchaczowi czemś odrębnem, co ma za genjalną oryginalność uchodzić, ma być nowem, niezwykłem i głębokiem, a jest tylko dziwacznem! Wyrobiwszy sobie raz ten język, posługują się nim, bo innym nie umieją.

Tak czy inaczej, przekonania artysty tego umysłu co Hofman i tej genjalnej władzy w opanowaniu całej olbrzymiej literatury fortepianowej, ogłoszone światu, nie mogą przejść bez wrażenia — i może niejednego młodego muzyka zreflektują. Należy się też spodziewać, że wszelkie odezwy „do niedowiarków" przez dyrekcję Polskiego Radja dopuszczane, ustaną nareszcie, co temwięcej miałoby sens, że w praktyce Radjo należy również do „niedowiarków", bo stosunkowo bardzo niewiele produkuje muzyki modernistycznej, wiedząc doskonale, że każda dokuczliwsza kompozycja grozi utratą kilku abonentów conajmniej. Ziarnko zaś do ziarnka, a będzie miarka...

Operze również nienajlepiej się powodzi, tym razem jednakże, gorzej moralnie, niż materjalnie, bo „Rose Marie" ma niezmienne powodzenie kasowe, dzięki czemu artyści nie głodują jak za czasów Zrzeszenia, moralnej zaś satysfakcji, opera dzisiejsza daje im tylko o tyle więcej, o ile młodzi śpiewacy częściej przychodzą do głosu, niż to bywało dawniej, bo p. Waydowa lubi się otaczać młodzieżą śpiewacką, tylko niestety, zajęta codziennemi sprawami kierownictwa, nie może im tyle poświęcić czasu, ileby należało, ażeby ich zastosowanie na scenie nigdy jakąś prymitywnością nie raziło.

Sezon tegoroczny miał się rozpocząć „Goplaną" Żeleńskiego z Adą Sari w roli tytułowej, Platówną jako matką a Fedyczkowską — Balladyną. Z jakichś błahych powodów nie przyszło do „Goplany", więc rozpoczęto sezon w sposób szablonowy — „Halką". Ba, gdybyż ta „Halka" wyróżniała się naprawdę czemś odświętnem (!), ale wystawiono ją okazale pod względem zewnętrznym (o to dba obecna dyrekcja niezmiennie) a niefortunnie pod względem obsady i wykonania. Franciszka Platówna, artystka, jak wiadomo, o wspaniałym głosie dramatycznym (mogłaby była z roli matki w „Goplanie" zrobić coś bardzo efektownego), tu, zawiodła, zwłaszcza, że w osobie dość jeszcze surowego Jontka (Bewala) miała partnera dziwnie szorstkiego i sztywnego. Świeżo zaangażowany Benden, śpiewak wytworny i przecudnym obdarzony głosem, przy swej nikłej postaci, mógł jako stolnik tylko ujemne wywrzeć wrażenie, para zaś narzeczonych nie udała się również. Balet zaznaczył się osobliwą nierytmicznością. Słowem, inauguracja nie powiodła się, można też było stwierdzić, że jedynie orkiestra i chór stanęły na wysokości zadania. Gdy po takim pierwszym spektaklu i jego dwu powtórzeniach ze zmianą partyj niektórych pojawiły się tylko dwa wieczory „Traviaty" z Adą Sari i jeden wieczór „Lakme", pozatem jeszcze „Carmen" z Czaplickim, Lucja z Adą Sari, Butterflay z Fedyczkowską i parę drobniejszych rzeczy, a wszystko to gęsto przeplatane operetką, ową zwycięzką „Rose Marie", to cóż mogło nastąpić innego jak niezadowolenie, wyrażane w pismach i ustnej, rozchodzącej się po Warszawie krytyce. Przeciwnicy obecnej Dyrekcji, chwyciwszy się faktu, że operetka nietylko latem wypełnia repertuar lecz i w sezonie operowym bierze górę nad operą, rozpoczęli występować przeciw dyrekcji nieraz bardzo nawet ostro, a przytem nie zawsze słusznie. Teatrzyk na Królewskiej przez długi czas bawił swą publiczność satyrą, przykrą dla p. Karolewicz - Waydowej, a mimo dość wątpliwego dowcipu, nie uderzającą wcale w te zasadnicze braki, które istotnie zasłużyły w opinji poważnej krytyki na ocenę działalności dyrekcji jeżeli nie całkiem ujemną, to w każdym razie nie tak pochlebną jak w sezonie ubiegłym.

Po spełnionym obowiązku zdania sprawy z pierwszych kroków Dyrekcji w nowym sezonie, sprawiedliwość nakazuje nadmienić, że możliwość wstąpienia na jakiś grunt szczęśliwszy ciągle jeszcze istnieje, ale zależy przedewszystkiem od ustalenia zespołu solistów i od zdecydowania się nareszcie na jakieś prawdziwe premjery, t. j. opery nigdy na scenie warszawskiej niedawane, a nie — wznawiane po paru zaledwie latach. W „premjerę" „Traviaty" lub „Łucji" nikt przecież dziś nie uwierzy... Podobno oprócz „Goplany" mają być wznowione: „Marta", „Królowa Saby" (ta może naprawdę uchodzić za premjerę, bo musi być wystudjowana zupełnie nanowo) a nadto wejść na scenę mają „Elektra" i „Szwanda dudziarz", jeżeli oczywiście projekty te nie zmienią się jeszcze parę razy. Rzecz to tylko pewna, że dyrekcja tym początkiem utrudniła sobie zadanie w wysokim stopniu. Być też może, iż są to tylko „niemiłe dobrego początku", bo i tak zdarza się w życiu często...

St. Niewiadomski

Pisma nadesłane

„Język Polski". Zesz. 4. Treść: H. Grappin: „O miejscowniku (w) panu". — J. Rudnicki: „O nazwie miejscowej Sambor". — J. Morawski: „Jeszcze o romansach" — Z. Klemensiewicz: „Walka o ortografję". — Zapiski bibljograficzne — Prof. Belić o polskiej lingwistyce. — Odpowiedzi Redakcji. — Sprawy T. M. J. P. — Adres Red. Kraków, Sławkowska 17.

„Zapiski Tow. Naukowego w Toruniu". Tom X. Zeszyt 3 (ogólnego zbioru 107). Treść: M. Magdański: „Jan Hetfeld" Kartka z dziejów mieszczaństwa toruńskiego w drugiej połowie XIV stulecia". — W. Olszewicz: „Józef Wybicki jako kodyfikator prawa". — Recenzje — Kronika. — Adres Red. Toruń, Wysoka 16.

Jedyny i największy triumf kinematografji świata to

JAN KIEPURA

w arcydziele o **niezwykłych walorach artystycznych i muzycznych „KOCHAM WSZYSTKIE KOBIETY"** (niektóre arje w języku polskim). **Wielka uroczysta premjera już pojutrze w czwartek w kinach** APOLLO i METROPOLIS.

Na specjalne życzenie P. T. Publiczności, w nadchodzącą niedzielę dodatkowe seanse mianowicie w kinie **Apollo o godz. 3 popoł.**, w kinie **Metropolis o godz. 3,15 po południu.**

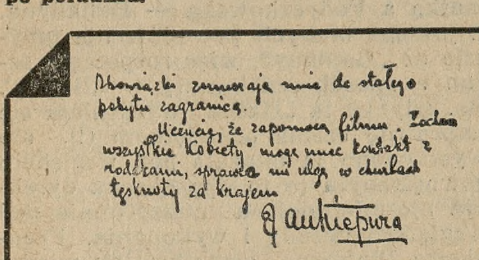

ng 17 151

Z WIELKOPOLSKI

—* **Bydgoszcz.** Ks. dr. Józef Łuczak, dyrektor bydgoskiego oddziału Tow. Caritas, zwraca się do społeczeństwa z apelem o pomoc dla biednej dziatwy bydgoskiej. W ostatnim czasie liczba żebrzących z nędzy i głodu dzieci stale wzrasta. Dawanie jałmużny bez żadnej kontroli może tylko deprawować młode serca i dlatego pomoc okazywać należy przedewszystkiem w zdrowej gorącej strawie, codziennie takiemu dziecku darowanej. Prosi więc ks. dyrektor, aby każda z rodzin, która na to stać, zgłosiła do biura „Caritasu" (ul. Cieszkowskiego 6, tel. 22-92) albo też do biur parafjalnych chęć udzielania biednym dzieciom obiadów, śniadań czy wieczerzy. Przy zgłoszeniu należy podać dokładny adres oraz gdzinę, w której wyznaczone dziecko ma się zgłaszać na posiłek.

— Uniwersytet powszechny rozpoczął już w ubiegły poniedziałek swoje systematyczne wykłady, które odbywają się w godzinach wieczornych, od 7 począwszy, w gmachu gimnazjum humanistycznego, przy ul. Grodzkiej. Dalsze zapisy przyjmowane są jeszcze przez pewien czas w sekretarjacie U. P. w tymże gmachu we wszystkie dni powszednie od 7—8 wiecz. (telefon 10-31).

— Kobiece koło L. O. P. P. urządza w środę, 6. bm. zebranie miesięczne dla omówienia organizacji nowego kursu obrony przeciwgazowej. Zebranie odbędzie się o godz. 5 po poł. w sali restauracyjnej Resursy Kupieckiej.

— Naczelnik IV urzędu skarbowego (na powiat bydgoski) zawiadamia, że będzie osobiście przyjmował podania i zażalenia od płatników podatków w następujących dniach: 6 każdego miesiąca w magistracie m. Koronowa, 15 w magistracie m. Fordonu i 25 w magistracie Solca Kujawskiego. Jeśliby dni wyznaczone wypadły na niedziele lub święta, przyjęcia przenosi się na dni następne. Godziny od 12—2 po poł.

— Kontroler Ubezp. Krajowej w Poznaniu, p. Sloderbach, przeniósł swoje biuro bydgoskie z ul. Pomorskiej na Chrobrego 16, m. 2, gdzie przyjmuje w każdą sobotę od 9 rano do 3 po południu.

—* **Czempin.** Wielkiej kradzieży dokonano z czwartku na piątek w składzie obuwia p. Wacława Skąpskiego, gdzie zabrali złodzieje obuwie i różne przybory obuwnicze, oraz zegarek i kurtkę skórzaną, razem wartości około tysiąca złotych. Złodzieje dostali się do składu przez okno z podwórza.

— Na zjeździe powstańców w Poznaniu było z Czempinia 200 powstańców. (cl)

—* **Nakło.** Strajk w cukrowni trwa nadal, już od 30 października. Cukrownia jest obstawiana przez strajkujących w sile 300 ludzi. Dotychczasowe interwencje inspektora pracy pozostały bezskuteczne, gdyż robotnicy nie odstępują od swych żądań. (nc)

—* **Jarocin.** Sąd grodzki zasądził w dniu 30 paźdz. członków Związku Strzeleckiego za kradzież radja z świetlicy Zw. Strzel., przy ul. Wolności, na karę po 6 miesięcy więzienia, a mianowicie Kozłowskiego Józefata, Bachorza Marjana, Heisera Stefana i Cisielskiego Walentego. Zasądzonym zawieszono karę na 2 lata.

— Procesję na cmentarz w dniu Wszystkich Świętych prowadził ks. kanonik Niedźwiedziński, który wygłosił przy pomniku poległych powstańców kazanie.

— Zarząd bursy gimnazjalnej uruchomił przy ul. Wolności łazienki dla publiczności. Opłata wynosi 50 groszy od wanny, natrysk 25 groszy. Dla publiczności łaźnia jest otwarta w każdy piątek i sobotę od godz. 14.

— Teatr Ziemi Poznańskiej wystawi w środę, 6. bm., w sali kina „Victoria" komedję p. t. „Kuzynka z Moskwy" z udziałem p. Haliny Cieszkowskiej, znanej artystki poznańskiej.

— Z okazji tygodnia Polskiego Białego Krzyża tut. oddział urządza 10. bm. w „Warszawiance" dancing. (jp)

—* **Leszno.** Uroczyste otwarcie II. roku pracy na „Uniwersytecie powszechnym" w Lesznie odbędzie się 5. bm. o godz. 20-tej w szkole powszechnej, przy Al. Krasińskiego. Zgłoszenia przyjmuje zarząd T. N. S. W. codziennie od godz. 17 do 19 w sekretarjacie Państw. Szkoły Budow., ul. Komeńskiego.

— Kat. Stow. Młodz. żeńskiej wystawiło w niedzielę w sokolni piękną sztukę ludową z tańcami i śpiewami „Na służbie". Całość, jak na zespół amatorski, wypadła dobrze, a na specjalne wyróżnienie zasługują tańce. Po przedstawieniu odbyła się zabawa.

— Krwawą bójkę wywołał w sobotę wieczorem w Zameczku niej. Kinas, który w stanie podchmielonym ciężko poranił nożem 20-letniego Michała Nowaka. Poranionego Nowaka odwieziono do szpitala św. Józefa w stanie groźnym, natomiast Kinasa po opatrzeniu drobnych zadrapań policja zabrała do aresztu śledczego. (lh)

—* **Mosina.** Na posiedzeniu Rady Miejskiej 2. bm. podano do wiadomości protokół z odbytej rewizji kasy z dnia 17 października br. Uchwalono zmiany w budżecie administracyjnym na rok 1935/36, dalej uchwalono rozpisać konkurs na niezawodowego burmistrza z uposażeniem IX. grupy. Do rozpatrzenia ofert na burmistrza wybrano komisję w skład której wchodzą pp.: wiceburmistrz Lidtke, B. Nenemann, Brzeziński, St. Zwierzchowski i Skibiński. Do wadomości podano rozwiązanie umowy z p. Cecylją Stani-k...ką, d...ącą ub...ych szkolnych, dalej o sprzedaniu parceli miejskiej p. Durce za cenę 1300 zł. Uchwalono zaciągnąć pożyczkę 40 tys. zł na wykup sieci elektrycznej. Na kolonji p. Stanikowskiego przezwano ul. Prywatną na ul. Nową.

— W sobotę, 2. bm. w nocy dokradli się złodzieje po raz drugi do gospodarstwa p. Fr. Gorońskiego, ul. Taczanowskich i wykradli około 10 centnarów ziemniaków. (ms)

480-lecie cechu szewskiego w Śremie

Śrem. (su) Tutejszy cech szewski obchodził w październiku 480-lecie swego istnienia. Uroczystość ta odbyła się na życzenie kilku starszych członków cechu, którzy nie doczekaliby się może 500-lecia.

Uroczystości jubileuszowe rozpoczęły się mszą św., odprawioną przez

ks. kapelana Kaniewskiego w dniu patronów św. Kryspina i św. Kryspjanina. Na mszy św. byli obecni wszyscy członkowie ze sztandarem. Dalszy ciąg obchodu przeniesiono na najbliższą niedzielę. Zebranie jubileuszowe, na które przybyli m. in. dyr. Izby Rzem. Kurowski, ks. kap. Kaniewski i in., zagaił radca Izby Rzem. i starszy cechu p. Stanisław Gawroński. Historję cechu szewskiego w Śremie przedstawił w zarysie p. Nawrocki, który referat urozmaicił licznemi dokumentami, będącemi w posiadaniu organizacji. Cech ten należy bodajże do najstarszych tego zawodu w Polsce. Wśród ciekawych dokumentów, zachowanych w dobrym stanie, znajdujemy dwa oryginalne wilkierze na pergaminie, nadane cechowi w początkach XVI. wieku przez magistrat śremski. Do zabytków cechu należy również pięknie rzeźbiona lada, wizerunek świętych patronów, pochodzący ze średniowiecza, oraz ciekawe insygnia cechowe. Wszystkie dokumenty są uwierzytelnione pieczęciami urzędowemi miejskiemi, względnie królewskiemi.

Życzenia z okazji tak rzadkiego jubileuszu składali dyr. Izby Rzem. Kurowski, który równocześnie złożył na ręce starszego cechu dyplom uznania, ks. kap. Kaniewski i wielu in. Dyplomy uznania otrzymali dwaj staruszkowie, członkowie cechu, pp. Ignacy Gawroński i Antoni Przybylski. Po zamknięciu zebrania jubileuszowego odbyło się przyjęcie w zamkniętem gronie, które w miłym i serdecznym nastroju przeciągnęło się do późnych godzin wieczornych.

Tajne szkolenie wojskowe Niemców w Polsce

Sensacyjny proces w Poznaniu

Przed sądem okręgowym w Poznaniu stanął 22-letni Walter Buchholz, zamieszkały w Czekanowie, oskarżony o to, że od stycznia rb. do chwili aresztowania tj. 27 lipca należał do nielegalnej organizacji „Sturmgruppe", której istnienie, ustrój i cel były tajemnicą dla władz państwowych.

Dnia 27 lipca rb. oskarżony wraz ze swoim towarzyszem został aresztowany w chwili, gdy zamierzał przekroczyć granicę polsko-niemiecką, udając się do Niemiec. Władze straży granicznej doprowadziły oskarżonego, jak i jego towarzysza do najbliższego posterunku. Tu oskarżony udał się na chwilę na stronę, gdzie porzucił kopertę z napisem „tajne". Po odczytaniu pism, znajdujących się w kopercie okazało się, że oskarżony Buchholz należał do tajnej, nielegalnej organizacji hitlerowskiej „Sturmgruppe", która miała na celu szkolenie wojskowe Niemców, obywateli polskich. W kopercie tej znajdował się także akt nominacyjny, podpisany przez niejakiego Langego, mocą którego oskarżony został mianowany przywódcą grupy.

Po odczytaniu aktu oskarżenia na wniosek prokuratora Baszkowskiego przewodniczący rozprawy sędzia Ostrowski uchylił jawność rozprawy, która toczyła się w dalszym ciągu przy drzwiach zamkniętych. Po naradzie sąd wydał wyrok, mocą którego oskarżony Buchholz został skazany na 8 miesięcy aresztu z zawieszeniem wykonania kary na przeciąg lat 5. (m)

Straszny wypadek motocyklowy

Tczew, 5. 11. (at) W ub. niedzielę w godzinach wieczornych na szosie Starogardzkiej w pobliżu Czarnej Wody wydarzył się straszny wypadek motocyklowy, który pociągnął za sobą śmierć zawiadowcy tartaku państwowego w Ocyplu śp. Feliksa Czaji.

Śp. Czaja wybrał się wraz z 21-letnią Jadwigą Kurowską na przejażdżkę motocyklem i nie zauważył jadącą o zmroku nieprzepisowo bez światła furmankę. W chwili wymijania motocykl wpadł na furmankę, ulegając rozbiciu.

Kierowca motocyklu śp. Czaja poniósł śmierć na miejscu, zaś jego towarzyszka z przyczepki, Kurowska, doznała złamania żeber i innych ciężkich obrażeń cielesnych. Na miejsce katastrofy przybyła komisja sądowo-lekarska.

Zabójstwo i samobójstwo na tle miłosnem

Barcin (pb). Frieda Brandauer ze Sandowa, pow. Mogilno, zatrudniona w charakterze służącej u pastora Duschkego w Barcinie, zapoznała się z młynarzem Erichem Beltkem z Barcina. Przyjaźń zamieniła się w miłość, jednakowoż na jej drodze stanęła osoba trzecia. Beltke tego ciosu nie mógł przeboleć i obmyślił straszną zemstę, której dokonał w poniedziałek wieczorem w czasie nieobecności pastora i jego żony.

Beltke wtargnął do mieszkania przemocą i dwoma strzałami z rewolweru pozbawił Friedę Brandauer życia, poczem wyskoczył oknem i w ogrodzie strzelił sobie w głowę. Kiedy pastor z żoną wrócił wieczorem do domu, zastał drzwi domu zamknięte, wobec czego zawezwany stróż nocny zapomocą wybicia szyby wszedł do mieszkania i tamże znalazł zwłoki Friedy w kałuży krwi. Zawiadomiono natychmiast policję, która odnalazła ciężko rannego zabójcę w ogrodzie. Beltkego przewieziono do szpitala pow. w Szubinie. Na miejsce zbrodni zjechała komisja sądowo-lekarska.

Rehabilitacja burmistrza Opalenicy

W ub. poniedziałek, dnia 4 bm. przed I izbą karną sądu okr. w Poznaniu odbyła się rozprawa przeciwko zawieszonemu w czynnościach burmistrzowi miasta Opalenicy, p. Wiktorowi Respondkowi, nadkomisarzowi w stanie spoczynku. Akt oskarżenia zarzucał p. R. nieprawne podpisanie kwestjonarjusza w sprawie Szczepana Dworzyńskiego. Kwestjonarjusz ten, przypominamy, miał na celu uzyskanie renty górniczej dla Dworzyńskiego. W podpisaniu aktu tego dopatrzył się prokurator przestępstwa ze strony p. Respondka, twierdząc, że kwestjonarjusz nie był zgodny z prawdą i że do podpisania takiego aktu nie był p. Respondek kompetentny. — Po przesłuchaniu świadków, prokurator nie podtrzymał aktu oskarżenia, uznając obronę p. Respondka za słuszną. Sąd po naradzie wydał wyrok uwalniający, nie widząc w czynnościach, a także w akcie podpisania wspomnianego kwestjonarjusza, znamion przestępstwa, nakładając równocześnie koszty procesu na skarb państwa.

Z POMORZA

—* **Tczew.** Podczas polowania na dzikie kaczki na terenie łowieckim rolnika Cylkego w Godziszewie, w powiecie tczewskim, wydarzył się wypadek, który pociągnął za sobą śmierć 15-letniego Brunona Cylkego, syna rolnika z Godziszewa. W polowaniu na dzikie kaczki przy jeziorze Cylkego wziął m. in. udział p. Bronisław Wróblewski z Tczewa, który widząc zbliżającego się z ubitą kaczką w pysku psa-polowczyka, odłożył na ziemię nabitą fuzję, by odebrać od psa kaczkę. Pies skoczywszy na leżącą na ziemi dubeltówkę spowodował wystrzał, z którego cały ładunek śrutu ciężko zranił stojącego w odległości około 5 mtr. nieszczęśliwego chłopca, który przewieziony do szpitala św. Jerzego w Tczewie zmarł. (at)

Z GDYNI I WYBRZEŻA

—* **Gdynia.** Policja w Gdyni zatrzymała Szymkowiaka Józefa i Osińskiego Stefana, kilkakrotnie notowanych w kronice kryminalnej. Szymkowiak od dłuższego już czasu był poszukiwany przez wydział śledczy w Grudziądzu. Aresztowani dokonali nocy ubiegłej rabunkowego napadu na marynarza norweskiego Alsena Alfreda. Marynarz został przez złodziei napadnięty, ubezwładniony i pod groźbami zmuszony do dobrowolnego poddania się rewizji. Łup złodziei był niewielki. Marynarz miał przy sobie tylko 3 zł i zegarek. Napad miał miejsce na ulicy św. Piotra, gdzie uciekających bandytów zauważono.

— W ciągu dni 2. i 3. bm. w Gdyni zatrzymano ogółem 22 osoby, które nie mają stałego miejsca zamieszkania, ani też źródła dochodu. Zatrzymanych częściowo odstawia się do miejsca ich przynależności. Między zatrzymanymi znalazł się także niejaki Piasecki Mikołaj, poszukiwany listem gończym przez sąd okręgowy we Lwowie.

— Z portu rybackiego w Gdyni wysłano do Austrji wagon śledzików, pochodzących z polskich połowów morskich. Jest to pierwszy transport polskich ryb morskich do Austrji. Możliwości wywozowe ryb do Austrji nie będą jednak mogły być wykorzystane z uwagi na wysokie koszty przewozu. Drogi transport kolejowy nie pozwala konkurować z wywozem ryb z portów niemieckich.

— W październiku przybrzeżne połowy ryb morskich polskich rybaków były znacznie mniejsze niż zwykle. W połowach przybrzeżnych złowiono 258 180 kg ryb, co jest plonem 1 500 rybaków. W październiku roku ub. połowy były 206 000 kg większe. Na Morzu Północnem w październiku łowiło śledzie 225 polskich rybaków. Z tych połowów dowieziono do Gdyni 810 200 kg śledzi.

—* **Gdańsk.** W jednym z hoteli popełnił samobójstwo wystrzałem z rewolweru obywatel polski Marjan Tobola.

— Na szosie pomiędzy Wrzeszczem a Oliwą motocyklista Erich Sulley najechał na wóz. Skutek zderzenia był tragiczny. Motocyklista poniósł śmiertelne obrażenia i zmarł w drodze do szpitala.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi:

Dnia 4. b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Siodl. Czesł. Stehbach i Teodozja Nowak w Wilkowie Polskiem, pow. kościański; owdow. kupiec Czesł. Ratajczak i Cecylja Górna w Orchowie, pow. mogileński; pomoc. handl. Wacław Szczeciński i ekspedj. Helena Goldmann, Bydgoszcz; rob. Wincenty Padalak i Marjanna Sajnaj w Karłowicach, pow. poznański; rob. Stan. Stachowiak i krawc. Joanna Palacz w Kotowie; rob. Feliks Ratajczak i Marjanna Ubankus w Kotowie; kup. Jan Burdajewski w Kcyni, pow. szubiński i Pelagja Spendowska; biur. Telesfor Nyckiel i krawc. Marjanna Mikołajczak; malarz Eryk Jabusch i krawc. Marjanna Wojtczak; kondukt. tramw. Wl. Nowak i gospod. Franciszka Dziamska; ślus. Stefan Fiedler i krawc. Anna Fabiś; malarz-rysown. Kaz. Zygaj i Anna Stodolna; monter-mech. Franc. Lewandowski i krawc. Leokadja Panowiczówna; piek. Kaz. Kniazielski i właść. składu Wanda Michnikowska; tech.-elektr. Kaz. Korus i higj. Halina Baranowska; mont. Wiktor Mogilicki i Marjanna Fraszewska; obuwn. Piotr Barlog i rob. Anna Lestaz w Kobylepolu, pow. poznański; plut. zaw. Edw. Jabłoński w Pińsku i biur. Janina Styperkówna; kołodz. Bron. Baum i Pelagja Holderna w Zbrudzewie, pow. śremski; piek. Fel. Siebert, Grodzisk i Barb. Kwiatkowska w Ujeździe; kowal Ign. Kołodziej i Marja Herkt w Szewcach pod Bukiem.

Zgony:

Dnia 4 listopada 1935 r. zapisano następujące zgony: Erhard Ohly, 1 rok, 15 dni; Walenty Cieślak, stróż, 55 lat; Bronisława Jankowska z domu Kuplerska, wdowa, 75 lat; Władysław Szkaradkiewicz, stolarz, 44 lat; Agnieszka Deutschländer, bez zawodu, 65 lat; Marja Danuta Głodowska, 7 lat; Eleonora Kapelanka, bez zawodu, 37 lat; Wacław Goławski, ziemianin, 57 lat; Michalina Szafranek, z domu Bidówna, 21 lat; Elżbieta Tomaszewska, uczennica szkolna, 9 lat; Leon Bosacki, szofer 26 lat; Marja Krawce z domu Jakubowicz, wdowa 70 lat; Augusta Stachecka z domu Schendel, wdowa, 82 lat; Franciszek Wysocki, strzelec, 22 lat; Elżbieta Adamska, 4 dni i 20 godz.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Przed dwoma wielkiemi kongresami gospodarczemi

W niedalekiej przyszłości odbyć się mają dwa kongresy gospodarcze o dużem znaczeniu: chronologicznie pierwszym będzie kongres kupiectwa chrześcijańskiego, drugim zaś — kongres izb przemysłowo-handlowych.

1) Kongres kupiectwa odbędzie się w Krakowie, w dniu 27 listopada rb. Organizuje go Naczelna Rada Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego. Podobno przewiduje się, że w kongresie udział weźmie... kilka tysięcy (?) kupców zrzeszonych. Jednym z głównych tematów obrad będzie sprawa cenzusu kupieckiego, którą — jak wiadomo — lansuje Stowarzyszenie Kupców Polskich w Warszawie

Zapowiedź kongresu zainteresowała nas o tyle, że wydaje się być dowodem, iż odnośne organizacje wypracowały wytyczne polityki pro-handlowej, które zamierzają manifestacyjnie przeprowadzić drogą uchwał kongresu kupieckiego. Ustalenie takich wytycznych będzie dziełem pożytecznem, bowiem dotychczas postulaty kupieckie z zakresu polityki prohandlowej miały charakter ułamkowy, nie obejmowały całości. Dobrze by więc było, gdyby handel polski wypracował wytyczne swe programu „organicznego" (by użyć określenia ulubionego przez wicepremjera Kwiatkowskiego).

2) Data kongresu izb przemysłowo-handlowych dotychczas nie została ustalona. Pierwotnie myślano o lecie r. 1936, obecnie jednak postanowiono termin znacznie przyspieszyć; w prasie warszawskiej czytaliśmy nieoficjalną zapowiedź na miesiąc styczeń

Kongres byłby już drugim z rzędu. Pierwszy kongres izb przemysłowo-handlowych odbył się we Lwowie, we wrześniu 1930 r., a więc w samych początkach kryzysu. Od tej daty minęło pięć lat „chudych", które przyniosły sporo nowych doświadczeń i spostrzeżeń.

Ponieważ przypuszczalnie w kongresie izbowym udział weźmie wicepremjer Kwiatkowski, warto przypomnieć, że już przed pięciu laty reprezentował on rząd na kongresie lwowskim. Zresztą, za jego to czasów opracowano dekret o izbach przemysłowo-handlowych.

Z prasy gospodarczej

Wysiłki eksportowe Polski

„Der Ring" z 27 ub. m. pisze m. in.:

„Rząd polski od dłuższego czasu czyni w szczególności starania o rozwój obrotów kompensacyjnych. Z jego pomocą łódzki przemysł bawełniany zawarł z amerykańskiemi eksporterami bawełny układ, którego wynik jednakowoż całkowicie zawiódł. Dotychczas bowiem osiągnięto tylko obrót w wysokości około 60 tys. dolarów. Podobno zbyt towarów polskich w St. Zjednczonych ma być bardzo trudny. Wspomniany układ ulegnie wkrótce rewizji. Pomyślniejszy był rezultat niemiecko-polskiego układu kompensacyjnego. Przewidywany był rozmiar ogólny w wysokości 21 miljonów złotych. Z polskiej strony wszakże dostarczono towarów tylko za 13,5 milj. złotych, a z niemieckiej strony zaledwie za 6,7 milj. złotych. Tem samem niewyrównane są jeszcze pretensje polskie w wysokości 6,8 milj. złotych.

„Pod względem handlowo-politycznym wielkie znaczenie dla Polski posiada umowa handlowa z Anglją, która w połowie marca b. r. weszła w życie. Przyczyniła się ona przedewszystkiem do pokaźnego wzrostu importu angielskiego do Polski. W porównaniu z ubiegłym rokiem bowiem import ten w pierwszych 8 miesiącach b. r. wzrósł o równe 40 proc., czyli do 74,2 milj. złotych. W okresie czerwiec — sierpień zwłaszcza Anglja stała się najważniejszym dostawcą Polski. W ogólnym wyniku, coprawda, okresu styczeń — sierpień Niemcy nadal zajęły pierwsze miejsce sumą 81,8 milj. złotych (w porównaniu z ubiegłym rokiem przyrost 13,3 milj. złotych). Eksport polski natomiast do Anglji w porównaniu z 1934 r. doznał spadku o 16 milj. złotych, przyczynił się wszakże mimo to sumą 114,5 milj. złotych do pokaźnej aktywności bilansu.

„Obraz ten zmienia się atoli przy uwzględnieniu reszty części imperjum brytyjskiego bez Anglii. (Dla Niemiec jest to zaś moment ważny przy porównaniu ujemnego dla nich bilansu niemiecko-polskiego). W listopadzie przybędzie do Warszawy angielska misja handlowa (delegacja ta bawi obecnie w Warszawie — przyp. red.), wysłana przez Brytyjski Zw. Przemysłowy celem zbadania możliwości poprawy wzajemnych stosunków handlowych. Anglji chodzi niezawodnie o wzmożenie swego importu do Polski, która jednak ze swej strony musi ze względu na rolnictwo dbać o zwiększenie eksportu. Przypuszczać zatem należy, iż niełatwo dojdzie do porozumienia. Tymczasem zaś toczą się, jak wiadomo, w Warszawie rokowania o niemiecko-polską umowę handlową (zakończyły się one już podpisaniem umowy — przyp. red.). Po osiągniętych już wynikach pozostają jeszcze kwestje ruchu płatniczego, przekazowego i obrachunkowego."

Prasa angielska o stosunkach handlowych z Polską

„Manchester Guardian" zamieścił artykuł p. t. „Wyjazd przemysłowców angielskich do Polski", omawiający m. in stosunki handlowe Wielkiej Brytanji z Polską.

Zorganizowanie przez Federację przemysłu Wielkiej Brytanji wyjazdu delegacji do Polski jest nowym dowodem, że przemysł angielski potrzebuje obecnie — pisze dziennik — rozszerzenia swych możliwości eksportowych. Wielka Brytania jest w ostatnich latach jednym z największych importerów Polski: w r. 1934 sprowadziła ona przeszło 1/5 ogólnego eksportu Polski, gdy w r 1929 tylko 1/10. W roku 1929 wywóz towarów polskich do Niemiec był trzykrotnie większy, niż do Wielkiej Brytanji, zaś eksport do Czechosłowacji nieco przewyższał wywóz do Anglji. Natomiast w r. 1934 wywóz z Polski do Wielkiej Brytanji był o 12 proc. większy, aniżeli do Niemiec, i czterokrotnie wyższy od wywozu do Czechosłowacji.

W tym czasie Polska nieznacznie zwiększyła rozmiary importu z Wielkiej Brytanji. W latach 1928/29 Wielka Brytania miała dodatnie saldo w handlu z Polską. Od r. 1930 bilans handlowy kształtuje się na korzyść Polski w obrotach z Wielką Brytanją.

Celem misji angielskiej jest zapewnienie dla W. Brytanji maksimum obrotów handlowych w ramach układu handlowego, podpisanego przez oba kraje na wiosnę r. b. Na podstawie tej umowy strona polska zobowiązała się nie wprowadzać w życie — do czasu utrzymania się korzystnego bilansu handlowego dla Polski — zarządzeń, mających na celu wymuszenie zasady kompensacji w obrotach handlowych, oraz udzielić korzystnych stawek celnych dla towarów, importowanych z W Brytanji. Ustępstwa te były uzależnione — pisze dziennik — od zobowiązania rządu W. Brytanji, iż wobec importu towarów polskich nie będą stosowane żadne ograniczenia poza temi, na które Polska wówczas się zgodziła. W. Brytanja zagwarantowała wtedy Polsce pewien minimalny kontynent importu bekonów oraz minimalny stosunek importu jaj w stosunku do ogólnego przywozu tego artykułu do W. Brytanji. Ponadto W. Brytania zobowiązała się na udzielenie ułatwień dla przywozu masła z Polski.

W dalszym ciągu dziennik zwraca uwagę na to, że w obecnej misji gospodarczej uczestniczą w poważnej ilości przedstawiciele przemysłu motorowego. Znaczna część olbrzymich powierzchni Polski przedstawia — zdaniem „Manchester Guardian" — duże możliwości do zakładania sieci kolei i transportu drogowego. Przedsiębiorstwa angielskie w znacznej mierze przyczyniają się do wykonywania tego zadania.

PAPIEROS dla ZNAWCÓW
EGIPSKI PRZEDNI
20 sztuk - zł. 1·80
nr 16 962

KRONIKA GOSPODARCZA

Dolar chiński — walutą papierową, opartą na funcie ang.

Rząd chiński w celu zabezpieczenia waluty, wydał następujące zarządzenia monetarne, obowiązujące z dniem 4 bm.:

1. Prawnym środkiem płatniczym i pieniądzem obiegowym będą odtąd banknoty, emitowane przez trzy główne banki rządowe: Bank Centralny w Chinach, Bank Chiński i Bank Komunikacyjny. Banknoty emitowane dotychczas przez banki prywatne w ciągu dwóch lat zostaną stopniowo wycofane i zamieniane banknotami Banku Centralnego, który przejmie rezerwy, służące dla emisji banknotów, emitowanych dotychczas przez banki prywatne.

2. Wszystkie zobowiązania, zaciągnięte w srebrze mogą być uiszczane tylko banknotami wiemienionych banków rządowych w wysokości nominalnej zobowiązań.

3. Wszyscy posiadacze srebra wezwani są do wymiany posiadanego kruszcu na banknoty, zalegalizowane obecnie przez państwo.

4. Kurs dolara chińskiego zostanie utrzymany „na obecnym poziomie" (trudno określić co oznacza termin „obecny poziom", ponieważ waluta chińska wykazywała ostatnio ogromne zmiany — przyp. red.). W tym celu banki rządowe będą nabywać i sprzedawać waluty zagraniczne w nieograniczonej ilości.

Równocześnie zapowiedziano, iż Bank Centralny w Chinach zostanie zreorganizowany i stanie się głównym bankiem emisyjnym i rezerwowym. Po upływie dwóch lat, Bank Centralny będzie posiadał wyłączne prawo emisji banknotów.

Z KRAJU

(k) **Zwyżka funta ang.** Na wczorajszych giełdach walutowych zaobserwowano wyraźnie mocniejszą tendencję dla funta szterlinga. Zwyżka funta ujawniła się również na giełdzie londyńskiej w stosunku do obcych walut. Notowania dolara pozostały naogół bez zmiany z wyjątkiem giełdy londyńskiej, gdzie wskutek zwyżki funta dolar nieco osłabł. Z innych dewiz floren holenderski podniósł się w Warszawie.

Z ZAGRANICY

(z) **Sankcje gospodarcze wobec Włoch.** Anglja popiera zamiar Kanady wydania zakazu eksportu węgla i produktów naftowych do Włoch. Wywóz węgla jest już w gruncie rzeczy wstrzymany z uwagi na spóźnianie się odbiorców włoskich z zapłatą, co się zaś tyczy produktów naftowych, to zamówienia admiralicji w dużej mierze stanowiłyby odszkodowanie z tytułu strat towarzystw naftowych. Jest przewidywane, że Sowiety, Holandja i Rumunja również przyłączyłyby się do embarga na te artykuły, a przedewszystkiem na wyroby naftowe.

(z) **Reforma monetarna w Chinach w interesie W. Brytanji, przeciw interesom Japonji.** Wiadomości ze źródeł japońskich wskazują na to, iż ostatnie zarządzenia monetarne w Chinach są wynikiem akcji Leith Rossa, mającej na celu zwiększenie zdolności konkurencyjnej towarów angielskich oraz utrudnienie eksportu japońskiego do Chin. Źródła japońskie podkreślają, że dotychczas nie ukazał się w Chinach żaden oficjalny komentarz o zarządzeniach monetarnych, jednakże zwracają uwagę na to, iż upaństwowienie srebra w Chinach ma przyczynić się do związania waluty chińskiej z funtem szterlingiem.

(z) **Chiny przeciwdziałają ucieczce srebra zagranicę.** W związku z dekretem o nacjonalizacji srebra w Chinach, cło eksportowe od sztab srebrnych zostało bardzo poważnie podniesione i wynosi obecnie 65 proc, wskutek czego posiadacze srebra, którzy obecnie obowiązani są do zamiany swych zapasów kruszcowych na pieniądz papierowy, nie będą mogli wywozić tego metalu zagranicę.

Recital chopinowski
Tadeusza Wituskiego

W sobotę, dnia 9 listopada, wieczorem o godz. 8 **w sali św. Marcina** wystąpi młody utalentowany pianista-wirtuoz **Tadeusz Wituski.** Pierwszy występ artysty w ubiegłym sezonie w auli uniwersyteckiej spotkał się z bardzo życzliwą oceną tak prasy fachowej jak i licznie zebranej publiczności. Artysta odegra tym razem **wyłącznie utwory Chopina,** między którymi znajduje się **„Sonata h-moll".**

Spodziewać się należy, że i drugi występ młodego wirtuoza spotka się z tą samą życzliwością jak poprzedni.

Bilety do nabycia w przedsprzedaży firmy A. Szrejbrowski, ul. Pierackiego 20, telefon 56-38.

zg 12 136

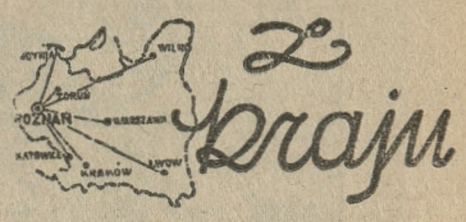

PRACA POLSKICH KOLEI PAŃSTW.

Według ostatnich obliczeń, przeciętna dzienna praca polskich kolei państwowych w okresie od stycznia do września rb. wyrażała się liczbą 11.694 wagonów 15-tonnowych dziennie.

W kraju ładowano przeciętnie dziennie 10 314 wagonów, w obrębie w. m. Gdańska 148 wagonów, od kolei zagranicznych przyjmowano 161 wagonów, wreszcie tranzytem przez Polskę szło przeciętnie dziennie 1.071 wagonów.

Z UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO

Katolicki Uniwersytet Lubelski rozpoczął 17 rok swego istnienia. Obszerne sprawozdanie, charakteryzujące pracę naukową wychowawczą oraz stosunki w uczelni złożył J. M. ks. rektor Antoni Szymański. Sprawozdaniu z ciekawością przysłuchiwali się obecni na sali J. E. ks. biskup Fulman, przedstawiciele władz państwowych, wojska, sądownictwa, samorządu oraz miejscowej inteligencji. Uniwersytet w zeszłym roku liczył 934 studentów. Obecny rok jeszcze spisu dokładnego nie ma, lecz przewiduje się większą ilość słuchaczów aniżeli w roku ubiegłym. Otwarcie roku odbyło się w nowej pięknej sali, która została wykończona dzięki pomocy J. E. ks. biskupa Marjana Fulmana. (KAP)

NAPAD BANDYCKI

We wsi Wierzbice pod Częstochową, kilku zamaskowanych bandytów wtargnęło do mieszkania 58-letniej Zuzanny Staniszewskiej, o której wiedzieli, że otrzymała przesyłkę pieniężną od syna z Francji. Ponieważ napadnięta nie chciała wskazać, gdzie ma pieniądze schowane, jeden z bandytów postrzelił ją śmiertelnie, tak że zmarła w drodze do szpitala. Rabusie uszli niepoznani.

ANTYŻYDOWSKIE STANOWISKO POCZTOWCÓW

Na zjeździe niższych funkcjonarjuszów poczt, telefonów i telegrafów, który w tych dniach odbył się w Krakowie, został uchwalony wniosek, domagający się obok „należytego traktowania niższych pracowników przez urzędników", także jeszcze „usunięcia z kierowniczych stanowisk ludzi pochodzenia hebrajskiego". — Wniosek to bardzo wymowny!

W „MIESZANYCH" SZKOŁACH W MAŁOPOLSCE

W szkołach w Małopolsce, gdzie nierzadko dzieci katolickie uczęszczają wspólnie na naukę z dziećmi żydowskiemi, zdarzają się zajścia, dające powód do skarg. Świeżo prasa żydowska z oburzeniem podaje, że pewna nauczycielka szkoły powszechnej w Bochni miała mówić o obcinaniu pejsów uczniom żydowskim.

Zatargi w szkole powstają często i na tem tle, że uczniowie żydowscy mimo zakazu nauczycieli siedzą w klasie w „myckach" twierdząc, że tego wymaga ich wyznanie!

KU CZCI FRANCISZKA SMOLKI WE LWOWIE

Miasto Lwów obchodziło we wczorajszą niedzielę uroczyście 125 rocznicę urodzin Franciszka Smolki, zasłużonego obywatela i bojownika o prawo i sprawiedliwość. Dr. Franciszek Smolka był pierwszym prezydentem lwowskiej Izby adwokackiej. Rano o godz. 10 z pod Bazyliki archikatedralnej wyruszył pochód ku pomnikowi Smolki, gdzie nastąpiło złożenie wieńca.

WIELKA KRADZIEŻ W DOMU ADWOKATA LWOWSKIEGO

Do mieszkania adwokata lwowskiego dr. Władysława Szajny przy ul. Dwernickiego, włamali się nocą złodzieje i zrabowali srebro stołowe oraz inne przedmioty, razem wartości około 9.800 zł. Sprawców kradzieży, którzy „pracowali" z wielką znajomością rzeczy i bez zwrócenia uwagi pogrążonych we śnie domowników, dotychczas jeszcze nie ujęto.

W amerykańskim stanie Oregon dała się we znaki „plaga bobrowa". Tysiączne gromady bobrów niszczyło zwłaszcza od dłuższego czasu sady owocowe farmerów. Wobec tego wzięto się obecnie energicznie do „przesiedlenia" szkodników do wielkich lasów nadbrzeżnych, gdzie mają spełnić rolę „budowniczych" tam rzecznych

Więzienie na Alcatraz

„Wolałbym iść do piekła, niż do więzienia w Alcatraz", — powiedział król gangsterów amerykańskich Al Capone. Wiedział on doskonale, dlaczego go ogarniał tak paniczny strach przed tem więzieniem. Pobyt na tej djabelskiej wyspie Ameryki nie dobrze mu zrobił. Ogarnęło go zupełne przygnębienie duchowe, a zakaz mówienia w murach więziennych doprowadza go do rozpaczy. Podobny los czeka innych więźniów. Wielu z nich nie opuści już „wyspy milczenia", a ci, którzy kiedyś odzyskają wolność, stracą ochotę do dawniejszego przestępczego zawodu. Alcatraz bowiem jest piekłem prawdziwem, aczkolwiek wyposażonem w wszelkie zdobycze techniki nowoczesnej.

Życie więzienne

W odległości dwu i pół km. od wybrzeża pod San Francisco wznosi się wśród srebrzystych fal Oceanu Spokojnego skalista wysepka Alcatraz, na której znajduje się więzienie karne. Jest to więzienie najdoskonalej zabezpieczone i najgroźniejsze, z którego żadnemu skazańcowi nie udało się dotychczas zbiec. Mieszkańcy tego więzienia rekrutują się przeważnie ze znanych gangsterów i włamywaczy, których nie można było pozostawić w żadnem więzieniu na kontynencie, gdyż dzięki dobrym stosunkom i zuchwałości swych przyjaciół prawdopodobnie znaleźliby drogę do wolności.

Dwupiętrowy gmach więzienny daje pomieszczenie około 200 więźniom, w tem także pewnej liczbie kobiet. Każdy więzień ma osobną celę, 210 cm długą i 120 cm szeroką. Urządzenie jej składa się ze stalowego łóżka, na dzień podnoszonego i przymocowywanego do ściany, małej umywalni, wąziutkiej szafy o trzech półkach i dwóch stołków. Lekarz więzienny dba o zdrowie więźniów. Jedzenie jest stosunkowo dobre. Natomiast zabronione jest surowo więźniom rozmawiać ze sobą w warsztatach więziennych lub podczas przechadzki. Każde przekroczenie tego zakazu karane bywa izolacją. Mimo to są tacy, którzy nie stosują się do tego zakazu.

Niemożliwa ucieczka

Więzienie w Alcatraz posiada urządzenia, uniemożliwiające wszelką próbę ucieczki. Każda cela wyłożona jest grubemi płytami stalowemi, które stawiają skuteczny opór najdoskonalszym świdrom i innym narzędziom. Każde 15 cel tworzy osobną grupę, oddzieloną od drugich potężną kratą stalową. Z centrali wszystkie te kraty otworzone być mogą zapomocą jednego naciśnienia na dźwignię. Przed każdą kratą czuwają dwaj dozorcy, umieszczeni za grubemi ścianami szklanemi i mogący się ze sobą porozumiewać tylko zapomocą telefonu. Rozmowy ich kontrolować może także centrala, tak, iż możliwość spisku jest wykluczona. Jeżeli jeden z dozorców chce podnieść kratę, drugi musi wyłączyć prąd elektryczny, ażeby można włożyć klucz do jej zamka.

W sali jadalnej więźniowie pozostają także pod najściślejszą kontrolą. W razie potrzeby, całą salę w mgnieniu oka napełnić można gazem łzawiącym.

Odosobnienie więźniów od świata zewnętrznego jest całkowite. W pierwszych czterech miesiącach pobytu na wyspie nie wolno im przyjmować żadnych gości. Każdy list jest kopjowany i adresat otrzymuje tylko kopję listu, tak, iż wszelkie tajne pismo jest wykluczone. Odwiedziny dozwolone są jedynie za specjalną zgodą ministerstwa sprawiedliwości. Wszyscy przechodzić muszą wąskim gankiem, w którym instalacja infraczerwonych promieni natychmiast zdradza, jeżeli ktokolwiek posiada przy sobie przedmioty metalowe.

Personel więzienia jest doborowy. Każdy z dozorców jest nietylko doskonałym strzelcem, lecz także znakomicie obeznany z techniką boksowania i dżiu - dżitsu itp. Nawet gdyby więźniowi udało się umknąć z murów więziennych, dalsza ucieczka byłaby natychmiast udaremniona. Musiałby on przepłynąć 2,5 km. szeroki kanał morski między wyspą a lądem. Za dnia zauważyłyby go natychmiast posterunki, a w nocy oświetlają morze potężne reflektory, które również udaremniłyby ucieczkę, wskazując zbiega licznym łodziom, patrolującym dokoła wyspy.

Nic więc dziwnego, że w świecie zbrodniarzy więzienie na Alcatraz budzi tak wielki respekt. WiP

Od dwóch lat nie sypia i czuje się dobrze

Żyje na świecie człowiek, który od 20 tysięcy godzin, t. zn. od maja 1933 r., nie zażył dobrodziejstwa snu. Fenomenem tym jest 65-letni robotnik tkacki Rudolf Endlicher, zatrudniony w małej fabryce tekstylnej w Mauerkirchen, w austrjackiem miasteczku na granicy Rzeszy. — Współpracownik berlińskiego wydawnictwa w rozmowie z człowiekiem od lat pozbawionym snu, tak opisuje niewyjaśnioną dotąd zagadkę medyczną:

Endlicher przebywa obecnie w klinice, gdzie jest poddawany szczegółowym badaniom najsławniejszych lekarzy świata. Dziennikarz, zaszedłszy do kliniki, zastał staruszka w chwili, gdy śpiewał ochoczo, wtórując sobie na gitarze i był w świetnym humorze.

— Zawsze cierpiałem na bezsenność — oświadczył Endlicher — od 2 lat jednak dosłownie nie zmrużyłem oka. Być może, że doznałem silnego wstrząsu, nagłego strachu — chociaż sobie nie przypominam. We dnie pracuję w fabryce. Wieczorami grywam w karty — a później spaceruję — o ile jest pogoda i kręcę się po fabryce, odpoczywając co parę godzin przez kilka chwil na krześle w stróżowni. Te godziny są dla mnie najprzykrzejsze, nudzę się wówczas, nie mogąc wprost doczekać się pierwszych blasków poranka. Zresztą czuję się dobrze.

Staruszek istotnie wygląda zdrowo i czerstwo, nie czuje się ani osłabiony, ani wyczerpany i to właśnie stanowi największą zagadkę dla lekarzy. Zdaniem jednego ze specjalistów, którzy badali Endlichera, jest to wypadek wrzodu w mózgu, w ośrodku hipnotycznym, — diagnozy tej jednak naukowo dotąd nie udało się stwierdzić. Endlicher oświadczył, żegnając się z dziennikarzem, że nie skarży się wcale na swą wyjątkową bezsenność, lecz raczej na potrzebę snu, odczuwaną przez innych ludzi — gdyby bowiem znalazł towarzyszów, którzyby noce spędzili z nim wspólnie, brak snu nie dokuczałby mu wcale! S. F.

Przy bólach w krzyżu
i w stawach, w cierpieniach reumatycznych i artretycznych stosuje się tabletki Togal. Togal uśmierza bóle i przynosi ulgę
ZNIŻONA CENA ZŁ. 1.50 ZA RURKĘ
Togal
ng 17 655/6

Na skutek nalegań Anglji wycofał Mussolini oddziały włoskie z Libji. Na zdjęciu widzimy włoską stację wojskową w miejscowości Nalud w pustyni libijskiej, gdzie skoncentrowane były większe oddziały wojska.

Przy OTYŁOŚCI
i wadliwej przemianie materji stosuje się zioła magistra Wolskiego ze znakiem ochronnym „Degrosa" nie wymagające specjalnej djety.
ng 17 657

Sporty a chorzy na serce

Przesada w uprawianiu rozmaitych rodzajów sportu może być przyczyną niedomóg sercowych natury zarówno nerwowej, jak i organicznej. Chorzy na serce muszą zatem uprawiać sporty z zachowaniem ostrożności. Niebezpieczna więc z tego punktu widzenia może być wspinaczka górska, jazda na rowerze, jak również polowanie, albo i bardziej jeszcze szkodliwe są wszystkie gry sportowe mające charakter zawodów, między innemi gry w piłkę oraz sankowanie. Zdrowym i niezanadto męczącym sportem jest łyżwiarstwo, o ile nie przebiera się miary i nie bierze udziału w gonitwach. To samo da się powiedzieć o jeździe konnej i z temi samemi zastrzeżeniami. Taniec nasuwa już większe zastrzeżenia. Wiosłowanie może nie szkodzić sercu, jeśli uprawia się je wstrzemięźliwie. Tenis, cricket, golf są to gry nieszkodliwe.

Najmodniejsze na nadchodząca zimę futra, zaprezentowane podczas wielkiej rawji mód w Longchamp.

Dziś koncert symfoniczny

W Teatrze Wielkim odbędzie się dziś we wtorek III koncert symfoniczny Orkiestry Miejskiej pod świetnem kierownictwem Józefa Ozimińskiego. Część orkiestrowa składa się z warjacyj na temat preludjum A-dur Chopina p. t. „Z życia Narodu", suity „Vsantasena" Halversona i uwertury Kurpińskiego „Maciejowa w Seraju".

Solista wieczoru Hugo Kolberg, koncertmistrz berlińskiej Filharmonji, odegra koncert skrzypcowy P. Czajkowskiego.

Pomoc się zbliża...
MIA napewno Panu pomoże i uchroni systematycznie używana przed dalszem wypadaniem włosów
Prawdziwa tylko z fabryki kosmet.
Henryk Żak, Poznań
Pg 6 412/13 Z 138/139

SPORT

Jak się robi mistrzów świata!

Skandal wśród zawodowców

Popisy cyrkowe zawodowych atletów, tak zwane walki zapaśnicze o szumne tytuły różnych mistrzów, cieszyły się jeszcze niedawno olbrzymiem powodzeniem. Przyznać trzeba, że turnieje te były świetnie wyreżyserowane, dając łatwowiernemu widzowi dużo emocji. Bywalcy tych walk, rekrutujący się z ludzi ze sfer przeważnie najbiedniejszych, odejmowali sobie i rodzinie dosłownie od ust by zanieść często ostatnią złotówkę atletom.

Nasze stanowisko w tej sprawie sprecyzowaliśmy już przed kilku laty, ograniczając się odtąd do sprawozdań informacyjnych. Obecnie jako objaw dodatni notujemy pewne otrzeźwienie, bowiem turnieje zapaśnicze w całej Polsce nie gromadzą już takich mas, jak poprzednio. Nawet walka Cyganiewicza nie zdołała wypełnić hali reprezentacyjnej Międzynarodowych Targów Poznańskich. Dziś już publiczność obserwuje krytycznie to, co dzieje się na ringu zapaśniczym; tajemnice pozaringowe ujawnił częściowo warszawski proces zapaśników w roku ubiegłym.

Podobnem powodzeniem, jakiem cieszyły się jeszcze niedawno walki zapaśnicze u nas, cieszą się na zachodzie i w Ameryce, walki zawodowców w pokrewnej dziedzinie, w boksie. W Brukseli odbył się niedawno mecz bokserski o mistrzostwo świata pomiędzy Murzynem Godfreyem i mistrzem Europy, Belgiem Pierre Charlesem. Spotkanie to wywołało niebywały skandal, gdyż reżyserja zawiodła.

Obok oficjalnego kontraktu, podpisany został kontrakt poufny w myśl którego, Godfrey zobowiązał się do porażki na punkty, za co miał otrzymać 30 procent wpływów brutto. Chcąc się mimo to zabezpieczyć przed niespodziankami, Belgowie uwarunkowali „murowaną" wygraną swego ziomka zobowiązaniem, że w razie porażki Charlesa, Godfrey nie otrzyma ani centa i musi wypłacić z trzech następnych walk Belgowi 50 proc. zbioru brutto. W ten sposób wynik walki **o mistrzostwo świata** wszystkich wag w dniu 2 października był ustalony już przed walką i komedja mogła się rozpocząć. Innego zdania był Godfrey, który przed meczem zażądał wypłacenia mu 40 000 franków i dopiero po otrzymaniu tej sumy wszedł na ring.

W spotkaniu Pierre Charles nie miał absolutnie żadnych szans lecz mimo to, bądąc pewnym zwycięstwa demonstrował swoją sztukę pięściarską — podobnie jak zapaśnicy u nas — i przeważał. Na tej komedji poznał się sędzia ringowy Scheman, i ogłosił zwycięzcą Murzyna, który też tego samego dnia wyjechał z pieniędzmi do Ameryki. Obecnie manażer Pierre Charlesa całą sprawę podał do wiadomości publicznej wytaczając równocześnie proces Godfreyowi o zwrot pieniędzy nieprawnie pobranych wskutek niedotrzymania poufnej umowy.

Oto moralność sportu zawodowego.

Hippika

Konstytucyjne zebranie sekcji cywilnej Wlkp. Klubu Jazdy odbyło się w poniedziałek pod przewodnictwem inż. Roweckiego. Wybrano zarząd tymczasowy w liczbie 5 osób oraz ustalono wysokość składki miesięcznej. Przebieg zebrania wykazał, że sekcja cywilna Wlkp. Klubu Jazdy posiada duże możliwości rozwoju.

Lekka atletyka

Treningi K. S. „Warta" odbywają się począwszy od środy 6 bm. w hali Ośrodka, wejście z ulicy Bukowskiej. (kom)

Pięściarstwo

Warta — Gryf 12:2. W hali powystawowej w Toruniu odbył się w niedzielę oczekiwany z dużem zainteresowaniem mecz bokserski pomiędzy drużynowym mistrzem Polski Wartą poznańską, a miejscowym Gryfem. Zwyciężyli poznańczycy w stosunku 12:2.

Wyniki poszczególnych walk przedstawiają się następująco: Koziołek (W) pokonał na punkty Dudzińskiego. Dudkiewicz (W) zremisował z Grabowskim II. Vogt (W) zremisował z Igielskim. Kajnar (W) zwyciężył na punkty Grabowskiego I. Kruszyna (W) wygrał wskutek rezygnacji Serożyńskiego. Gniot (W) zwyciężył walkowerem wskutek nadwagi przeciwnika. W walce towarzyskiej zwyciężył w drugiej rundzie przez k. o. Leszczyński z Gryfu. W wadze półciężkiej Szymura (W) odniósł zwycięstwo nad Łukowskim.

Niemcy i Francja 11:5. Spotkanie międzypaństwowe rozegrane w Kolonji ujawniło wysoką klasę francuskiego pięściarstwa amatorskiego. W muszej Gaston Fayaud (F) pokonał pewnie na punkty Faerbera (N), w koguciej Rappsilber (N) z trudem pokonał Gabryela Fayaud (F), w piórkowej Arenz (N) zremisował zaledwie z Aupetitem (F), w lekkiej Fluss (N) wygrał z Walterem (F), w półśredniej Murach (N) bardzo wysoko zwyciężył Adreottiego (F), w średniej Blum (N) nieznacznie pokonał Despeaux (F), w półciężkiej Bernloehr (N) zdecydowanie uległ mistrzowi Europy z Los Angeles, doskonałemu Michelot (F), wreszcie w ciężkiej Runge (N) wygrał przez poddanie się w drugiem starciu Navaillesa (F).

Warta I i II, spotkanie finałowe o drużynowe mistrzostwo okręgu odbędzie się w środę o godz. 20 w hali reprezentacyjnej Targów Poznańskich. Walki zapowiadają się bardzo ciekawie. Na wyróżnienie zasługują spotkania: Sipiński i pogromca Misiurewicza, Kruszyna; w lekkiej Ratajczak i Jarecki, w muszej Sobkowiak i Koziołek oraz w piórkowej Rogalski i Vogt. Ceny biletów bardzo przystępne.

Międzymiastowe spotkanie Poznań — Łódź, które odbędzie się w niedzielę 10 bm. o godz. 19 w sali reprezentacyjnej Targów Poznańskich, wywołało w kołach sportowych naszego miasta zrozumiałe zainteresowanie. Reprezentacja „Kominogrodu", po ostatniej przegranej z drużyną Warszawy, przygotowuje się bardzo starannie do niedzielnego spotkania i dążyć będzie niewątpliwie wobec wybrednej publiczności poznańskiej do zademonstrowania boksu, stojącego na wysokim poziomie. Nad odpowiednią formą drużyny łódzkiej czuwają trener PZB p. Billy Smith i kapitan sportowy p. Konarzewski.

Osemka Łodzian stanie do zawodów niedzielnych w następującym składzie od wagi muszej do ciężkiej: Bartniak wzgl. Gluba, Gotfryd, Spodenkiewicz, Woźniakiewicz, Taborek, Chmielewski, Pietrzak i Kłodas. Barw Poznania bronić będą: Sobkowiak, „Wirski", Dudziak, „Kajnar", Sipiński, Lewandowski, Przybylski i Piłat. Definitywny skład drużyny Poznania ustalony zostanie w środę po meczu „Warta" I i II.

Przedsprzedaż biletów począwszy od środy w firmie „Camera" ul. Fr. Ratajczaka 3. (kom)

„Turniej zespołowy młodzików". Wydział sportowy POZB. urządza w czasie od 15 bm. do 31. 12. turniej zespołowy młodzików o nagrodę POZB. Kluby obsadzić muszą 6 wag. Rozgrywki odbędą się systemem puharowym (przegrywający odpada), walki w 3 starciach po 2 minuty. Termin zgłoszeń upływa z dniem 5 listopada.

Piłka nożna

Tegoroczny sezon piłkarski wypadł dla naszej reprezentacji narodowej więcej niż źle. Na 6 spotkań międzynarodowych przegraliśmy cztery i to: z Austrją 2:5, z Jugosławją 2:3, z Niemcami 0:1 i w niedzielę z Rumunją 1:4; ze słabą reprezentacją Łotwy remisowaliśmy w Łodzi 3:3, wygrywając jedno spotkanie z drugim zespołem Austrji w Warszawie 1:0.

Narciarstwo

Kursy narciarskie Sokoła. Związek Towarzystw Gimnastycznych Sokół organizuje w najbliższym czasie następujące kursy narciarskie: w Worochcie od 26 do 31 grudnia r. b., w Rabce od 1 do 9 stycznia, w Zwardoniu w drugiej połowie lutego, w Zakopanem od 4 do 9 lutego.

Sokół postanowił wziąć udział w tegorocznym marszu Szlakiem II Brygady Legjonów.

Szermierka

Terminarz Polskiego Związku Szermierczego na nadchodzący sezon zimowy przedstawia się następująco:

17 listopada finał drużynowych mistrzostw Polski w Katowicach (Warszawianka — AZS Poznań — Policyjny K. S. Katowice).

24 listopada — turniej floretowy w Warszawie.

Od 27. 11. — 13. 12. czołowi szermierze polscy bawić będą na treningu w Budapeszcie.

14 i 15 grudnia mecz Polska — Niemcy w Warszawie.

10 stycznia 1936 roku przedolimpijska eliminacja na szable.

31. 1. — 2. 2. 1936 mistrzostwa Śląska w Katowicach.

22. 2. — druga eliminacja na szable w Warszawie

29. 2. — floretowe mistrzostwa pań w Warszawie.

3. marca — mistrzostwa Warszawy w konkurencji męskiej.

22 marca — mistrzostwa Lwowa w szabli.

5 kwietnia — Polska — Węgry na szable w Warszawie.

2 maja — kobiece mistrzostwa Polski we Lwowie.

23 maja — trzecia eliminacja na szable.

Reprezentacja zjazdu misjologicznego u ks. Prymasa

W ub. niedzielę odbyło się uroczyste zakończenie studjum misjologicznego, które zgromadziło pokaźny zastęp inteligencji z całej Polski, a zwłaszcza reprezentantów akademickich kół misyjnych. Na zdjęciu widzimy uczestników zjazdu, których w niedzielę po południu przyjął na specjalnej audjencji J. Em. ks. Kardynał-Prymas. (Fot. Rubens, Poznań.)

Z estrady

Występ Kwartetu Drezdeńskiego

Drezdeński Kwartet oddawna wyrobił sobie u nas zasłużoną markę pierwszorzędnego zespołu i ma swoje grono stałych wielbicieli, którzy zapełniają szczelnie nadającą się dla muzyki kameralnej salę domu Ewangelickiego. Obecnie skład tego zespołu uległ pewnym zmianom. Z dawnego kwartetu zostali pp. Fritzsche (I skrzypce) i Schneider (II skrzypce), natomiast altówkę i wiolonczelę objęli nowi muzycy, a mianowicie pp. Stirl i Bülow. Mimo tych zmian fizjognomja artystyczna kwartetu pozostała zasadniczo ta sama; są to wszystko artyści poważnej rangi, którzy znają dobrze tajniki gry zespołowej. Chwilami może czuło się obecność pierwszych skrzypiec bardziej, niż to być powinno, jednak wynikało to po części z solistycznego traktowania tego instrumentu w niektórych kwartetach (jak np. w kwartecie Dittersdorfa).

Obok tego w programie był kwartet a-moll Schumanna, D-dur Haydna (dziwnie rzadko grywany, choć jest to jeden z najpiękniejszych jego kwartetów), oraz Schuberta Allegro c-moll, utwór wydany oddzielnie i odznaczający się dużem, jak na Schuberta, zacięciem wirtuozowskiem. Wykonanie stało, jak zwykle, na wysokim artystycznym poziomie. Najważniejsze zalety tego zespołu, to trafne wyczucie stylów, żelazna dyscyplina i wreszcie duża precyzja i jasność w prowadzeniu głosów, co nawet w niewygodnie pisanym na smyczki kwartecie Schumanna wyraźnie się zaznaczyło. Z.

Jutro w środę „HALKA" po cenach zniżonych

Przedstawienie opery narodowej Stanisława Moniuszki **„HALKA"** które w ubiegłym tygodniu wysprzedane było do ostatniego miejsca, powtórzone zostanie jutro **w środę, dnia 6 listopada.**

W roli tytułowej wystąpi ponownie **p. Aniela Tomkiewiczówna,** która pięknym swym głosem zachwyciła publiczność. W innych partjach wystąpią: **Antoni Gołębiowski, Aleksander Karpacki, Helena Majchrzakówna, Karol Urbanowicz i Roman Cirin.** Dyryguje kapelm. **Stefan Barański.**

ng 17 389

Bogu na chwałę - z prośbą o błogosławieństwo

Na resztę kosztów budowy Pomnika Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu, złożyli do dnia 29 października 1935 r.

416 ng 17 821

Ze Skarbony przy Pomniku wybrano:
25. 10. 35 — 7.26
26. 10. 35 — 13.05
27. 10. 35 — 80.36
28. 10. 35 — 12.58
29. 10. 35 — 17.28
N. N. Poznań — 1.25
Sobociński, Poznań — 1.—
M. Grygielowa, Rąbczyn — 2.—
L. Meisel, Wodzisław Śl. — 5.—
St. Liberski, Lubliniec — 3.—
Klasztor OO. Franciszkanów, Panewnik — 5.—
M. Kaletowa, Chorzów II — 2.—
W. Szymański, Sadowa 16 — 5.—
K. Sydroniowa, Stryj — 2.—
St. Jerzak, Mosina — 1.—
A. Bartoszewska, Sarnowa — 2.—
A. Dykto, Zielonawieś — 3.—
W. Gier, Lesko — 1.—
E. Kuczewska, Lachowicze — 5.50
Ks. J. Majsterski, Suśce — 3.—
Władzio i Maniuś Listowscy, Chełm — 1.—
M. Celińska, Czortków — 1.50
T. Czyba, Chorzów III — 1.—
Rodzina Namysłów, Bydgoszcz — 5.—
W. Stępkowa, Wilno — —.50
A. Prządka, Borek — 5.—
J. Górnisiewicz, Warszawa — 3.—
J. i R. Rambiest, Darzlubie — 5.—
A. Sobota, Żabno — 5.—
Ks. A. Tymiński, Działyń — 1.—
W. Godlewska, Łuków — 2.—
SS. Służebniczki N. M. P., Łódź — 5.—
A. Nowicka, Łódź — 10.—
J. Ostrowski, Karsin — 1.—
K. Rzadkiewiczowa, Parzymiechy z podz. za uzyskane zdr. — 10.—
J. Kulas, Liniewo — 2.—
Z. Zdanowska, Miechów — 1.—
M. Lenarczyk, Warszawa — 1.50
Fr. Janorowa, Biegonice — 2.—
R. Kawikowa, Pudew — 1.—
W. Kordel, Pinczowa — 2.—
S. Czapiewski, Niedamowo — 2.—
K. Gorczyńska, Chełm — —.30
Szałkowska, Kazanice — 4.—
St. Salamoński, Brody — 2.—
Ks. M. Wardyński, Głuszyna — 5.—
A. Maciejewski, Sieraków — 5.—
St. Nagórski, Łasin — 5.—
St. Klemczak, Bieganowo — 1.50
Fr. i M. Rożańskie, Zarzecze — 4.—
Dent. A. Zbychorski, Mogilno, z serdecz. podz. za odebr. łaski z pr. o dal. — 3.—
J. Abram, Pińczow — 1.—
Ks. B. Sarna, Oświęcim — 2.—
M. Molska, Barcin — 3.—
J. Orlewicz, Bronica — 2.—
R. Dempa, Starogard — 3.—
Ks. A. Glibowski, prob., Waśniów — 3.50
J. Tomala, Radom — 2.—
J. Olga Kratki, Stryj — 1.50
P. Burgisz, Stryj — 3.—
H. Cielecka, Łuck — 1.—
Fr. Matuszewski, Karwia — 3.—
J. Klahunówna, Jabłonowo — 2.—
M. Pellowska, Janikowo — 20.—
Ks. Wolniewicz, Słupia — 5.—
Ks. prob. M. Pawlus, Mikluszowice — 1.—
J. Kamiński, Mielec — 5.—
J. Górnowiczowa, Kamień Pomorski — 2.—
L. Gawrich, Jabłonowo Pom. — 1.—
M. Koźlicki, Chojno — 1.—
Ks. J. Zwolski, Opoczono — 5.—
W. Frackiewicz, Zale — 5.—
R. Romanówna, Lwów — 5.—
W. Kaczmarek, Goniec — 1.—
F. Niezyperowicz, Łuniniec — 1.—
J. Maciatek, Mikaszówka — 5.—
F. Kukielko, Zambrów — 9.—
Z. Święcicki, Warszawa — 5.—
Ks. Fr. Paterok, Chróścin — 5.—
M. Zaremba, Chróścin — 2.—
Ks. J. Chabowski, Złotowo od parafjan — 10.—
Sklep Kółka Rolniczego, Dobczyce — 2.—
R. Kaplarska, Lublin — 1.—
Ks. prob. Struszniewski, Przemyślany — 1.—
Ks. W. Goleń, Stryj — 1.—
Urząd Parafjalny, Haluszczyńce — 1.—
M. Kurczaba, Lewkowice — 5.—
A. Łucka, Stanisławów — 1.—
T. K. Suwaliński, Gdynia z pr. o błog. dla rodz. — 10.—
K. Wojna, Dobrzejewice — 2.—
A. Eliranowska, Pabjanice — 10.—
St. Stach, Tarnow — 2.—
Ks. Fr. Bardel, Radomsko — 20.—
St. Jura, Kazimierz — 2.—
Ks. J. Patena, Chmielnik — 1.—
J. Ozdowska, Murzynowo — 1.—
M. Kowalekowa, Lwów — 5.—
J. Palczewska, Kraków — 2.—
A. Kostyk, Stajkowo — 5.—
L. Drapiewski, Poznań — 5.—
A. Litkowski, Chełmża XIII rata — 2.—
A. Habrychowa, Odolanów z podz. za ł. z pr. o dal op — 3.—
OO. Franciszkanie, Lwów — 1.50
E. Szmatula, Śmigiel — 5.—
E. Nowicki, Warszawa — 5.—
Dr. Wł. Niewiński, Warszawa — 5.—
Miernicki, Warszawa — 9.—
J. Szprynger, Warszawa — 1.—
Ks. W. Zuchowski, Róże — 2.—
A. Mendat, Jabłonowo — 2.—
J. Łukaszewska, Lidzbark — 2.—
M. Kobelski, Smolice — —.60
Ks. Al. Dmochowski, Płock — 2.—
M. Janicka, Bydgoszcz — 1.50
St. Płocki, Kaczkowo — 2.—
W. Sztaba, Kraków — 3.—
Ks. Wrycza, Wiele — 5.—
SS. Miłosierdzia, Rohatyn — 2.—
Ks. Wikarjusz, Staromieście — 5.—
J. Kończak, Poznań z pr. o zdr. — 2.50
Fr. Wujczyk, Dzielice — 3.—
J. Szubert, Krotoszyn — 2.—
M. D. Brzesko — 5.—
Urząd Parafjalny, Bestwina — 3.—
Sz. Dobija, Rybarzowice 141 — 2.—
Br. Siewkowska, Otwock — 5.—
Ks. K. Wędzikowski, Bałtów — 1.—
W. Darnikiewicz, Skaszyna — 2.—
W. Matuszak, Józefów — —.50
T. Pałkowska, Starogard — 2.—
Ks. A. Prowok, Ostrów — 2.—

Konto P. K. O. nr. 207 470. — Sekretarjat św. Marcin 69, m. 17.

Staraniem Komitetu Budowy Pomnika odbywa się w każdy pierwszy piątek u O. O. Jezuitów msza św. o godz. 7 na intencje wszystkich żyjących i zmarłych ofiarodawców na Pomnik Najśw. Serca Pana

Jotka
ELEGANCKI TRWAŁY KOŁNIERZ
Warszawa. Wierzbowa 11.
ng 17 135

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

Dziś we wtorek **III koncert symfoniczny.**

W środę arcydzieło Stanisława Moniuszki **„Halka".** W roli tytułowej Aniela Tomkiewiczówna, w dalszych partjach Antoni Gołębiowski (Jontek), Aleksander Karpacki (Janusz), Helena Majchrzakówna, Karol Urbanowicz (Stolnik) i Roman Cirin (Dziemba). Kierownictwo muzyczne kapelmistrz Barański, reżyser Karol Urbanowicz. Tańce układu Maksymiljana Statkiewicza w wykonaniu primabaleriny Zofji Grabowskiej oraz corps de balet.

W czwartek, ciesząca się niebywałem powodzeniem operetka Franciszka Lehara **„Hrabia Luxemburg"** z Haliną Dudiczówną, Kazimierzem Szerszyńskim, Horskim, Xenią Grey i Sendeckim w rolach głównych. Kierownictwo muzyczne: kapelmistrz Wiktor Buchwald, reżyser Bolesław Horski, nowe dekoracje Zygmunta Szpingiera.

W piątek 8 bm. „Faust" Gounoda.

Teatr Polski

Dziś i jutro świetna krotochwila muzyczna Al. hr. Fredry **„Nowy Don Kiszot"** z muzyką Stanisława Moniuszki.

W czwartek i piątek wraca na afisz rekordowa komedja muzyczna **„Rozkoszna dziewczyna"** w niezmienionej od premjery obsadzie z pp. Ludwiżanką, Zasadzianką, Kierczyńskim i Zawistowskim na czele.

Jeszcze w tym tygodniu odbędzie się premjera doskonałej komedji **„Franciszek z ogłoszenia",** której próby pod kierunkiem reżyserskim Heleny Arkawin dobiegają końca.

Z Teatru Nowego

Dzisiaj, w środę i dalsze dni tygodnia powtórzenie nowości repertuaru lekkiej komedji Huxley'a „Wiosenne porządki"

Cykl przedstawień szkolnych kontuszowej komedji Józefa Ignacego Kraszewskiego „Miód kasztelański" grany jest na przedstawieniach popołudniowych (o godz. 16) w dniu dzisiejszym, jutro i w czwartek dla szkół miejscowych, a w piątek dla szkół pozamiejscowych z prowincji.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu

W. Kabaciński, skład delikatesów, Al. Marcinkowskiego 5
St. Szeszula, skład delikatesów, ul. Fredry 2
J. Mąkowski, skład delikatesów, ul. Marszałka Focha 41
F. Koszewski, skład win i wódek, ul. Wielka 29
dg 4772

Za liczne wyrazy współczucia, okazane z powodu śmierci ś. p.

Nepomuceny Ławniczakowej

za udział w pogrzebie Przewielebnemu Duchowieństwu w osobach Ks. Proboszcza Janasika, Ks. Profesora Ettera i Ks. Rogalewskiego, Towarzystwom, p. Dr. Hanelltowi z Kórnika i Siostrom Elżbietankom z Bnina za troskliwą pielęgnację, Kółku Śpiewaczemu za piękne wykonanie pieśni żałobnych, Wszystkim Krewnym, Przyjaciołom i Znajomym składa najszczersze

Bóg zapłać!

zg 12 144

Bnin w listopadzie 1935 r. **Mąż i Rodzina.**

✝

W niedzielę, dnia 3. bm., zasnął w Bogu, zaopatrzony Sakramentami św., nasz ukochany i drogi mąż, ojciec, dziadek, brat, stryj, wuj, ś. p.

Stanisław Orzałkiewicz

Pogrzeb Drogiego nam Zmarłego odbędzie się w środę, dnia 6. bm. o godzinie 10 rano z domu żałoby, o czem zawiadamia stroskana **rodzina.**

zg 12 145

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.
Ceradz Kościelny, dnia 4. 11. 1935.

Sztućce
srebrne i platerowane w wielkim wyborze poleca
W. Kruk jubiler,
Poznań, 27 Grudnia 6.
dz 4767

Przeprowadziłem się z ul. Gąsiorowskich 8
na ul. M. Focha 39.
Dr. W. J. SLUZAR
lekarz. dg 4677
Godz. przyjęć 9—11 4—6. ***Telefon 19-79***

BIELIZNA ZAWODOWA

Płaszcze lekarskie, bluzy piekarskie, rzeźnickie, ślusarskie fartuchy, kombinezony, gotowe i miarowe najkorzystniej bowprost z FABRYKI BIELIZNY
J. SCHUBERT
Dom Płócien
Poznań, Stary Rynek 76
Czerwony Dom naprzeciw odwachu.

Z dniem 1 listopada b. r.
połączyliśmy nasze kancelarje i prowadzimy je obecnie wspólnie w Poznaniu,
przy Placu Nowomiejskim 4, II p.
telefon 30-36
godziny urzędowe od 9 tej do 1-ej i od 4-tej do 7-ej.
Jan Powidzki *adwokat* — **Marjan Paszkiewicz** *adwokat*
zg 12 143

P. P. CUKIERNIKOM
sprzedaje tanio ng 17 626
KUWERTURĘ
M. Przybylski, Fabryka Czekolady
Bydgoszcz, Gdańska 12

HURT DETAL
Jan Deierling
Poznań, Szkolna 3

Ogłoszenie o przetargu. Pocztowa Kasa Oszczędności ogłasza niniejszem przetarg na wykonanie **instalacji centralnego ogrzewania i wentylacji mechanicznej** w nowowznoszonym budynku P. K. O. przy ul. Plac Wolności nr. 3 w Poznaniu. Oferty należy składać w Dyrekcji Oddziału P. K. O. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego nr. 6 w terminie do dnia 25 listopada 1935 r. do godz. 15. Formularze przetargowe są do nabycia za opłatą zł 10. za komplet w Wydziale Budowlanym P. K. O. w Warszawie, ul. Świętokrzyska nr 35 oraz w Dyrekcji Oddziału P .K O. w Poznaniu, ul Dąbrowskiego nr. 6, w godzinach urzędowych. ng 16 964

Tragarze,
żelazo sztabowe, blacha, okucia budowlane i meblowe, piece, rury do piecy, podkowy, podkowce, narzędzia rzemieślnicze, widły, gwoździe, wagi decymalne, kuchnie westfalskie, naczynia emaljowane, latarnie stajenne i powozowe najtaniej w firmie
Jan Deierling
Poznań, ul. Szkolna 3
tel. 35 18, 35-43.
nr 15 577

Drogerję w Poznaniu

żywotny objekt, przy ożywionej ulicy, słabej konkurencji, istniejącą 30 lat, bogaty dział kosmetyki, z urządzeniem sprzedam za 10 tysięcy. Dzierżawa 100. Oferty Kurjer Poznański zg **12 146.**

Maszynę
szewcką Singera, damską, okrągłe czółenko, rower tanio sprzedam za gotówkę. Basiński. Poznań, przy Hali Balonów. Poznań.
zd 63 585

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i. w, z. a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10. w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOMY-PARCELE

Kamienicę
dochód ustawowy 16.000 sprzedam 85.000, wpłaty 60.000 Gruszczyński, Pocztowa 30.
zdg 63 050

Kamienica
w śródmieściu. 5 pokojowe mieszkanie, wolne, dochód 23.000, cena 190.000. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 63 190

Parcele
odmierzone sprzedam. — Szeląg, Karol Rose. zdg 63 419

Parcela
Focha 125, front, 24 m. właściciel. Śniadeckich 30, m. 4.
zdg 63 318

Parcela
752 m² zwarta budowa, Rynek Wildecki, cena 7 520,— Informacje 3—5 Szwajcarska 14—4.
zdg 63 336

Willa
półtorej morgi ogrodu, wpłaty 20 tysięcy. Tomczak, Zawady 17a.
zdg 63 347

Realność - pasaż
w centrum miasta 8 000 m² składająca się z domów mieszkalnych lokali fabrycznych. Oprócz tego 8 sal wolnych po 200 m² nadających się na każdą fabrykację. — Na sprzedaż, zamianę na majątek albo dzierżawę. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 369

Dom
2 piętrowy, murowany, donosi 140 zł miesięcznie, powiatowe miasto sprzedam tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 393

Dom
przy ruchliwej ulicy bez długu sprzedam śpiesznie. Cena 9.000 zł. Strzałkowski Ostrówek 10 m. 6.
dg 4771

Dom
nowy, składy, dochód 8200 sprzedam 75 000, wpłaty 50 000. Kossmann, Fredry 6. zdg 63 669

Kamienica
centrum, budowana 1902, składami. mieszkania czteropokojowe, dochód 18 500, wpłaty 50 000, reszta korzystna hipoteka. Krzesiński, Piekary 8. zdg 63 661

Parcele
Dąbrowskiego, Bukowska, Rocha, Szeląg, Antoninek, bardzo korzystnie. „Osadopol", Rzeczypospolitej 9. zdg 63 514

Sprzedam
dom śpiesznie, cena według ugody. Poznań, Sielska 41a.
zdg 63 492

Okazja
dom nowy ze składem, piętrowy, na wykończeniu, twardo kryty dla rzeźnika, bez konkurencji — Łazarz. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 63 685

Willę
nowa 2×4 pokoje cena 30 000,— wpłaty 25 000,—.

Dom
dochód 5 000,— cena 36 000,— wpłaty 30 000,—. Jasiński, plac Wolności 6 — 15. zdg 63 459

Willę
komfortową sprzedam, wpłaty 26 000. Oferty Kurjer Poznański
zdg 63 649

Willę
nową pięciopokojową, komfortem garażem, sprzedam. Dochód 8 000 cena 80 000.

Parcelę
1160 m² ul. Fr. Skarbka cena 11 tysięcy.

Willę
ośmiopokojową ogrodem cena 36 tysięcy. Maciejewski. Marsz. Piłsudskiego 27 tel. 62 66.
Pg 6 415-56,485

Zamienię
willę wartości 35 000 okolica Ostroroga końcowy przystanek 6-ki na kamienicę z dopłatą 30 000,— gotówką i objęciem cirka hipoteki do 20 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 491

2. PIENIĄDZ

Przystąpię
do spółki z kilkutysięcznym kapitałem w solidnem przedsiębiorstwie. Zgłoszenia proszę skierować pod adres Piotr Trybunalski, P. O. W. 6, m. 2. F. Ł.
zdg 63 319/20

500,—
pół roku śpiesznie potrzeba. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 583.

Akcje
dobrego przemysłu (Herzfeld) sprzedam po 12. Wierzbięcice 17 m. 6. zdg 63 582

4. OSOBISTE

Magazyn Obuwia
Fr. Rogoziński
daje rękojmię dobrego zakupu.
tylko Stary Rynek 64
Kalosze
Śniegowce
Deszczówki
w wielkim wyborze.
Pg 5801/2-40.36/37

Kto
zainteresuje się losem bezdomnego lat 24. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 63 540

Pani
w żałobie prosi pana, który jej z grzeczności kupił bilet w kinie Słońce, niedziela, 5-ta o adres do Kurjera Pozn. zdg 63 594

Tylko
Gaja
ekstrakt buljonowy. ng 17 023

6. OŻENKI

Sympatyczna
blondynka szuka przystojnego brunecika. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański
zdg 63 452

Panowie
chcący poznać kulturalne, posażne panie (cel matrymonjalny), zechcą złożyć nieanonimowe zgłoszenia lub osobiście). Natychmiast dyskretnie wskazujemy partje. „Nowa Era", Warszawa, Sosnowa 9 telefon 675 01).
Pg 6 286-62,503

Która
pani dopomoże 600—2000 zł do założenia interesu inteligentnemu, przyszłości obejmie majątek. Cel matrymonjalny. Łask. zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 63 701.

7. SPRZEDAŻE

Meble kuchenne
wprost wytwórni najkorzystniej u Konieckiego, Poznań Piaskowa 3. zdg 61 891

Maszyny do pisania
nowe i okazyjne z gwarancją
Kochanowicz S-ka
Plac Wolności 13 obok Komendy Policji. Pg 5817-42.60

Maszyny do pisania
małe i duże, nowe i używane, największy wybór, najniższe ceny, gwarancja Skóra S-ka Aleje Marcinkowskiego 23. ng 16 165

Sprzedam
przedsiębiorstwo dobrze zaprowadzone za 3 500 z powodu starości. Oferty Kurjer Poznański
zdg 63 250

Futra
spody pod futra, wydry, lisy. — skóry wszelkiego rodzaju na obsady, reparacje futer.
Józef Dawid
Poznań, Nowa 11, przy Starym Rynku. Pg 6153-43,52

Kuźnia
z kompletnem urządzeniem, 17 mórg roli wraz budynkami gospodarczemi inwentarzem, żywym i martwym zaraz do sprzedania. — Franciszek Kaźmierczak. Budzyń, pow Chodzież. dg 47 06/7

Sprzedaż — Naprawa
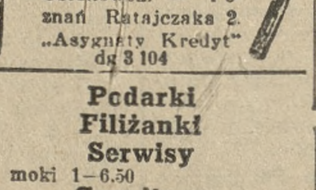
wiecznych piór wszelkich systemów Skład Papieru — Montownia Wiecznych Piór — Józef Czosnowski — Poznań Ratajczaka 2. „Asygnaty Kredyt"
dg 3 104

Podarki
Filiżanki
Serwisy
do moki 1—6.50
Garnitury
do jaj 3.—
Śniadaniowe
2.—
Kompotowe
8.—, do palenia 3.75 poleca Szydłowski.
Wroniecka 4.
dg 4 712

Łóżeczko
wózek dziecięcy tanio. Wskaże Kurjer Poznański zdg 63 1?5

Komisową sprzedaż mebli używanych
skutecznie, szybko, tanio, sumiennie tylko Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3.
Pg 6235-44.68

Okazja!
Cieszący się niezwykłem powodzeniem najstarszy chrześcijański skład futer — z powodu okoliczności rodz. i koniecznego wyjazdu do nabycia z towarem lub bez. Oferty Poznań, Grodziska 17b, m. 4 zdg 61 337

Serwisy obiadowe
Serwisy kawowe
Serwisy do ciast
Serwisy do kompotu
poleca korzystnie
Barełkowski
Rynek Jeżycki 2. dg 4 715

Fortepian
krzyżowy zupełnie krótki 1200 zł sprzedam. Rynek Śródecki 3 m. 3. zdg 63 058

Jadalnia
mahoniowa „Empire" tanio. — Stolarnia, Bukowska 9.
zdg 63 039

Okucia
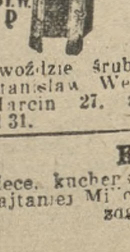

do drzwi: anglelskie mos kpl. od 2.70 do okien oliwy mos. kpl. 5.75 do piecy kpl 9.60 zamki meblowe 20 gr
Zamki bezpieczne
gwoździe śruby narzędzia Stanisław Wewiór Poznań św. Marcin 27, założone 189- 34 31. ng 16 138/9

Kafle
piece, kuchnie stałe, przenośne najtaniej Michalak Górna Wilda 49
zdg 63 332

Skład
kolonjalny z przyległem mieszkaniem Szamotułach dobrze zaprowadzony. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 353

Wannę
napielową prawie nową, piecyk gazowy korzystnie. Lipowa 6 Piaseczkowo. zdg 63 355

Okazja
Zaprowadzona kawiarnie z pełnem wyszynkiem wódek, kuchnia z powodu wyjazdu sprzedam. — Śpieszne oferty Kurjer Poznański zdg 63 374

Foksterriera
sprzedam Strzelewskiego 1, m. 4. zdg 63 341

Tanio
jadalnia i inne meble. Bukowska 11, m. 3. zdg 63 395

Morwę
na płoty Górki 20. sprzedam. Świetlik — zdg 63 397

Radjoaparat
Philipsa prąd stały, typ nowoczesny sprzedam. Szewska 16 — 4. Godz. 18—19. zdg 63 403

Meble
najtaniej poleca
Baranowski,
Poznań. Podgórna 13. Pg 5776/7

Przepisowy płaszcz mundurkowy gimnazjalny
poleca Fabryka Konfekcji damskiej
Wildowa - Syn
Wodna 1
n 14 378

Telefon
domowy. Szewska 21 — 1. zdg 63 697

Radjo
Philipsa, Superinduktance — zmienny, tanio. Szewska 21, — mieszkanie 1. zdg 63 695

Futra
dwa męskie, nowe 100,— Hankiewicz, Poznań, Szewska 21. zdg 63 694

Asygnaty Kredyt
przyjmuję — meble tanio sprzedaję — na raty oddaje tylko Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pg 6234-44,67

Gramofon
szafkowy Focha 29 skład pończoch. Pg 6 416-56,486

Umywalnie
marmurem, piec gazowy, ramy złote, obrazy angielskie, sztychy tanio sprzedam. Maciejewski, Piłsudskiego 27 tel. 62-66. Pg 6 414-56,484

Sprzedam
bandonjum 104 lub wymienię na więcej głosową z dopłatą. Żabikowo, ul. Poznańska 2. zd 61 786

Kilim
huculski, bogaty wzór, okazyjnie sprzedam. Fabryczna 6, m. 33. zdg 63 680

Wielki
wybór maszyn do szycia w cenie od 160 zł. pokaz bez obowiązku kupna. Fligierski, Poznań, św. Marcin 23. zdg 62 228/9

Meble
maszyny, rower, instrumenty muzyczne, garderobę, obuwie, rozmaitości sprzedaje — kupuje. — Dom Komisowy, Poznań, Słowackiego 39. zdg 63 603/4

2½ morgi
zabudowania, Piotkowiak, Fabianowo-Poznań. zdg 63 429/30

Frak
korzystnie, skład 4. Marsz. Piłsudskiego 15/17. zdg 63 656

Zegar
stojący tanio. Wroniecka 24 — 5. zdg 63 654

Wózek
dziecięcy, wagę stołową sprzedam. Grobla 3 front, suterena. zdg 63 584

Ubranie
prawie nowe, futro. Adres Kurjer Poznański zdg 63 670.

Kapelusze Pulowery —
damskie męskie, nowości zimowe
Pończochy — Bielizna
Trykoty — Krawaty
Rękawiczki
poleca najkorzystniej
Svenda — Drnek
Poznań. Stary Rynek 65. dg 4699-4 700

Skrzypce ¾
z futerałem, smyczkiem, korzystnie sprzedam Adres wskaże Orędownik, Poznań zd 63 467

Restaurację - jadłodajnię
w centrum, dobrze prosperującą, powodu stosunków familijnych sprzedam. Poznań, Szewska 15, skład kolonjalny. zdg 63 449

Maszynę
do pisania tanio sprzedam. Półwiejska 40, m. 6. zdg 63 565

Rower
dla chłopca większego tanio. — Wyspiańskiego 15 — 12. zdg 63 557

Piekarnik
gazowy
magiel
domowy. Pierackiego 15, m. 8. zdg 63 550

Drzewka
agrestowe różne tanio sprzedaje. Łukaszewicza 2, m. 12. zdg 63 478

Żrebce
czarne, średnia wielkość. 60.—. Płaszcz na szczupłą figurę, kołnierz karakuły 45.—. Opossy, skórka 10.—. Popielice 150.—. Jezuicka 8. II. zdg 63 468

Pianino
Stroma 24. Gerlach. zdg 63 464

Fortepian
(skrzydło) sprzedam. Rogoźno, Kościelna 42. ng 17 661

Futro
karakułowe na wysoką osobę okazyjnie sprzedam. Nowy Rynek 5 m. 2. zdg 63 529

Kolonjalkę
sprzedam. Za Groblą 2 m. 4. zdg 63 651

Pianino
zagraniczne, pierwszorzędne. Szymańskiego 4 — 5. zdg 63 645

Fryzjerskie
urządzenie, pojedyńczo, całości tanio. Rolna 17. zdg 63 706

Pianino
czarne dobrze utrzymane na sprzedaż. Poznań, Ratajczaka 11a, m. 73. zdg 63 546

Pianino
kraty żelazne rozsuwane. Kreta 6, m. 11. zdg 63 539

Oficerskie
mundury, dwa, średnia figura, dwie pary długich butów 41. — Strzelecka 31, m. 6. 11—13. zdg 63 610

Jadalka
nowa Chippendala dla znawcy rzadka okazja. Baranowski, tapicer, plac Sapieżyński 2, podwórze. zdg 63 609

Zegar
stojący Beckera, tylko prywatnym, Marcina 58 — 5. zdg 63 686

Najnowsze desenia
w ubraniach i płaszczach
zimowych
po cenach bardzo
korzystnych
poleca Firma
Leonard Ligęziński
św. Marcin 63. Szukam solidnych agentów. zdg 63 483

10. MAJĄTKI

600
mórg, bydgoskim, śliczne polowanie, las, łąki, 60 000 — 30 000 lub wydzierżawię, renuta 65, objęcie ugodowo. Rutkowski, Poznań, Półwiejska 5 — 7. zdg 63 619

11. KUPNA

Trak
poszukuję. — Oferty Zbąszyń, skrytka pocztowa 10. zdg 63 424

Kupię
używany kocioł (autoklaw) pojemności 200—300 litrów i rolwagę nośność 20 ctr. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 438

Gabinet
męski kupię Oferty Kurjer Poznański zdg 63 334

Motor
mało używany, ropę, ośmiokonny. Bracia Gruszczyńscy, Krzesiny, pod Poznaniem. zdg 63 335

Kupię używany
piecyk gazowy
w dobrym stanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 351

Piec
kaflowy przenośny kupię. Gąsiorowskich 5 m. 7. zdg 63 365

Futra
średnią osobę, gotówką poszukuje osoba starsza. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 63 441

Kupię
domek z ogrodem w Poznaniu lub w pobliżu, dobra komunikacja, za 5 000 lub taniej. Pośrednicy wykluczeni Oferty Kurjer Poznański zd 63 552/3

Suszarkę
żebrową (Haube) i aparat (Föhn) kupię. Orzałkiewicz, Podgórna 2. zdg 63 614

Lokomobilę
45—50 K. M. w bardzo dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 613.

Wózek
dziecięcy kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 671.

Maszynę
do pisania kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 566

Ule
Dadant, dobrym stanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 558

Pianino
kupię śpiesznie. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 528

Pianino
kupię za gotówkę. Handlarze wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 495

Prasę
do wytłaczania owoców używaną kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 63 704.

Futro
karakuły dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 576

Kupię używaną
maszynę do mielenia makuchów.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 679

Piec
przenośny kaflowy kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 527

12. DO WYNAJĘCIA

„Informator"
poleca mieszkania Skarbowa 1. (dom ogrodowy). zdg 60 893

Czteropokojowe
komfortowe w will. z ogrodem przy ul. Zaaret 16 I piętro, od 1. 12. 35 do wynajęcia Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 63 192

5
pokojowe z przynależnościami, duże, 120 zł, Długa. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 63 185

3
pokojowe mieszkanie przy Rynku Jeżyckim wynajmę. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 378

Dwupokojowe
komfort zaraz. Knapowskiego 17 Górczyn. zdg 63 418

5 pokojowe
Matejki 5, m. 6, od Grunwaldzkiej niskie III ptr. wygodne schody, piece, grudzień ewentl. rychlej. 120 zł, gwarancja. Oglądać 12—16 godz. zdg 63 422

3 pokojowe
z komfortem nowy dom zaraz do wynajęcia. Belwederska 35 przystanek Ostroroga. zdg 63 370

Trzypokojowe
łazienka 68,— Wilsona, trzypokojowe korytarz 54,— Centrum, dwupokojowe 35,— wynajmie „Pawilon" Focha 15. zdg 63 411

4 pokojowe
komfort, III, Staszica, 80.— zł. Zgłoszenia Mielżyńskiego 23—12. zdg 63 522

Trzypokojowe
duże słoneczne, komfortowe, całkowicie odrestaurowane od 15. 11. Poplińskich 12, pokaże stróż. zdg 63 413

Trzypokojowe
słoneczne od 1 grudnia do wynajęcia. Zgłoszenia Maćkowiak, Marszałka Focha 188a. Przystanek tramwajowy linji 4. dg 4769

Be-Em-Es"
Grudnia 19. Pięciopokojowe, centrum, trzypokojowe Jeżyce, dwupokojowe, komfortowe, Jeżyce. zdg 63 664

3 pokoje
Focha 126, Sobczak. zdg 63 453

5 pokojowe
ładne mieszkanie, I piętro do wynajęcia od 1 grudnia. Wiadomości portjer domu, Działyńskich 6, od godziny 12 — 1 po poł. zdg 63 568

Trzypokojowe
komfortowe, przy ul. Belwederskiej. Zgłoszenia Orzałkiewicz, Podgórna 2. zdg 63 560

Sześciopokojowe tanio
komfortowe, słoneczne piece, — balkony, pierwsze piętro, Park Wilsona, Wyspiańskiego 15 — 12 gospodarz. zdg 63 556

Komfortowe
2 pokojowe, frontowe, słoneczne, balkon, kuchnia, łazienka, pokój służącej, okolica Kaponiery. — Oferty Kurjer Poznański zdg 63 595

Mieszkanie
pięciopokojowe wolne. Matejki 49 zdg 63 696

Trzypokojowe
komfortowe, Górczyn 85,— Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 63 688

2 mieszkania 6 pokojowe
komfortowe z hollem na parterze wzgl. III p. przy ul. Mickiewicza od zaraz do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 673

13. SZUKA MIESZK.

„Informator"
mieszkań poszukuje. Skarbowa 1 (dom ogrodowy). zdg 60 895

Młode
małżeństwo poszukuje stróżostwa Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 377

Mieszkania
2—3 pok. z kuchnią w okolicy Starego Rynku, Garbar poszukuje od 1 grudnia 35 r. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 63 326

Bezdzietni
młodzi, poszukują słonecznego 3 pokojowego komfort od 15. 11. na Ostrorogu lub pobliżu. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 343

6—8
pokojowe mieszkanie wszelkim komfortem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 352

Profesor
poszukuje zaraz 3—4 pokoi (Łazarz, Jeżyce). Oferty Kurjer Poznański zdg 63 364

Kierownik firmy
poszukuje 2—3 pokoi z kuchnią zaraz od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 574

Młode
małżeństwo bezdzietne szuka portjerstwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 525

Intelig.
utrzymaniem — bez. Chełmońskiego 21 — 2. zdg 63 563

Czteropokojowego
mieszkania od zaraz poszukuje urzędnik państwowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 687

2—3
pokoi od gospodarza poszukuje urzędniczka państwowa z siostrą, emerytką. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 682

3 pokojowego
z wygodami poszukuje możliwie zaraz solidny płatnik. Księgarnia Antykwarjat „Słoneczniki". Dąbrowskiego 2. zdg 63 681

15. POKOJE UMEBL.

„Informator"
poleca pokoje. Skarbowa 1 (dom ogrodowy) zdg 60 894

Urzędnikowi
Wierzbięcice 3 II prawo. zdg 63 003

Panu
stanowisku, studentowi, centralnem. Mickiewicza 21/25, III. zdg 61 890

Pokój
Kręta 12 — 4. zdg 63 253

Pokój
plac Wolności, kaloryfery. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 63 189

Chwaliszewo
9 — 15. dg 4701

Niekrępujący
pokoik obiadami, bez. Kochanowskiego 17 — 1. zdg 63 420

Paniom
stanowisku. Nowomiejski 6a — 23. zdg 63 433

Szymańskiego
9 — 9. zdg 63 317

Frontowy
parter, elektryczność, łazienka od 15. 11. lub 1 12. panu lub pani. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 63 323

Pokój
frontowy utrzymaniem, bez. — Kręta 24 — 4. zdg 63 338

Pokój
czysty ciepły. Prądzyńskiego 56 m. 6. zdg 63 349

Pokój
Małeckiego 12. m. 13. zdg 63 400

Pokój
umeblowany używanie kuchni u kawalera zaraz do wynajęcia, — Małeckiego 31/32, m. 23. zdg 63 383

Słowackiego
34 — 5. zdg 63 412

Komfortowy
tanio. Jackowskiego 15, m. 3. zdg 63 442

Wynajmę
ładny elektryczność. Szamarzewskiego 21 — 6. zdg 63 658

Próżny
lub umeblowany. Przemysłowa 34 — 9. zdg 63 588

Elegancki
utrzymaniem. Wały Jana 11 — 2. zdg 63 617

Pokój
używaniem łazienki. Łąkowa 15 — 4. zdg 63 616

Pani
Matejki 52 — 4. zdg 63 572

Pokój
fortepianem, Skarbowa 4, m. 15. zdg 62 526

Grunwaldzka
15 — 2. zdg 63 57[illegible]

Pokój
frontowy wynajmę. Matejki 57, m. 1. zdg 63 569

Ratajczaka
27 — 5, frontowy, duży, dwuosobowy. zdg 63 559

Pokój
Marcin 64, m. 26. zdg 63 504

Pierackiego
12 — 10. zdg 63 466

Panu
Szewska 15 — 8. zdg 62 294

Wały
Królowej Jadwigi 7a m. 12. zdg 63 460

Komfortowy
centralne ogrzewanie, lift, ewtl. utrzymanie od zaraz. Plac Wolności 14a m. 12. zdg 63 535

Przy Zamku
niekrępujący, elektryczność. Wały Jana III 11 — 4. zdg 63 533

Frontowy
utrzymanie lub bez. Skarbowa 17 m. 5. zdg 63 532

Chłopca
wspólny pokój z utrzymaniem. Grobla 4 m. 1. zdg 63 496

Pokój
osobne wejście. Łąkowa 18 — 6 podwórze. zdg 63 489

Kraszewskiego
8 — 23, frontowy. zdg 63 633

Słowackiego
39 — 9. zdg 63 703

Jeżycka
41 — 4. zdg 63 598

Józefa
6—10 utrzymaniem — bez, przy Ogrodowej. zdg 63 698

Przyjezdnym
Nowy Rynek 5—3 zdg 63 693

Duży
elegancki (telefon). Poznań, Piekary 9 — 2. zdg 63 692

Pokój
na biuro Skarbowa 2 m. 9. zdg 63 481

Wspólny
Skarbowa 2 m. 9. zdg 63 480

Ogrodowa
13 — 15. zdg 63 579

16. SZUKA POKOJU

„Informator"
poszukuje pokoi. Skarbowa 1, (dom ogrodowy). zdg 60 891

Niekrępującego
klatki, centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 423

Francuzka
szuka pokoju blisko Kaponiery z utrzymaniem Oferty Kurjer Poznański zdg 63 333

Pokoju
osobne wejście od gospodarza z umeblowaniem lub bez od 1. 12. 35 poszukuje urzędnik na stałej posadzie. Zgłoszenia z podaniem warunków Kurjer Pozn. zdg 63 401

Pokoiku
poszukuje za 10 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 611.

Niekrępującego
ładnego pokoju w rejonie Matejki poszukuje oficer. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 63 465

Dwuosobowego
centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 463

Dwie studentki
v śródmieściu ciepłego, światło elektryczne od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 624.

Próżnego
pokoju poszukuje solidne małżeństwo bezdzietne. Śpieszne zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 63 623

Próżnego
parter lub nad składem. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 622.

Dwóch
pokoi częściowo umeblowanych, używaniem kuchni poszukuje emerytka, stała płatniczka. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 678

17. LOKALE

Skład
Św. Marcin 77, wynajmę. Gospodarz. zdg 63 032

2 pokoje
na cele biurowe położone przy ul. 27 Grudnia 2, I p. front. zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia kierować „Vesta", Bank Wzaj. Ubezpieczeń, św. Marcin 61. pokój nr. 10. Pg 63 98-44,71

„Informator"
wskazuje składy, biura, ubikacje Skarbowa 1. (dom ogrodowy). zdg 60 892

Lokal przemysłowy
parter piwnice jasne, woda prąd poszukiwany. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 357

2
próżne, centrum. Wskaże Kurjer Pozn. zdg 63 519

Ubikację
warsztatową, suchą, jasną zaraz wynajmę. Marsz. Focha 78. Gospodarz. zdg 63 642

Ubikacje
przemysłowe większe mniejsze
korzystnie
do wydzierżawienia. Koronkarska 20, tel. 12-42. zdg 63 700

18. DZIERŻAWY

Dzierżawy
400—600 mórg dobrej ziemi, blisko stacji, miasta, najchętniej bez wentarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 446

22. ZGUBY

25 zł nagrody
kto przyprowadzi wilczycę — A-za znaczek 9 663 zaginioną dnia 20. 10. na Gąsiorowskich. Debiec, Bzowa 6. zdg 63 439

Bilet
kolejowy miesięczny Fałkowo — Gniezno ucznia gimnazjum Chrobrego Gniezno na nazwisko Czesław Klawiter zgubiono W. Garbary — Tama Garbarska. Zwrot wynagrodzeniem Kurjer Pozn. dg 4 773

23. ROZMAITE

Futra
przerabia, naprawia tanio. Skarbowa 15 — 7 zdg 62 984

Specjalny
skład wełny L. Busiakiewicz — Pocztowa 1, Św. Marcin 12 rozpoczyna 7. 11. bezpłatny kurs robót igliczkowych i szydełkowych Wpisy codziennie. zdg 63 240

Przyjdź!
Znam Twoją przyszłość. Piłsudskiego 5—8. Wróżka. zdg 63 415

Naprawy maszyn
do pisania wykonuje pod gwarancją Firma Marjan Nowakowski, Półwiejska 40, telefon 37—57. zdg 63 564

Noworodka
oddam na własne lub na wychowanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 510

programy radjowe

WARSZAWA

Środa, 6 listopada.

6.30 audycje poranne. **12.03** dziennik południowy. **12.15** „Lekarz szkolny i opieka domowa", pogad., wygł. dr. Marceli Gromski. **12.30** koncert muzyki salonowej w wyk. Małej Ork. P. R. **13.25** chwilka gospodarstwa domowego. **15.15** wiad. o eksporcie polskim. **16.00** „Zagadki muzyczne" ze Lwowa. **16.20** koncert z Katowic. **16.45** rozmowa muzyka ze słuchaczem radja. **17.00** „Dyskutujmy": „Ciężki człowiek" — przed mikrofonem Stary Doktór. **17.20** koncert zespołu Arkadjusza Flato. **17.50** „Świat się śmieje" (przegląd humoru zagranicznego). **18.00** koncert kameralny w wyk. Wiedeńskiego Kwartetu Smyczkowego Rotschilda. Rotschild — I skrzypce, Kaufmann — II skrz. Kreiner — altówka. Czegka — wiolonczela. 1) R. Schumann: Kwartet a-moll, 2) H. Wolf: Serenada włoska. **18.30** „Skrzynka ogólna" dr. M. Stepowski. **18.40** życie kultur. i artyst. stolicy. **18.45** mało znane utwory symfoniczne (płyty). **19.00** „Posagowe sprawy", feljeton J. Zieleńczykówny. **19.10** program na dzień nast. **19.20** koncert reklam. **19.35** wiad. sport. **19.50** reportaż aktualny. **20.00** audycja muzyczna ze Lwowa. **20.45** dziennik wieczorny. **20.55** „Obrazki z Polski współczesnej". **21.00** X-ta audycja z cyklu „Twórczość Fr. Chopina" (1810—1849), w opr. prof. U. J. dr. Zdzisława Jachimeckiego. Wyk.: Ork. Symf. P. R. pod dyr. Józefa Ozimińskiego i B. Woytowicz (fort.). W progr.: Koncert fortepianowy e-moll op. 11 :a) Allegro maestoso, b) Romans-larghetto, c) Rondo-vivace. **21.40** kwadrans poetycki, poświęcony twórczości Romana Kołonieckiego, w oprac. Stefana Flukowskiego. **21.55** „Z najmłodszych badań nad czerwonemi ciałkami krwi" — pogad. dla lekarzy, wygłosi doc. dr. Piotr Słoniński. **22.05** płyta za płyta. Wiązanka lekkich melodyj. **23.00** wiadomości meteorol. dla komunikacji lotniczej. **23.05—23.30** muzyka taneczna (płyty). **23.30 — 23.45** „Międzynarodowa Skrzynka Katowicka.

POZNAŃ

Środa, 6 listopada.

Poznań — 6.30 audycje poranne z Warszawy. **11.57** tr. z Warszawy i Krakowa. **12.03** tr. z Warszawy. **13.30** muzyka operetkowa i popularna (płyty). **15.15** tr. z Warszawy. **15.20** przegląd giełdowy. **15.30** tr. z Warszawy i Lwowa. **16.20—16.45** tr. z Katowic. **16.45** tr. z Warszawy. **18.30** skrzynka dla dzieci. **18.40** życie kultur., artyst. i społeczne Poznania. **18.45** drobne utwory skrzypcowe (płyty). **19.00** „Program czwartku literacko-artystycznego w pałacu Działyńskich", wygł. dr. Wanda Brzeska. **19.10** program na dzień nast. **19.20** koncert reklam. **19.35** wiad. sportowe. **19.40** tr. z Warszawy. **20.45** tr. z Warszawy. **22.05** muzyka (płyty).

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM
na środę:
16.00 Königsw. Muzyka popularna.
17.00 Monachjum. Wesołe popołudnie muz. **Wrocław.** Koncert radjoork.
18.00 Königswust. Pieśni ludowe. **18.15 Anglja (Nat. Progr.).** Muzyka taneczna. **18.30 Radio Paris.** Utwory Haendla.
19.00 — Sztutgart. „Trzech Straussów" — koncert rozrywkowy. **19.25 Wiedeń.** „Wesołe kumoszki z Windsoru" — opera Nicolaiego (tr. z Opery Wied.). **19.40 Oslo.** Koncert radjoork.
20.10 Bukareszt. Recital skrzypcowy. **20.35 Sottens.** Koncert symf. z udz. G. Piatigorskiego (wiolonc.). **20.45 Lipsk.** „Wielkie potpourri walców". **Königswust.** Koncert ork. wojsk. **Hamburg.** „Rycerskość wieśniacza" — opera Mascagniego. **20.50 Medjolan.** „Madame sans Gene" — opera Giordana pod dyr. kompozytora.
21.00 Królewiec. Koncert muzyki rosyjskiej. **Anglja (Reg. Progr.).** Utwory fort. Paderewskiego. **Kopenhaga.** Radjobal dla młodych. **21.05 Wrocław.** Muzyka austrjacka. **21.30 Anglja (Nat. Progr.).** Koncert symf. z Queens-Hallu z udz. pianisty J. Hoffmanna. **Paris P. T. T.** Wesoła aud. muzyczna. **21.45 Anglja (Reg. Progr.).** „Hrabina Marica" — operetka Kalmana.
22.00 Stockholm. Muzyka tan. **Budapeszt.** Symfonja „Eroica" — Beethovena pod dyr. E. Dohnanyi'ego. **22.15 Rzym.** Pieśni ludowe. **22.20 Sztutgart.** Kwintet op. 114 Schuberta. **22.30 Königswusterhausen.** „Nocna muzyczka". **Strasburg.** Symfonja nr. VII Brucknera. **Wrocław.** Muzyka tan. **Wiedeń.** Muzyka popul. **Kolonja.** Muzyka lekka i tan.
23.00 Königswust. „Prosimy do tańca". **Hamburg.** Muzyka wieczorna. **Monachjum.** Muzyka lekka i tan. **Poste Parisien.** Muzyka lekka. **23.10 Budapeszt.** Muzyka tan. **23.30 Strasburg.** Muzyka lekka.
24.00 Sztutgart. Koncert nocny. Soliści i chór. **Anglja (Reg. Progr.).** Muzyka tan. **Wiedeń.** Melodje wiedeńskie.

24. NAUKA

Szkoła tańców Szczurkówny
Pocztowa 23 parter. zdg 63 203

Studentki
udzielają korepetycyj wszystkich przedmiotów. Samopomocowa Organizacja Studentek. Aleje Piłsudskiego 7, pokój 2. zdg 47 703

0,75
niemieckiego udziela gruntownie dypl. nauczyciel. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 427

Kto
udzieli lekcyj kroju miejscu? Zgł. Kurjer Poznański zdg 63 316

Szkoła tańców baletmistrza Szczurka
Młyńska 3. zdg 63 612

Szkoła tańców Szczurkówny
Pocztowa 23, parter. zdg 63 665

Za
pokój kawalerski, ewtl. używawaniem fortepianu udziele obcych języków. Oferty Kurjer Poznański portj. 2620.

Kroju
wyuczam panienki pod dobremi warunkami. Półwiejska 6, m. 24. zdg 63 543

Nauczycielka
języków poszukuje lekcyj najchętniej za pokój centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 482

Berlinianka
udziela niemieckiego. Piękna wymowa. Postęp zadziwiający. 8,— miesięcznie, Grobla 14 — 10. zdg 63 578

Uczę
gry fortepianie dzieci niewidome również czytać pisać. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 63 676

25. MUZYKA

Skrzypce, gitary
mandoliny płyty gramofonowe struny i wszelkie przybory oraz reparacje najtaniej w firmie „Lira" Podgórna 14. dg 4070

26. SZUKA POSADY

Pielęgniarka
długoletnią praktyką przyjmie posadę do niemowlat lub chorych. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 359

TEATRY

TEATR POLSKI: Wtorek, 5. 11. „Nowy Don Kiszot".
Środa, 6. 11. „Nowy Don Kiszot".

TEATR WIELKI (Opera):
Środa, 6. 11. „Halka".
Czwartek, 7. 11. „Hrabia Luxemburg".
Piątek, 8. 11. „Faust".

TEATR WIELKI — KONCERTY SYMFONICZNE:
Wtorek, 5. 11. III Koncert symfoniczny. Dyrygent: Józef Ozimiński. Solista: Hugo Kolberg, skrzypce.

TEATR NOWY: Wtorek, 5. 11. godz. 4: „Miód kasztelański" przedst. szkolne.
Wtorek, 5. 11. o godz. 8: „Wiosenne porządki".

KINA

Poznań, wtorek, 5. 11.

APOLLO: „Rapsodja Bałtyku".
CORSO: „Fałszywy Strzał".
GONG: „Nana".
GWIAZDA: „Imitacja Życia".
METROPOLIS: „Rapsodja Bałtyku".
OŚWIATOWE T. C. L.: — „Quo Vadis".
RENAISSANCE: „Pogromcy Indjan" i „Odmęty ulicy".
SŁOŃCE: „Panienka z Poste-Restante".
SFINKS: „Córka Generała Pankratowa".
ŚWIT: „Człowiek dwóch światów".
TĘCZA-Łazarz: „Dwie Joasie".
TĘCZA-Wilda: „Jestem zbiegiem".
WILSONA: „Pani i szofer".

Krawcowa
dzielna poszukuje posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 083

Praktykant
leśny 2-letnią praktyką (państwową i prywatną) poszukuje dalszej za utrzymanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 301

Księgowy
rutynowany bilansista, poszukuje pracy, zakłada, reguluje księgi wyjazd. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 59 526

Uczeń handlowy
żelaźniak dobre świadectwa pragnie dokończyć naukę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 63 376

Sierota
miłego usposobienia z dobremi świadectwami poszukuje posady zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 421

Handlowiec
branży delikatesów poszukuje posady zaraz. Złoży kaucję 300.—. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 432

Dziewczyna
do wszystkiego i pomocy w składzie od 15. poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 324

Dziewczyna
z prowincji, zdrowa uczciwa, szuka posady do wszystkiego — najchętniej u starszych, religijnych państwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 330

Panienka
młoda inteligentna z prowincji szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 345

Czeladnik
krawiecki poszukuje pracy od zaraz. Winogrody 54 m. 5 Maniszewski. zdg 63 354

Osoba
zaufana poszukuje posady do wszystkiego za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 639.

Maszynistka biurowa
pierwszorzędna siła od 15 zastępstwo, ewentl. szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 635.

Mistrz
krawiecko-kuśnierski damskich męskich mód, krój wiedeński, szuka posady także na wyjazd, dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 634

Panienka
inteligentna sierota lat 23, znająca język niemiecki, wychowana w rodzinie kupieckiej poszukuje posady do składu. Oferty Kurjer Poznański p. 2619.

Inżynier
energiczny, zdolny organizator, z długoletnią praktyką w dziedzinie budownictwa podziemnego, kanalizacji, wodociągi, budowa dróg i ulic, instalacje sanitarne itd. poszukuje zatrudnienia. Oferty Kurjer Poznański pod ng 17 662

Dziewczyna
z porządnej rodziny na wskroś uczciwa szuka posady do wszystkiego od zaraz lub od 15. Łaskawe oferty do Kurjera Pozn. zdg 63 601

Praczka
poszukuje prania Łazarz lub Jeżyce. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 600

Służąca
uczciwa, lubiąca dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 691

Służąca
szuka posady z praniem, gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 689

Dziewczyna
starsza czysta i pracowita szuka zajęcia z gotowaniem, dobre polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 677

Krawcowa
szyje tanio, szuka posady. Wroniecka 10 m. 3. zdg 63 675

Dziewczyna
obeznana w pracach domowych poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 672

Przyjmę
posadę przedstawiciela lub inkasenta, złożę gwarancję do 20 tysięcy. Oferty „Par" Toruń „Inkasent". Pg 6 418-64,145

Kucharka
restauracyjna szuka posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 643.

Posługi
z gotowaniem poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 641.

Dwuosobowego
blisko Uniwersytetu. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 646.

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 474

Młodsza
dziewczyna poszukuje posady od 15. z cośkolwiek gotowaniem, do wszelkiej pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 462

Inteligentna
szuka posady zarządzającej, zna szycie, naprawianie, pomoc dzieciom początkującym, pomoc interesie, gwarancja. Łaskawe oferty Poznańska 28/30 m. 7. zdg 63 360

Pokoiku
szukam wzamian szycie względnie inna pomoc. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 363

Tylko
za utrzymanie szukam posady do samotnej pani do towarzystwa, pomocy. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 366

Dziewczyna
młodsza szuka posady do wszystkiego lub do dzieci od 15. 11. 1. 12. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 368

Służąca
młoda do wszystkiego cośkolwiek gotowaniem szuka posady od 15. 11. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 63 371

Dziewczyna
z prowincji młoda uczciwa czysta cośkolwiek gotowaniem poszukuje posady od zaraz lub 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 372

Poszukuję
jakiejkolwiek pracy jako robotnik lub stróż, mogę dać kaucję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 373

Pani
inteligentna, polski, niemiecki, francuski, muzyki zajmie się dziećmi i domem lub zaopiekuje starszą osobą. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 340

Urzędnik gospodarczy
ukończona szkoła rolnicza, 10 lat praktyki, dobre polecenia szuka posady. Zgłoszenia Jan Burzyński, Długa-Goślina, powiat Obornicki. zdg 63 381

Poszukuję
posady gospodyni do wszystkiego od zaraz lub 15. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 63 382

Panienka
z kaucją poszukuje posady w cukierni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 385

Stenotypistka
młoda, biegła poszukuje posady lub dorywczo ewtl. później. Łaskawe oferty upraszam Kurjer Poznański zdg 63 386

Dziewczyna
uczciwa, pracowita do wszystkiego lub za pokojówkę szuka posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 392

Panienka
przyjmie posadę, w branży kupieckiej od zaraz. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 63 399

Dziewczyna
z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozna zdg 63 407

Posługaczka
poszukuje posługi od 8—10. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 408

Sierota
znająca szycie poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 409

Księgowy
niemiecki, angielski, francuski — szuka posady. Buksakowski — Gniezno, 3-go Maja 8. zdg 63 440

Przyjmę
posadę z kaucją, przystąpię do współpracy z gotówką lub kupię sklep, przedsiębiorstwo. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 443

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego, samodzielne gotowanie szuka posady od 15 listopada. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 657.

500 zł
kaucji złoży handlowiec z dobremi referencjami za posadę inkasenta, podróżującego lub kierownika. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 655

Sierota
początkująca, bez gotowania, do dzieci lub do pomocy szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 652

Szukam
nauki za piekarza, cukiernika. — Zgł. Aleje Marcinkowskiego 15 m. 3. zdg 63 587

Gorzelnik
kawaler, po ukończonej służbie wojskowej z ukończonym kursem gorzelniczym i kilkoletnią praktyką oraz znajomością książkowości Wielkopolskiej Izby Rolniczej poszukuje posady. Zgłoszenia Inowrocław, skrytka pocztowa 52. ng 17 665

Dziewczyna
uczciwa. Matejki 37 m. 20. zdg 63 615

Dziewczyna
szuka posady gotowaniem zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 667.

Dziewczyna
do wszystkiego, uczciwa, pracowita od zaraz poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 666.

Poszukuję
posługi, dobre gotowanie, długoletnie świadectwa, polecenia. — Oferty Kurjer Poznański zdg 63 450

Praczka
pierze akuratnie i tanio i prasuje — szuka pracy. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 451

Służąca
pracowita, czysta, uczciwa, dobre gotowanie, długoletnie świadectwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 575

Posady
księgowego lub innego zajęcia poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 63 570

Służąca
do dwóch, trzech osób z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 571

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 561

Pielęgniarka
młoda, dobremi świadectwami poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 548

Posługaczka
poszukuje posługi do wszystkiego. — Oferty Kurjer Poznański zdg 63 512

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem, do wszystkiego szuka posady od zaraz lub 15. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 507

Służąca
małopolanka, zaufana, poszukuje posady od 1. 12. z dobrem gotowaniem, długoletnie świadectwa, pierwsza posada 5 lat, obecna 8 lat. Oferty proszę pod adresem Wały Zygmunta Augusta 1. m. 8 zdg 63 477

Służąca
gotowanie, pranie prosi o posadę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 63 650

Uczeń
roczną Szkołą Handlową, praktyką kupiecką, szuka posady w składzie kolonjalnym lub nauki rzeźnickiej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 472

Posługi
całodziennej na Łazarzu poszukuje od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 469

Początkująca
18-letnia dziewczyna poszukuje posady od 15. do wszelkiej pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 461

Hurt. kolonjalnej
Biedny kawaler, lat 25, 3 lata praktyki kolonjalnej, palarni kawy, szkoła handlowa, chce wrócić do fachu jako ekspedjent, magazynier, palacz kawy w Poznaniu. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 63 593

Gospodyni
dobrze gotująca samodzielna poszukuje posady. Długoletnie świadectwa. Miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 455

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 498

Poszukuję
posługi w Górczynie. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 534

Panna
lat 23 nawskroś inteligentna zajęta w charakterze służącej pragnie zmienić zawód. Zna szycie i robótki ręczne. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 524

Praczka
uczciwa 2 zł dziennie szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 490

Dziewczę
15 lat poszukuje zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 486

Szukam
posady jako woźnica lub do innej pracy z kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 485

Osoba
inteligentna, uczciwa, pracowita, umiejąca szyć, robótki, gospodarstwo domowe poszukuje jakiejkolwiek pracy. — Wymagania skromne. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia „Par" Toruń „Inteligentna". Pg 6 417-64,144

Panienka
małem wykształceniem poszukuje posady do dzieci, składu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 293

Posady
jakiejkolwiek stałej poszukuje — za wskazanie dam wynagrodzenie. Złożę kaucję. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 262

27. WOLNE MIEJSCA

Prasowaczka
zaraz. Wroniecka 17a, wejście Mokrej. zdg 63 127

KOLA ERBE
przy zmęczeniu fizycznem i umysłowem
ng 16 141

Fryzjerka
dzielna od 12. 11. potrzebna. — Osuch. Środa. Rynek. ng 17 644

Praczkę
posługi. Łąkowa 10 — 9. zdg 63 267

Kelner
młody z praktyką cukierni potrzebny. Argentyna zdg 63 144

Kucharka
zaraz potrzebna. Szkolna 18. restauracja. zdg 63 239

Dziewczyna
pracowita, sumienna, czysta, z dobrem gotowaniem na prowincję do samotnego pana. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 426

Chłopak
Probiernia — Śniadalnia. Pocztowa 30. zdg 63 653

Nauczycielka
rutynowana z dobremi świadectwami, długą praktyką potrzebna od pierwszego listopada do 2 chłopców 2 i 6 klasa powszechna. Donimirska, Parchalin, Bojanowo poznańskie. dg 4770

Ekspedjentka
samodzielna do magazynu obuwia potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 577

Potrzebne
kuśnierki od zaraz. Stary Rynek 40. m. 4. zdg 63 567

Posługaczka
Szwajcarska 20 — 8. zdg 63 508

Poszukuje od zaraz
pokojowej
z dłuższą praktyką, znającej obsługę i prasowanie. Reflektuję na siłę tylko pierwszorzędną. — Zgłoszenia pisemne z dołączeniem fotografji, którą się zwróci, kierować: W. Szymańska, Poznań, ul. Jasna 11. m. 13. zdg 63 503

Służąca
uczciwa, pracowita potrzebna zaraz. Karwik, plac Sapieżyński 3. zdg 63 501

Poszukuję
służącej od 15. Zgłoszenia 3-go Maja 4 m 7. zdg 63 379

Poszukuję
podróżującego z branży papierniczej. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera Pozn. zdg 63 380

Fryzjer
damsko-męski potrzebny. Hurtownia Fryzjerów, św. Marcin 29 zdg 63 396

Fryzjer
damski trwałą i wodną. Strzelecka 33. zdg 63 589

Posługaczka
3 razy tygodniu. Kwiatowa 7, m. 10. zdg 63 402

Fryzjerka
dobra siła zaraz potrzebna. Półwiejska 10 zdg 63 404

Podróżującego
młodszego, energicznego, zaprowadzonego w aptekach i drogerjach w Wielkopolsce na prowizję poszukuje od zaraz. M. Zaremba, Poznań, Fredry 2 zdg 63 448

Poszukuję bufetowej
z obsługą gości. Zgłoszenia z odpisami świadectw fotografją Wł. Twardowski, Borek, hotel restauracja. zdg 63 591/2

Zarządczyni-gospodyni
inteligentna z dobrego domu, umiejąca dobrze gotować, potrzebna do samodzielnego prowadzenia domu i towarzystwa samotnej osoby. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 63 362

Ekspedjentka
do sprzedaży ciast, potrzebna — Cukiernia ul. Wielka 15. zdg 63 431

2
ekspedjentki. A. Woch, Stary Rynek 54. zdg 63 321

Służąca
uczciwa potrzebna Marsz. Focha 58, delikatesy zdg 63 322

Panna
zamiłowaniem do czystości, nadająca się do obsługi klienteli potrzebna do prac domowych z gotowaniem. Oferty podaniem wieku, pensji, odpisem świadectw Kurjer Pozn. zdg 63 327

Służąca
Polna 3 m. 3. zdg 63 346

Posługaczka
przed południem 10.—. Zwierzyniecka 20 — 14. zdg 63 632

Dziewczyna
do posługi. Konopnickiej 9, I piętro. zdg 63 630

Służąca
młodsza do wszystkiego potrzebna. Kawiarnia, Dąbrowskiego 49. zdg 63 629

Służąca
potrzebna praniem do restauracji. Kraszewskiego 4. zdg 63 628

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. Główna 38. zdg 63 702

Uczeń
rzeźnictwo. Dąbrowskiego 12. zdg 63 538

Dziewczyna
młodsza bez gotowania zaraz. — Św. Wojciech 31 m. 9. zdg 63 581

Kelnerzy
zaraz potrzebni do pierwszorzędnego lokalu Poznaniu. Mroczkowski, Aleje Marcinkowskiego 20 podwórze m. 25. zdg 63 674

Pomocnik
krawiecki potrzebny. Górna Wilda 41. m. 3. zdg 63 476

Chłopiec
uczciwy od 17 lat potrzebny. — „Arga", Wyroby metalowe. Ks. Skorupki 10 zdg 63 398

Dziewczyna
do sprzedaży w kiosku zaraz potrzebna. Dura, Poznań, ul. Główna 56. dg 4 768

Ekspedjentka
branży rzeźnickiej wypomóżka — zaraz potrzebna. Niklasiewicz, Wrocławska 37. zdg 63 531

500 zł
pożyczki poszukuję, zabezpieczenie dobre, dam stałą pracę robotnikowi. Skład węgla. Em. Sczanieckiej 3. zdg 63 407

Przychodnia
zdrowa, uczciwa, czysta, polecona, praniem zaraz. Śniadeckich 24 — 4. zdg 63 640

Uczennica
do składu rzeźnickiego potrzebna. Wujec, Kraszewskiego 7. zdg 63 631

28. ROZRYWKA

Kino „Świt"
św. Marcin 65

„Człowiek dwóch światów"
Elissa Landi — Francis Lederer. Nowość poraz pierwszy Poznaniu ng 17235/6

Londyńska
Masztalarska poleca swym bywalcom sympatyczny wieczór — Koncert artystyczny. zdg 63 644

Humor zagraniczny

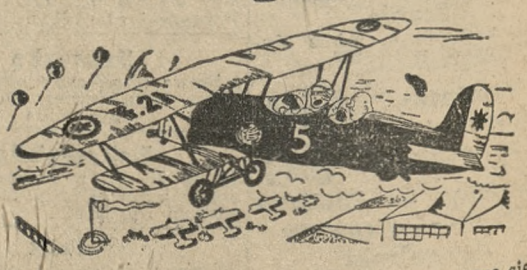

— Teraz nastąpi kilka ostrych wiraży — proszę się nie obawiać.
— Bądź pan spokojny! przecież codziennie jeżdżę „czwórką". S. F.

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter**, Poznań, Ostrów Wielkop

Przedpłata na miesiąc listopad 1935 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr., na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.): słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr 200 149